

eTIMS
Simple, Convenient
and Flexible.

UCHUMI
KRA yari potoni
ongezeko kubwa
la mapato ya
VAT kutokana na
matumizi ya eTIMS
UK 7

UTANGAMANO
NCIC yazindua
Vilabu vya Amani
ili kukuza amani na
mshikamano shuleni
UK 16

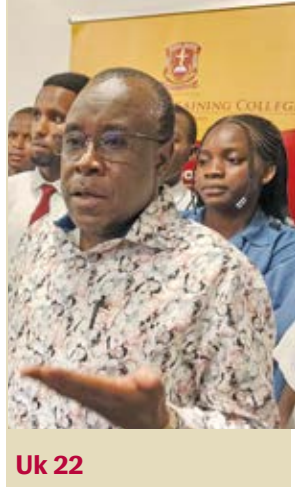
AFYA
KMTC inaanzisha
kituo cha mitihani
kwa wahudumu wa
afya wanaotafuta
kazi nje ya nchi

MyGov.

www.mygov.go.ke

Oktoha 15, 2024

TOLEO No. 16/2024-2025

Hospitali zote kuendelea kutoa huduma muhimu chini ya SHIF-CS

Na **ANNE MWALE**, KNA
Serikali imewahakikishia Wakenya kwamba hakuna mhudumu wa afya aliye na kandarasi chini ya Hazina ya Bima ya Afya ya Kijamii (SHIF) ambaye atawanyima wanachama huduma ya

usafishaji figo, saratani au huduma za afya ya uzazi. Waziri wa Afya Dk. Debora Mlongo alisema wizara inashughulikia malalamiko kutoka kwa umma kuhusu baadhi ya watoa huduma za afya kuwajulisha wagonjwa

watahitaji kulipa fedha kwa ajili ya huduma hizi kuendelea. "Hakuna mwanachama atakayenyimwa huduma ya dialysis au saratani. Huduma za uzazi hazifai kukataliwa katika vituo vya Kenya Essen-

tial Package for Health (KEPH) Level 2 na 3, na mipango inayosimamiwa kikamilifu itaendelea kutoa huduma," alisema. Akizungumza mjini Nakuru wakati wa ziara yake katika vituo vya afya kama sehemu ya

kufuatilia uanzishwaji na utekelezaji wa Hazina ya Bima ya Afya ya Jamii (SHIF), Katibu wa Baraza la Mawaziri alidokeza kuwa hospitali zote za umma, kuanzia Ngazi ya 2 hadi ya 6, zimepeva kandarasi na zinaende-

lea kutoa huduma kwa walengwa waliosajiliwa na SHIF. "Kufikia leo, vituo 1,442 vya afya vya kibinafsi na vya kidini vimerudisha mikataba mipya iliotelewa saina.

ENDELEA UK 2

Serikali kuanzisha Huduma Center katika kaunti zote 47

Waziri wa Utumishi wa Umma na Ustawi wa Nguvukazi, Justin Muturi, anasema mpango wa utoaji huduma umebadilisha utumishi wa umma, na kurahisisha Wakenya kupata na kufikia huduma za serikali

NA **GLORY MUKHWANA NA MOSES MWAURA**

Serikali inapanua Vituo vya Huduma ili kuhudumia kaunti zote, kuhakikisha upatikanaji na utoaji wa huduma za serikali bila vikwazo, Waziri (CS) wa Utumishi wa Umma na Maendeleo ya Nguvukazi, Justin Muturi, amesema.

Muturi alisema kuwa mpango wa utoaji huduma za Huduma umebadilisha utumishi wa umma, hivyo kurahisisha Wakenya kupata na kusimamia huduma

Waziri (CS) wa Utumishi wa Umma na Maendeleo ya Rasilimali Watu, Justin Muturi.

za serikali.

Pia alisifu ushirikiano kati ya wizara, idara, mashirika na kaunti mbalimbali ambazo zimesambaza huduma zao katika majukwaa mengi.

Muturi aliwapongeza wafanyikazi wa Huduma Kenya kwa kujitolea kwao kutoa huduma, jambo ambalo limefanya Huduma Kenya kuwa sura ya kutegemewa ya serikali.

"Tunapoungana na ulimwengu kusherehekea wateja wetu, sisi, kama

ENDELEA UK 2

130,000

Makazi yaliyo katika hatua mbalimbali za ujenzi nchini kote chini ya mpango wa nyumba za bei nafuu

Sh34b

Kiasi cha pesa Lake Victoria Water Works Development Agency litatumia kila mwaka kutekeleza miradi mikubwa ya maji katika kaunti tano Magharibi mwa Kenya.

2b

Gharama ya njia ya wapitaji kwa miguu Greenpark Terminus kando ya makutano ya Barabara kuu ya Uhuru-Haile Selassie jijini Nairobi.

70m

Idadi ya magunia ya mahindi yaliyozalishwa nchini mwaka jana kutokana na mpango wa kitaifa wa ruzuku ya mbolea na hali nzuri ya hewa.

100m

Gharama ya ujenzi wa kitengo cha afya ya uzazi Serikali ya Kaunti ya Kilifi ilijenga katika Hospitali ya Kaunti Ndogo ya Malindi

Kenya yashinda Chicago Marathon

Mkenya Ruth Chepngetich alivunja rekodi ya mbio za marathon kwa wanawake kwa kutumia saa 2:09-56 na hivyo kuwa mwanamke wa kwanza kukimbia kwa chini ya saa mbili na dakika 10. John Korir pia alishinda mbio za wanaume kwa saa 2:02-43 muda bora zaidi kwake msimu huu.

Picha: Hisani

Hospitali zote kuendelea kutoa huduma muhimu chini ya SHIF-CS

ENDELEA KUTOKA UK 1

“Hadi leo, vituo vya afya vya kibinafsi na vya kidini 1,442 vimerudisha kandarasi mpya zilizosainiwa na sasa zinatoa huduma. Ili kuhakikisha kuwa huduma za afya zinasalia kufikiwa wakati wa mpito, SHIF imeweka tarehe ya mwisho kwa watoa huduma za afya kurudisha kandarasi zilizosainiwa kufikia Jumanne wiki hii,” alifichua.

Waziri pia alisema kuwa serikali itarejesha pesa zilizolipwa na wagonjwa wote wa dialysis wanaolipwa na Mfuko wa Taifa na Bima ya Afya (NHIF) na SHIF ambao walitakiwa kulipa fedha taslimu katika vituo mbalim-

1,442

Vituo vya afya vya kibinafsi na vya kidini ambavyo vimerudisha mikataba mipya iliyotiwa saini na sasa vinatoa huduma

bali vya afya vya umma na binafsi.

Dkt. Mlongo alieleza kuwa, tofauti na mtangulizi wake, NHIF, SHIF inahamisha mwelekeo kutoka kwa tiba na kwenda kwenye huduma ya afya ya kinga na uhamasishaji kama mkakati muhimu wa Bima ya Afya kwa Wote (UHC), unaoenga kupunguza mzigo wa magonjwa yanayoweza kuzuilika. Alisisitiza kuwa uchunguzi wa mara kwa mara na utambuzi wa mapema wa magonjwa ni muhimu kwa kudumisha afya ya jamii, na kuongeza kuwa kwa kutoa huduma za kinga, mpango huo unawahimiza wananchi kuweka kipaumbele kwa ustawi wao, na hivyo kusababisha idadi ya watu wenye afya bora na kupunguza mzigo kwa ujumla. mfumo wa afya.

Serikali kuanzisha Vituo vya Huduma katika kaunti zote 47, asema Muturi

ENDELEA KUTOKA UK 1

wateja wetu, sisi, kama wafanyikazi wa umma, lazima tuzidishe zaidi wajibu wetu katika utoaji huduma kwa mwananchi,” Muturi alisema.

Alisisitiza kuwa jukumu la utumishi wa umma sio tu kukidhi matarajio ya mteja bali ni kuyavuka kwa kuhakikisha kila mwingiliano na wananchi unadhirishwa na huruma, uungwana, heshima na ufanisi, hivyo kumuacha mteja na uzoefu usioahaulika.

Waziri huyo alisema haya wakati wa ziara yake ya uzinduzi katika Ofisi za Sekretarieti ya Huduma Kenya, Huduma ya Mawasiliano na Kituo cha Ushauri nasaha kwa njia ya simu, na Kituo cha Huduma huko GPO, Nairobi. Alisisitiza kuwa, kulingana na Dira ya 2030 ya Kenya na ajenda ya mabadiliko ya kiu-chumi, Huduma Kenya ina mpango kabambe wa kuzindua Vituo 290 vya Huduma za kaunti.

Muturi pia alieleza

Huduma Centre, Laikipia.

kuwa Wabunge kadhaa wametuma maombi ya kushirikiana na Huduma Kenya kuanzisha Vituo vya Huduma katika maeoneo bunge yao.

Alibainisha kuwa Huduma Center tayari zimeanzishwa katika kaunti nne: Tharaka Nithi, Kajiado, Kiambu, na Laikipia. “Ili kujumuisha dhana ya duka moja, nimehimiza wizara, idara, mashirika na kaunti kupeleka huduma katika Vituo vya Huduma ili kuhakikisha utoaji wa huduma kwa usawa na bila vik-

wazo kwa wananchi,” Muturi aliongeza. Waziri huyo pia alitoa wito kwa wizara, idara, mashirika na kaunti ambazo hazina wafanyikazi katika Huduma Centers kuchukua fursa ya maajenti wa Huduma Kenya kwa wote, ambao watafunzwa kutoa huduma mbalimbali kwa niaba yao. Wakati huo huo, alidokeza kuwa huduma za Mamlaka ya Kitaifa ya Uchukuzi na Usalama (NTSA) zinapatikana tu katika Vituo 15 vya Huduma, akimaanisha kuwa maelfu au

hata mamilioni ya raia lazima wasafiri umbali mrefu kutuma maombi au kuhuisha leseni zao za udereva. Muturi aliwahakikishia Wakenya kuwa utumishi wa umma utaendelea kufanya kazi kwa karibu na MDAs ili kuimarisha upatikanaji wa huduma za serikali.

Pia aliwataka Wakenya kuchukua zaidi ya vitambulisho 180,000 vya kitaifa, leseni 47,000 za udereva na vyeti 54,000 vya kuzaliwa vinavyosubiri kukusanywa katika Vituo mbalimbali vya Huduma kote nchini.

KENYA REVENUE AUTHORITY
Tulipe Ushuru, Tujitegemeel!

Public Notice

Reminder on the Requirement to Comply with Electronic Tax Invoicing

Further to our Public Notices dated 17th November, 2023 and 27th December, 2023, Kenya Revenue Authority (KRA) wishes to remind the public as follows;

- effective 1st September, 2023, all persons carrying on business, including those not registered for VAT, are required to electronically generate and transmit their invoices to KRA via the electronic Tax Invoice Management System (eTIMS).
- effective 1st January, 2024, business expenditure not supported by an eTIMS generated tax invoice is not deductible for tax purposes.

To facilitate compliance with eTIMS requirements, KRA has availed various solutions including simplified solutions dubbed “eTIMS Lite” for non-VAT registered taxpayers.

KRA reaffirms its commitment to continue supporting and facilitating all businesses to comply with the requirements of the Tax Procedures Act, 2015 including submission to the Commissioner electronic documents related to taxpayers transactional data.

For further information please call our Contact Centre on Tel: (0) 20 4 999 999, 0711 099 999 or Email: callcentre@kra.go.ke www.kra.go.ke

Commissioner for Domestic Taxes

Thank you for paying your taxes!

www.kra.go.ke

Disclaimer: KRA notifies taxpayers that it will not accept responsibility for payments not received, credited and validated in the relevant KRA accounts. Corruption Reporting: +254 (0726) 984 668. Email: corruptionreporting@kra.go.ke. Short Messaging Services (SMS): Dial (*572#) or Text to 22572. Contact Centre: +254 (020) 4 999 999, +254 (0711) 099 999. Email: callcentre@kra.go.ke. Complaints & Information Centre Hotlines: +254 709 017 700 / 800 Email: cic@kra.go.ke

KRAcare Kenya Revenue Authority Kenya Revenue Authority Kenya Revenue Authority

EQUALIZATION FUND ADVISORY BOARD

KUONGEZWA KWA MWALIKO WA KUTOAMAO-NI KUHUSU RASIMU YA MPANGO MKAKATI WA 2024-2028

Bodi ya Ushauri ya Hazina ya Kusawazisha imeunda rasimu ya Mpango Mkakati wake kwa kipindi cha 2024-2028. Hii ni kutoa mwaliko kwa wadau kutoa maoni na michango kuhusu rasimu ya SP hadi **Ijumaa Oktoba 25, 2024**.

Rasimu ya Mpango Mkakati pamoja na kiolezo cha kuwasilisha maoni inapatikana kwenye tovuti yetu www.equalizationfund.go.ke au kwa kuchanganua misimbo ifuatayo ya QR.

Wasilisha maoni na michango yako ukutumia kiolezo kwa barua pepe kwa strategicplan2024@equalizationfund.go.ke au equalizationfundke@gmail.com kabla ya **tarehe 25 Oktoba 2024**

KENYA Vision 2030

Serikali kuwezesha walimu kwa malipo bora, mazingira ya kazi, na ukuaji kitaaluma

NA ANNE MWALE NA
MEGG NJOKI, (KNA)

Serikali itaendelea kuboresha masilahi ya walimu kwa kutatua changamoto zinazowakabili.

Waziri wa Elimu, Bw. Julius Ogamba, alikariri kujitolea kwa Serikali kushughulikia maswala ya walimu kuhusu mishahara na marupurupu.

Waziri alisema kuwa miundo imeanzishwa kwa ajili ya mazungumzo ya maana na maafisa wa chama cha walimu.

Ogamba aliwasifu wanachama wa Chama cha Kitaifa cha Walimu Kenya (KNUT) kwa kusimamisha kususia kazi iliyopangwa Agosti 26, kuruhusu mazungumzo kufanyika.

Alibainisha kuwa mgomo huo ungetatiza mtihani wa Elimu ya Shule ya Msingi ya Kenya (KP-SEA) na Cheti cha Elimu ya Sekondari Kenya (KCSE) unaanza mwezi huu.

“Nawapongeza walimu kwa kuruhusu mitihani

kuendelea bila usumbufu. Tunashughulikia suluhu kwa masuala ambayo wameibua,” Ogamba alisema.

Alifichua kuwa mwaka huu, watahiniwa 1,313,913 watafanya mtihani wa KP-SEA, huku 965,501 watafanya mtihani wa KCSE. Mwaka jana, watahiniwa 1,282,574 na 903,260 walifanya mitihani ya KPSEA na KCSE, mtawalia.

Akizungumza mjini Nakuru, Ogamba alitambua jukumu muhimu la walimu katika maendeleo ya nchi. Aliongeza kuwa, kwa vile walimu ni muhimu katika kuhakikisha elimu bora ni lazima wawezeshwe, waajiriwe ipasavyo, walipwe, na muhimu zaidi, wapewe motisha.

Alisisitiza kuwa ili kufanya mageuzi ya elimu kwa mafanikio, serikali inaweza kiasi kikubwa katika uwezo wa walimu na kuifanya taaluma ya ualimu kuvutia zaidi kwa watahiniwa bora wa shule za sekondari.

Ogamba, akiandamana na Katibu Mkuu wa KNUT Bw. Collins Oyuu, alieleza kwamba ufanisi wa Ajenda ya Elimu 2030 unahitaji sera nzuri, mipango ifaayo, na walimu wa kutosha, waliofungwa vyema.

Waziri Mkuu alithibitisha dhamira ya Serikali ya kutoa elimu bora na kuboresha mbinu za kujifunza ili kupima maendeleo. Aliapa kuhakikisha kuwa walimu na waelimishaji wanawezeshwa, wanaajiriwa ipasavyo, wamefungwa vyema, wamehitimu kitaaluma, wanahamasishwa na wanasaidiwa.

Ogamba alisisitiza kuwa haki ya kupata elimu inalazimu kuajiriwa na kubakishwa kwa walimu waliohitimu, walio na motisha wanaofanya kazi katika mazingira salama, kupata zana na rasilimali zinazofaa, na kufurahia mazingira ya kufanyia kazi na malipo ya kutosha.

“Tunatekeleza vivutio vinavyofaa, ikiwa ni pamoja na malipo yanay-

Waziri wa Elimu Bw. Julius Ogamba,

ofaa na njia ya wazi ya kuendeleza kazi. Serikali

“Nawapongeza walimu kwa kuruhusu mitihani iendeleo bila usumbufu. Tunashughulikia masuala ambayo wameibua,” - Ogamba

inafanya kazi bila kuchoka kuhakikisha kuwa walimu wanawezeshwa kupitia utoaji wa mazingira mazuri ya kazi,” Ogamba alisema.

Aliongeza, “Walimu wanapewa rasilimali nzuri, na mazingira yao ya kazi yanafanywa kuwa salama na yenye afya.”

Ogamba alisisitiza zaidi kuwa ili kufikia Ajenda ya Elimu 2030 inahitaji kila shule nchini kuwa na walimu waliohitimu.

Katibu wa Baraza la Mawaziri alipongeza uongozi wa KNUT kwa kuanzisha mbinu mbadala za

kutatua mizozo, ambazo zimefanikiwa kuleta amani ya kiviwanda katika sekta ya elimu.

Katibu Mkuu wa KNUT, Bw. Oyuu, alisifu Chama cha Rais kinachofanya kazi kuhusu Marekebisho ya Elimu (PWPER) kwa kuchunguza maeneo kadhaa katika sekta hiyo na kutoa mapendekezo ya kukagua sheria mbalimbali zinazohusiana na elimu. Alisema hatua hii inaashiria kuwa utawala wa sasa unathamini, kuheshimu, na kuheshimu sana elimu na waelimishaji.

NAFASI ZA KAZI

Retirement Benefits Authority (RBA) imeanzishwa chini ya Sheria ya Mafao ya Kustaafu ya 1997 kama shirika lenye mamlaka ya kisheria ya: kudhibiti na kusimamia uanzishaji na usimamizi wa miradi ya mafao ya kustaafu; kulinda maslahi ya wanachama na wafadhili wa sekta ya mafao ya kustaafu; kukuza maendeleo ya sekta ya mafao ya kustaafu; na kumshauri Waziri kuhusu sera ya kitaifa ya kufuatwa kuhusu mipango ya mafao ya wastaafu na kutekeleza sera zote za Serikali zinazohusiana na hilo.

Mamlaka inataka kuajiri watumishi wenye sifa na uwezo wa kujaza nafasi zifuatazo zilizoachwa wazi:

No.	Cheo	Gredi RBA	Idadi ya Vyeo	Marejeleo	Masharti ya Kazi
1.	Director, Market Conduct and Industry Development	RBA 2	1	DMCID/01/10/2024	Mkataba wa miaka mitano (5). unaweza kurudiwa mara moja ikitegemea utendakazi wa kuridhisha.
2.	Director, Research, Strategy & Planning	RBA 2	1	D(RSP)/02/10/2024	
3.	Assistant Director, Administration	RBA 4	1	AD(ADA)/03/10/2024	Kudumu na Pansheni

Maelezo kuhusu nafasi hizo yanaweza kupatikana katika tovuti ya Mamlaka www.rba.go.ke na tovuti ya e-recruitment ya <https://recruitment.rba.go.ke/>

Maombi yote yanapaswa kutumwa kwa:

Afisa Mkuu Mtendaji
Retirement Benefits Authority
Rahimtulla Tower
S.L.P 57733 - 00200
NAIROBI

Maombi lazima yapokewe kabla ya **Jumatano tarehe 6 Novemba 2024**

Kwa maelezo zaidi kuhusu sekta, tufuate kwa:

Retirement Benefits Authority (RBA) is ISO 9001: 2015 Certified

THE INFORMATION AND COMMUNICATIONS TECHNOLOGY AUTHORITY

Kenya Digital Economy Acceleration Project (KDEAP) ICTA-PROGRAM IMPLEMENTATION UNIT

WITO WA KUONYESHA NIA (Huduma za Ushauri – Uteuzi Binafsi)

Nchi:	KENYA
Jina la Mradi:	KENYA DIGITAL ECONOMY ACCELERATION PROJECT (KDEAP)
Nambari:	P170941
Mkopo:	7289-KE and 7290-KE
Anwani ya Mradi:	DEVELOPMENT OF GOVERNMENT DIGITAL ENTERPRISE ARCHITECTURE & E-GOVRENMENT INTEROPERABILITY FRAMEWORK
Contract No.:	KE-ICTA-404988-CS-CQS

NYONGEZA NAMBARI 1

S/No.	Eneo	Mahitaji ya Awali	Mahitaji Mapya
1	Tarehe ya Kufungwa	Tarehe ya mwisho: Oktoba 21, 2024	Tarehe ya mwisho imeongozwa hadi Oktoba 24, 2024

Masharti mengine yote na kanuni za Wito wa Kuonyesha Nia yanasalia kama awali

Afisa Mkuu Mtendaji
The Information and Communications Technology Authority,
S.L.P 27150, Kenyatta Avenue 00100, Nairobi, Kenya.
Simu.: (+254) 20 667 6999
Barua pepe: info@ict.go.ke / procurement@ict.go.ke
Kwa: Naibu Mkurugenzi, Idara ya Ununuzi

Ufanisi kwa mpango wa kitaifa wa upanzi miti huku miti 37m ikipandwa

NA CHRIS MAHANDARA, KNA

Mpango wa Kitaifa wa Kupanda Miti upata maendeleo makubwa katika kaunti za Kisumu, Siaya, na Bungoma, huku takriban miti milioni 37 imepandwa tangu kuanzishwa kwake.

Kupitia usaidizi kutoka kwa Huduma ya Kitaifa ya Vijana (NYS), Wizara ya Utumishi wa Umma na Maendeleo ya Mitaji ya Kibinadamu, ambayo inaongoza mpango huo katika kaunti hizi tatu, inalenga kupanda miti milioni 500 katika eneo hilo kufikia mwaka wa 2032.

Waziri wa Utumishi wa Umma, Justin Muturi alisema kuwa maendeleo yaliyopatikana tangu kuanzishwa kwa mpango huo ni ya kutia moyo na akahimiza jamii na washikadau wote kuongeza juhudi zao maradufu ili kufikia lengo.

Akizungumza katika shule ya Maseno kaunti ya Kisumu wakati wa harakati za upandaji miti kuadhimisha Siku ya

Mazingira, Muturi alisisitiza kuwa mabadiliko ya hali ya anga ni jambo la kweli, na kuongeza kuwa ni sharti kila juhudi zifanywe kuweka mazingira ya kijani kibichi nchini ili kupunguza athari za hali hii. Waziri huyo ambaye aliunganishwa na wanafunzi 1,000 kupanda miti 2,000, alisisitiza umuhimu wa kushirikisha taasisi za elimu katika kufikia lengo la kitaifa la kupanda miti bilioni 15 ifikapo mwisho wa mpango huo mwaka wa

Ninataka kuhakikishia jamii katika sehemu hii ya nchi kwamba tutaendelea kushirikiana nao ili kuhakikisha mpango huu unafaulu,” – Muturi.

2032. Alitoa changamoto kwa wanafunzi kutunza miti hiyo na kuhakikisha inakua, na kusaidia nchi kujenga uwezo wa kukabiliana na athari za mabadiliko ya tabianchi zinazoonekana duniani kote. “Kama Wizara, tumefurahishwa na hatua iliyofikiwa hadi sasa. Nataka kuihakikishia jamii kuwa tutaendelea kushirikiana nao ili kuhakikisha mpango huu unafanikiwa,” alisema.

Waziri huyo aliwataka wanajamii kuchukua jukumu kubwa na kuhakikisha kwamba wanapanda miti isiyopungua mitano kabla ya mwisho wa siku na wakati huo huo kusisitiza utamaduni wa kuhifadhi mazingira miongoni mwa vijana.

Katibu Mkuu wa Utumishi wa Umma na Maendeleo ya Mitaji ya Watu (PS) Amos Gathecha alisema kupitia ushirikiano na NYS, kila kaunti imepokea miche 50,000 bila malipo kwa ajili ya kupanda tangu kuanzishwa kwa mpango huo.

Wanafunzi wa Shule ya Maseno wakipanda miti shuleni humo

NYS, aliongezea, itaendelea kuzalisha miche na kushiriki kikamilifu katika mpango wa upandaji miti ili kuhakikisha kuwa lengo lililowekwa na Rais Dkt William Ruto linatimizwa.

“Tuko mbioni kutimiza lengo hili. Tunafanya vyema lakini tunahitaji kuongeza juhudi zetu kwa sababu muda hauko upande wetu,” Gathecha alisema.

Mkuu wa Shule ya Maseno Peter Owino alisema kuadhimisha siku hiyo shuleni ni hatua kubwa kuelekea mpango wa shule hiyo wa kuweka mazingira ya kijani kibichi.

Waziri wa Utumishi wa Umma Justin Muturi wakati wa zoezi la upandaji miti katika Shule ya Maseno, Kisumu

OFFICE OF THE ATTORNEY-GENERAL & DEPARTMENT OF JUSTICE

VACANCY ANNOUNCEMENT

VACANCY No.1/2024 - PUPILLAGE PROGRAMME 2025

The Office of the Attorney General and Department of Justice is one of the Institutions set out in section 14 of the Advocates Act, CAP. 16 and the Kenya School of Law Pupillage Guidelines 2023, as an Institution in which students of the Kenya School of Law may undertake their Pupillage Programme for a period of six (6) months. The Office seeks to engage seventy (70) highly motivated Kenyans to undertake Pupillage Programme for a period of six (6) months commencing **January 2025**.

The successful pupils shall be selected from applicants who possess the following qualifications:

Qualifications

- A Bachelor of Laws (LLB) Degree from a recognized University.

Requirements

- A copy of the National Identity Card,
- Letter from Kenya School of Law recommending to proceed to pupillage,
- Copies of Academic Certificates and Testimonials.

Personal Attributes

- Demonstrate good verbal and written communication skills in both English and Kiswahili
- Demonstrate a proactive attitude and willingness to learn and to be part of a team handling challenging assignments within timelines, and
- Computer Literate.

Interested and qualified persons are requested to **download and fill the Pupillage Application Form (attached below)**.

Please note:

- Candidates should NOT attach any documents to the application form. ALL the details requested in the advertisement should be filled on the form.
- Only shortlisted and successful candidates will be contacted.
- Shortlisted candidates shall be required to produce originals of their National Identity Card, academic certificates and letter from Kenya School of Law recommending to proceed to pupillage during interviews.

The completed application form should be emailed to pupillage@ag.go.ke on or before **24th October, 2024**.

HON. SHADRACK J. MOSE
SOLICITOR GENERAL

P.O. Box 1125-30100, Eldoret, Kenya
Tel: 0788 232 004, 0740 354 966 | Email: vc@uoeld.ac.ke | Website: www.uoeld.ac.ke

TENDER NOTICE

University of Eldoret invites interested and eligible bidders to submit bids for the tender listed below.

No.	TENDER NO	ITEM DESCRIPTION	BID SECURITY	CLOSING & OPENING DATES	TIME
1	UoE/LEC/02/2024 - 2025	Supply and Delivery of Lecture Chairs	Kshs 100,000.00	Tuesday, 29 th October, 2024	11.00 A.M.

Tender requirements, instructions and complete tender documents may be obtained from the Procurement Office during normal working hours (Monday-Friday) from 8.00 a.m. to 1.00 p.m. and from 2.00 p.m. to 5.00 p.m. upon payment of a non-refundable fee of Kshs. 1000.00 using the paybill option; PayBill Number 222222, Account Number UOETEN-Your Name or be downloaded from the University of Eldoret website www.uoeld.ac.ke or www.tenders.go.ke free of charge.

Tender requirements and instructions can be downloaded from the University website: www.uoeld.ac.ke/tenders.

Submission of complete tender documents in hard copies in a plain sealed envelope clearly marked with the Tender Name and Tender Reference Number should be addressed and delivered to:

**Vice-Chancellor,
University of Eldoret,
P.O Box 1125-30100, Eldoret.**

Or deposited in the Tender Box 'A' at University of Eldoret Administration Block so as to be received on or before **29th October, 2024 at 11.00 a.m. local time.**

Tenders will be opened immediately thereafter in the presence of bidders/their representatives who choose to attend, at the Forestry Complex Boardroom.

Late tenders shall not be accepted.

Youth, women and persons with disabilities are encouraged to apply

**Vice-Chancellor
University of Eldoret**

University of Eldoret Town Campus January & April 2025 intake ongoing. Join Us!
Visit: www.uoeld.ac.ke/next-intake

University of Eldoret is ISO 9001:2015 Certified

NOTISIYA TENDA

OMBI LA MAONYESHO YA NIA USHAURI WA KUFANYA A TATHMINI YA MASOKO YA KABONI KWA KENYA

NAMBARIYA MAREJELEO CMA/EOI/001/2024/2025

- Mamlaka ya Masoko ya Mitaji inakusudia kuorodhesha washauri ili kutoa Huduma za Ushauri ili kufanya Tathmini ya Masoko ya Kaboni kwa Kenya kwa kuzingatia kikamilifu Sheria na Masharti (TORs) ambayo:

- Inaweza kupatikana katika tovuti zifuatazo: www.cma.or.ke au www.tenders.go.ke au;
- Inaweza kupatikana kwa anuani iliyo hapa chini:

Shirika la Ununuzi: **Capital Markets Authority**
Kwa: **Principal Supply Chain Management Officer**
Nambari ya Simu: **+254 20 2264000/ 2264900 / 2264308**
Baruapepe: **supplychain@cma.or.ke**
Anwani: **S.L.P 74800 - 00200**
Makao Makuu: **KENYA, Nairobi, Longonot Road, Upperhill, 3rd Floor Embankment Plaza.**

- Mamlaka ya Masoko ya Mitaji sasa inaalka kampuni zinazostahiki "Washauri" kueleza nia yao ya kutoa Huduma zinazohitajika. Washauri Wanaovutiwa wanapaswa kutoa habari inayoonyesha kuwa wana sifa zinazohitajika na uzoefu unaofaa kutekeleza Huduma zinazohitajika. Vigezo vya kuorodhesha juu ya sifa zinazohitajika na uzoefu wa kampuni ni;

- Ujuzi wa kina wa fedha za kaboni na masoko ya kimataifa ya kaboni.
- Kufahamika kwa hali ya ufadhili wa kaboni nchini Kenya na kanuni zilizopo za masoko ya kaboni.
- Ilikamilisha kwa mafanikio angalau kandarasi mbili zinazohusiana (2) zenye ukubwa na upeo sawa katika kipindi cha miaka saba (7). Kampuni inahitajika kutoa ushuhuda/barua za marejeleo/ mikataba ili kuthibitisha yaliyo hapo juu.
- Uzoefu wa kufanya mashauri yanayohusiana na masoko ya kaboni kimataifa na ndani ya nchi.
- Uzoefu wa awali katika kufanya tathmini za soko la kaboni, kuidhinisha ripoti za tathmini ya soko, na kuandaa mapendekezo yanayotekelezeleka.
- Uelewa mkubwa wa masoko ya mitaji ya Kenya na mfumo wa udhibiti.
- Sifa na vyeti husika vya kitaaluma katika Masoko ya Carbon.
- Utendaji mzuri wa kifedha na msimamo thabiti wa kifedha kama inavyohibitishwa na taarifa za fedha zilizokaguliwa kwa miaka mitatu iliyopita ya fedha.

- Makini ya Makampuni yanayovutiwa yanatolewa kwa masharti yafuatayo ambayo yataangaziwa katika Ombi la Mapendekezo (RFP) yatolewe kwa makampuni yaliyoorodheshwa;

- Mshauri atatarajiwa kutokuwa na mgongano wa maslahi na kazi nyingine au maslahi yake ya ushirika na kutenda bila kuzingatia kazi ya baadaye.
- Mshauri hatakuwa na uhusiano wa kibinafsi au wa kibishara na wasimamizi wakuu wa Taasisi ya Ununuzi au wafanyikazi wa kitaalam.
- Kampuni ya Ushauri au mtu binafsi katika kampuni hajaidhinishwa na Mamlaka ya Udhibiti wa Ununuzi wa Umma au hayuko chini ya kusimamishwa au kizuizi kilichowekwa na taasisi nyingine yoyote ya Serikali ya Kenya, au shirika lolote la kimataifa.
- Mashirika au taasisi zinazomilikiwa na serikali za Serikali ya Kenya, maafisa, watumishi wa umma na wafanyikazi wa taasisi za umma hawatatahiki.

- Washauri wanaweza kuhusisha/kuunda muungano na makampuni mengine ili kuboresha sifa zao lakini wanapaswa kuonyesha wazi kama ushirika uko katika mfumo wa ubia na/au mshauri mdogo. Katika hali ya ubia, washirika wote katika ubia watawajibika kwa pamoja na kwa kiasi kikubwa kwa mkataba mzima, ikiwa watachaguliwa.

- Kampuni itachaguliwa kwa mujibu wa Mbinu ya Uteuzi wa Uboru iliyowekwa kwa Umma Sheria ya Ununuzi na Utupaji Mali, 2015 na Kanuni za Wahudumu za 2020.

- Taarifa zaidi zinaweza kupatikana katika anwani iliyo hapa chini wakati wa saa za kazi kuanzia ogoohrs hadi 1500hrs (Saa za Ndani: Nairobi).

Shirika la Ununuzi: **Capital Markets Authority**
Kwa: **Principal Supply Chain Management Officer**
Nambari ya Simu: **+254 20 2264000/ 2264900 / 2264308**
Baruapepe: **supplychain@cma.or.ke**
Anwani: **S.L.P 74800 - 00200**
Makao Makuu: **KENYA, Nairobi, Longonot Road, Upperhill, 5th Floor Embankment Plaza.**

- Maonyesho ya Nia, yaliyoambatanishwa katika bahasha zilizofungwa lazima yawasilishwe kwa njia ya maandishi kwa anwani iliyo hapa chini yeye mwenyewe, au kwa barua ya posta na lazima yawekwe kwenye Sanduku la Zabuni katika Ofisi ya Mamlaka ya Masoko ya Mitaji, Ghorofa ya 3, Embankment Plaza, Longonot Road, Upperhill, Nairobi, Kenya mnamo au kabla ya Jumanne tarehe 5 Novemba 2024, 11:00am EAT Saa na kuelekezwa kwa:

Shirika la Ununuzi: **Capital Markets Authority**
Kwa: **Principal Supply Chain Management Officer**
Nambari ya Simu: **+254 20 2264000/ 2264900 / 2264308**
Baruapepe: **supplychain@cma.or.ke**
Anwani: **S.L.P 74800 - 00200**
Makao Makuu: **KENYA, Nairobi, Longonot Road, Upperhill, 3rd Floor Embankment Plaza.**

- Zabuni zitafunguliwa mara baada ya hapo katika Ukumbi wa Mikutano, Ghorofa ya 4, Embankment Plaza, Barabara ya Longonot, Nairobi.

Mawasilisho yaliyochelewa hayatakubaliwa

TEA BOARD OF KENYA

Realizing the Tea Promise

TANGAZO LA USHIRIKISHWAJI WA UMMA

MWALIKO WA USHIRIKI WA UMMA KWENYE BODI YA CHAI YA KENYA RASIMU YA MPANGO MKAKATI (2023-2027)

Tea Board of Kenya ni Shirika la Serikali chini ya Wizara ya Kilimo na Maendeleo ya Mifugo iliyoanzishwa chini ya Kifungu cha 3 cha Sheria ya Chai ya 2020 ili kuendeleza, kudhibiti na kukuza sekta ya chai.

Ili kutoa ramani ya kutimiza wajibu wake kulingana na sera za kimataifa na kitaifa ikijumuisha Ajenda ya Mabadiliko ya Kiuchumi ya Chini-up, Bodi ya Chai ya Kenya imetayarisha rasimu ya Mpango Mkakati wa kipindi cha 2023-2027.

Kwa kuongozwa na Kifungu cha 10(2) cha Katiba ya Kenya, TBK inawaalika wanachama wa Umma na wadau wa sekta ya chai kutoa maoni kuhusu rasimu ya mpango mkakati.

Rasimu ya mpango mkakati wa TBK (2023-2027) inapatikana kwenye tovuti www.teaboard.or.ke na inaweza kuwa imefikwa kwa ukaguzi na maoni kupitia kiungo: <https://www.teaboard.or.ke/resources/legislation-and-policy/tbk-draft-strategic-plan-2023-2027>

Maoni na maoni yanapaswa kuwasilishwa kwa barua pepe kwa sp@teaboard.or.ke.

Tarehe ya mwisho ya kuwasilisha maoni yako ni Jumanne tarehe 29 Oktoba 2024.

**AFISA MKUU MTENDAJI
TEA BOARD OF KENYA**

MINISTRY OF EDUCATION

UTEUZI WA MWENYEKITI NA WAJUMBE WATATU WA KAMATI YA UKAGUZI WA WIZARA YA ELIMU

A. Utangulizi

Kwa mujibu wa Kifungu cha 73(5) cha Sheria ya Usimamizi wa Fedha za Umma, 2012, Tangazo la Gazeti la Menejimenti ya Fedha za Umma (Serikali ya Kitaifa) Vol.CXVIII Na. 40 la tarehe 15 Aprili 2016, Wizara ya Elimu inakaribisha maombi kutoka kwa watu wenye sifa na nia ya kujaza fomu kufuatia nyadhifa za Kamati ya Ukaguzi.

- Mwenyekiti.
- Wanachama watatu (3).

B. Mahitaji ya Uteuzi

1. Mwenyekiti

Ili kuteuliwa kuwa Mwenyekiti wa Kamati ya Ukaguzi, mtu lazima awe na yafuatayo:

- Shahada kutoka chuo kikuu kinachotambuliwa;
- Maarifa na uzoefu usiopungua miaka Saba (7) katika ukaguzi na/au Usimamizi wa Fedha/ Uhasibu, iii. Kuwa mwanachama wa ICPAK au IIA na katika hadhi nzuri;
- Maarifa na uzoefu katika Usimamizi wa Hatari; na
- Awe mtu mwadilifu na anayefuata matakwa ya Sura ya Sita ya Katiba ya Kenya, 2010.

2. Mwanachama

Ili mtu ateuuliwe kuwa mjumbe wa Kamati ya Ukaguzi, lazima awe na mambo yafuatayo:

- Shahada kutoka Chuo Kikuu kinachotambuliwa,
- Uzoefu wa kazi usiopungua miaka Mitano (5);
- Kuwa mwanachama wa shirika la kitaaluma na katika hadhi nzuri;
- Ujuzi katika utumishi wa umma/uendeshaji wa serikali na uzoefu katika Usimamizi wa Hatari;na
- Awe mtu mwadilifu na anayefuata matakwa ya Sura ya Sita ya Katiba ya Kenya 2010.

wasifu, nakala za vyeti vya taaluma na taaluma, nakala ya Kitambulisho na ushuhuda katika bahasha iliyofungwa iliyo na alama ya wazi kwa ajili ya Mwenyekiti au Mjumbe wa Kamati ya Ukaguzi iliyoelekezwa kwa:

**WAZIRI
Wizara ya Elimu
S.L.P 9583-00200
Nairobi.**

Uwasilishaji kwa mkono kwa Ofisi ya Barua ya **Jogoo House 'B' ya Ghorofa ya 3, kufikia tarehe 28 Oktoba, 2024.**

Wagombea walioorodheshwa watahitajika kutoa asili za Vitambulisho vyao vya Kitaifa, Vyeti vya Masomo na Kitaalamu na nakala, kibali kutoka kwa Huduma ya Kitaifa ya Polisi, HELB, KRA, EACC na idhini kutoka kwa Ofisi yoyote ya Marejeleo ya Mikopo iliyoidhinishwa wakati wa mahojiano.

Tafadhali kumbuka kuwa:

- Wagombea hawapaswi kushikamana na hati asili kwa maombi;
- Wagombea walioorodheshwa pekee ndio watawasiliana nao; na
- Kuvinjari kwa njia yoyote kutasababisha kutohitimu kiotomatiki.
- Uteuzi wa Kamati hiyo utakuwa wa muda wa miaka Mitatu (3).

KATIBU, IDARA YA ELIMU YA MSINGI

Kamishna ahimiza umma kuripoti ukiukaji wa data ya kibinafsi

Kamishna wa Data, Immaculate Kassait

NA SITNA OMAR, (KNA)

Kamishna wa Data, Immaculate Kassait, amewataka wananchi kulinda taarifa zao za kibinafsi zisitumike vibaya kwa kuwasilisha malalamiko ofisini kwake endapo kutatokea uvunjifu wa data.

Bi. Kassait alisema kuwa Ofisi ya Kamishna wa Ulinzi wa Data (ODPC), iliyoanzishwa chini ya Sheria ya Kulinda Data ya 2019, ina mamlaka ya kudhibiti uchakataji wa data ya kibinafsi, kulinda faragha ya watu binafsi, na kuanzisha mfumo wa ulinzi wa data.

Data ya kibinafsi inajumuisha jina la mtu binafsi, anwani ya eneo, anwani ya barua pepe na maelezo yoyote yanayoweza kumtambulisha mtu.

Kama ofisi ya ud-

hibiti, ODPC inasimamia uchunguzi katika kesi za ukiukaji wa data zilizowasilishwa na wahusika wa data-watu ambao wanaweza kutambuliwa na data ya kibinafsi.

Malalamiko yaweza kuwasilishwa kwa njia rasmi, na baada uchunguzi kufanywa, ikiwa tutabaini kumekuwa na ukiukwaji wa haki za kibinafsi, tunaweza kuchukua hatua zifaazo kama ofisi,” Kassait

afsi. Ofisi huweka ukweli kuhusu kila ukiukaji na inawajibisha kichakataji data au kudhibiti kinachowajibika.

“Malalamiko yanaweza kuwasilishwa kupitia njia rasmi, na baada ya uchunguzi kufanywa, ikiwa tutagundua kuwa kumekuwa na ukiukwaji wa haki za mtu binafsi, tunaweza kuchukua hatua zinazofaa kama ofisi,” alisema.

Kuna njia mbalimbali za kuwasilisha malalamiko kwa ODPC, ikijumuisha tovuti ya ODPC (www.odpc.go.ke), uwasilishaji wa ana kwa ana, na anwani ya barua pepe ya ofisi (info@odpc.go.ke).

Ni baada ya uchunguzi kukamilika na malalamiko kuthibitishwa kwamba kiasi cha fidia kwa mhusika kinaweza kufikiwa kwa kiwango cha juu cha Sh500, 000.

Kamishna wa Data, akizungumza katika Shule ya Sekondari ya St. Paul Ligisa huko Karachuonyo kabla ya kupeperusha msafara wa kampeni ya uhamasishaji wa ODPC, alisema ni muhimu kutoa ufahamu kwa umma juu ya jukumu la ODPC katika maisha ya raia wa Kenya. Pia alisema umma unahitaji kuelewa haki zao kama masomo ya data, umuhimu wa data ya ki-

binafsi na njia mbalimbali za kuhakikisha usalama wa data zao.

Bi. Kassait alibainisha kuwa wajibu wa ofisi yake ni kulinda haki hizi ambazo ni pamoja na upatikanaji, uchakataji vikwazo, kufuta, haki ya kusahihisha data miongoni mwa zingine.

Akiandamana na Naibu Kamishna wake Oscar Otieno na Edmond Odera kutoka afisi ya eneo la Kisumu ODPC, alisisitiza

umuhimu wa kuimari- sha masuala yanayohusu idhini, akitaja kwamba data imevuka ulinzi wa data.

Kamishna huyo aliwaonya watumiaji wa ujasusi bandia kuwa waangalifu katika shughuli zao na kuhakikisha wanatumia data kwa uadilifu kiongeza, “Iwe kwa chaguo-msingi au kwa muundo, linda kila wakati data ya mhusika wa data.”

THE INFORMATION AND COMMUNICATIONS TECHNOLOGY AUTHORITY Kenya Digital Economy Acceleration Project (KDEAP) ICTA-Program Implementation Unit

SPECIFIC PROCUREMENT NOTICE

Request for Bids Goods (One-Envelope Bidding Process)

Country:	KENYA
Name of Project:	KENYA DIGITAL ECONOMY ACCELERATION PROJECT (KDEAP)
Contract Title:	PROCUREMENT OF FIREWALL LICENSES FOR A PERIOD OF 3 YEARS
Loan No./Credit No./ Grant No.:	7289-KE and 7290-KE
RFB Reference No.:	KE-ICTA-441845-GO-RFB
Contract No.:	KE-ICTA-402012-CS-QCBS

- The Government of Kenya has received financing from the World Bank toward the cost of the Kenya Digital Economy Acceleration Project and intends to apply part of the proceeds toward payments under the contract for firewall licenses for a period of 3 years. For this contract, the Borrower shall process the payments using the Direct Payment disbursement method, as defined in the World Bank's Disbursement Guidelines for Investment Project Financing, except for those payments, which the contract provides to be made through letter of credit.
- The Information and Communications Technology Authority now invites sealed Bids from eligible Bidders for procurement of firewall licenses to be delivered at the ICT Authority headquarters within a period of 2 months.
- Bidding will be conducted through national competitive procurement using a Request for Bids (RFB) as specified in the World Bank's "Procurement Regulations for IPF Borrowers" September 2023 Edition ("Procurement Regulations") and is open to all eligible Bidders as defined in the Procurement Regulations.
- Interested eligible Bidders may obtain further information from The Information and Communications Technology Authority, Supply Chain Department, or through procurement@ict.go.ke and inspect the bidding document during office hours 0900 to 1600 hours at the address given below.
- The bidding document in English may be purchased by interested Bidders upon the submission of a written application to the address below and upon payment of a nonrefundable fee of Kshs. 1,000.00. The method of payment will be in cash at the cash office located at 12th Floor, Telposta Towers. The document will be sent by mail, courier or hand delivered.
- Bids must be delivered to the address below on or before **28th November 2024 at 1000hrs East African Time**. Electronic Bidding will not be permitted. Late Bids will be rejected. Bids will be publicly opened in the presence of the Bidders' designated representatives and anyone who chooses to attend at the address below on **28th November 2024 at 1000hrs**.
- All Bids must be accompanied by a Bid Security of Kenya Shillings 500,000.00 in the form of a bank guarantee from a reputable commercial bank regulated by the Central Bank of Kenya or insurance guarantee from an insurance firm approved by the Public Procurement Regulatory Authority.
- Attention is drawn to the Procurement Regulations requiring the Borrower to disclose information on the successful bidder's beneficial ownership, as part of the Contract Award Notice, using the Beneficial Ownership Disclosure Form as included in the bidding document.
- The address(es) referred to above is (are):

Stanley Kamanguya, OGW
Chief Executive Officer
Information and Communications Technology Authority
12th Floor, Telposta Towers, Kenyatta Avenue
P.O. Box 27150-00100, Nairobi, Kenya.
(+254) 20 667 6999
info@ict.go.ke / procurement@ict.go.ke
www.icta.go.ke

AGRICULTURE AND FOOD AUTHORITY

NOTISI YA UMMA

USAJILI WA WAPAKIAJI SUKARI

Kwa mujibu wa Masharti ya Sheria ya Mazao Namba 16 ya mwaka 2013, Mamlaka ya Kilimo na Chakula (AFA) inatarajia kusajili vifungashio vyote vya sukari kwa madhumuni ya kuimarisha ufuatiliaji na ufuatiliaji wa ubora wa sukari kwenye rafa za reja reja. Kwa hivyo wapakiaji wote wa sukari wanatakiwa kuwasilisha maelezo yao kwa kujaza **Fomu (9) (Maombi ya Usajili wa Ufungaji upya wa Sukari)** ambayo inapatikana kwenye tovuti ya [AFA www.afa.go.ke](http://www.afa.go.ke) na kuiwasilisha kwa AFA - Kurugenzi ya Sukari Sukari Plaza. imezimwa, Njia ya Waiyaki kuanzia tarehe ya ilani hii.

Fomu hii inapaswa kuambatanishwa na:

- Cheti cha Usajili wa Alama ya Biashara
- Sampuli ya Chapa
- Cheti cha kusajiliwa au jina la Biashara
- Cheti Halali cha Kuzingatia Ushuru
- Kitambulisho au Pasipoti ya Wakurugenzi
- Uzito wa kupakiwa upya (Kg au gramu)
- Uidhinishaji wa KeBs na Uzingatiji wa mahitaji mengine ya kuweka lebo.

DKT. BRUNO LINYURI, OGW
MKURUGENZI MKUU

KRA yaripoti ongezeko la mapato ya VAT kutoka matumizi ya eTIMS

NA CHARI SUCHE NA
ANDREW HINGA, KNA

Uanzishwaji wa mfumo wa utojaji kodi kwa njia ya kielektroniki (eTIMS) umeanza kuzaa matunda, hivyo kusababisha kuongezeka kwa mapato yatoakanayo na makusanyo ya Kodi ya Ongezeko la Thamani (VAT).

Kamishna wa Ushuru wa Ndani wa Mamlaka ya Mapato ya Kenya Risipah Simiyu alibainisha kuwa katika mwaka wa fedha uliopita, 2023/2024,

ukusanyaji wa VAT uliongezeka kwa asilimia 15.3, ikilinganishwa na ukuaji wa asilimia 13.4 mwaka uliopita, 2022/2023. Alihusisha utendakazi huu na ankaru ya kodi ya kielektroniki.

Ukusanyaji wa VAT ulifikia Sh314.157 bilioni, dhidi ya lengo la Sh307.823 bilioni, na kupita lengo kwa Sh6.334 bilioni.

Simiyu alifichua habari hii katika mada yake katika Kongamano la 12 la

Ushuru la Mwaka la Taasisi ya Wahasibu wa Umma Walioidhinishwa nchini Kenya (ICPAK) lililofanyika Mombasa.

Alisema matumizi ya mfumo wa kodi za kielektroniki uichangia upanuzi wa wigo wa kodi kutokana na sifa zake, ambazo huongeza mwonekano wa miamala ya walipa kodi, hasa kwa wale wanaofanya kazi katika sekta isiyo rasmi. Pia inaboresha usimamizi na utekelezaji wa utii wa kodi

kwa kutoa data ya ankaru ya kodi ili kuthibitisha matamko. "KRA inawahakikishia walipa kodi kwamba tunashughulikia changamoto zinazoathiri utekelezaji wa eTIMS na utumiaji wa huduma za mtandaoni ili kufanya mfumo kuwa rahisi zaidi kwa watumiaji na kuitikia mahitaji ya wateja," Simiyu alisema. Aliongeza kuwa miongoni mwa suluhu zilizokusudiwa kupitishwa ili kufanya mfumo huo kuwa na ufanisi zaidi,

ni uundaji wa masuluhisho yaliyorahisishwa ambayo yanajumuisha yale yaliyo na utendakazi wa nje ya mtandao na masuluhisho mbalimbali na yanayonyumbulika ili kuwasaidia walipakodi kufuata katika mazingira yao. Mikakati mingine, alisema, ni pamoja na ushirikishwaji wa washikadau kulingana na sekta na aina ya walipa kodi, uhamasishaji wa umma, na ugatuaji wa huduma za usaidizi wa eTIMS.

Kamishna wa Ushuru wa Ndani wa KRA Risipah Simiyu

THE INFORMATION AND COMMUNICATIONS TECHNOLOGY AUTHORITY
Kenya Digital Economy Acceleration Project (KDEAP)
ICTA-Program Implementation Unit

WITO WA KUONYESHA NIA (Huduma za Ushauri – Uteuzi wa Mashirika)

Nchi:	KENYA
Jina la Mradi:	Mradi wa Kuongeza Kasi ya Uchumi wa Kidijitali wa Kenya (KDEAP)
Nambari:	P170941
Mkopo:	7289-KE and 7290-KE
Anwani:	UUNDAJI WA MKAKATI WA USAFIRISHAJI WA HUDUMA ZA KIDIJITALI
Kandarasi:	KE-ICTA-422440-CS-QCBS

- Serikali ya Kenya imepokea ufadhili kutoka kwa Benki ya Dunia kwa gharama ya Mradi wa Kuongeza Uchumi wa Kidijitali wa Kenya (KDEAP) na inakusudia kutumia sehemu ya mapato ya huduma za ushauri.
- Huduma za ushauri ("Huduma") zinajumuisha Uundaji wa Mkakati wa Usafirishaji wa Huduma za Kidijitali. Kazi hiyo inatarajiwa kuchukua miezi Tisa (9) kuanzia tarehe ya kuanza kwa mkataba.
- Masharti ya kina ya Marejeleo (TOR) ya mgao yanaweza kupatikana katika tovuti ifuatayo: www.icta.go.ke na www.tenders.go.ke au yanaweza kupatikana katika anwani iliyotolewa hapa chini.
- Mamlaka ya Teknolojia ya Habari na Mawasiliano kupitia Kitengo cha Utekelezaji wa Mpango (PIU) sasa inaalka kampuni za ushauri zinazostahiki ("Washauri") ili kuonyesha nia yao ya kutoa Huduma. Washauri Wanaovutiwa wanapaswa kutoa habari inayoonyesha kuwa wana sifa zinazohitajika na uzoefu unaofaa kutekeleza Huduma. Viגעzo vya mchujo ni:
 - Biashara kuu na miaka ya biashara:** Kampuni itasajiliwa/kuingizwa kama kampuni ya ushauri na biashara kuu katika kutoa huduma za ushauri katika mawasiliano ya simu, biashara ya mtandaoni, ushauri wa biashara ya kidijitali na utafiti au huduma zinazohusiana kwa muda wa angalau tano (5) miaka.
 - Uzoefu husika:** Kampuni itaonyesha kuwa imetekeleza vyema na kukamilisha angalau kazi mbili (2) katika kukagua na kushauri kuhusu sheria, kanuni na mazingira ya sera kuhusu Uchumi wa Dijitali, Biashara ya Mtandaoni, Biashara ya Kidijitali au sekta ya ICT katika kipindi cha mwisho. miaka mitano (5). Maelezo ya kazi (jina na anwani wa mteja, upeo, thamani, na kipindi) inapaswa kutolewa.
 - Uwezo wa kiufundi na usimamizi wa kampuni ya ushauri:** Kampuni itaonyesha kuwa ina uwezo wa kiufundi na usimamizi unaohitajika kutekeleza kazi (ambatanisha wasifu wa kampuni).

Wataalamu Muhimu hawatatathminiwa katika hatua ya mchujo.

- Tahadhari ya Washauri wanaovutiwa imetolewa kwenye Sehemu ya III, aya, 3.14, 3.16, na 3.17 ya "Kanuni za Ununuzi kwa Wakopaji wa IPF" za Benki ya Dunia Zilizochapishwa Mara ya Kwanza Julai 2016 na Kufanyiwa Marekebisho Toleo la Tano Septemba 2023 ("Kanuni za Ununuzi"), kuweka sera ya Benki ya Dunia juu ya mgongano wa maslahi.
- Washauri wanaweza kushirikiana na makampuni mengine ili kuboresha sifa zao lakini wanapaswa kuonyesha wazi kama chama kiko katika mfumo wa ubia na/au ushauri mdogo. Katika kesi ya ubia, washirika wote katika ubia watawajibika kwa pamoja na kwa kiasi kikubwa kwa mkataba mzima, ikiwa watachaguliwa.
- Kampuni ya Ushauri itachaguliwa kwa mujibu wa Mbinu ya Uteuzi wa Ubora na Gharama (QCBS) iliyowekwa kwenye Kanuni za Ununuzi.
- Taarifa zaidi zinaweza kupatikana katika anwani iliyo hapa chini katika saa za kazi zifuatazo 0900 na saa 1600 kuanzia Jumatatu hadi Ijumaa bila kujumuisha saa za chakula cha mchana (saa 1300 hadi 1400) Saa za Afrika Mashariki (EAT) na sikukuu za umma.
- Maonyesho ya Nia lazima yawasilishwe kwa njia ya maandishi kabla ya tarehe **31 Oktoba 2024 saa 1000hours EAT**. - kwa kutumia mojawapo ya mbinu zifuatazo: (i) kuweka kwenye sanduku la zabuni lililo kwenye Ghorofa ya 12, Telposta Towers, Barabara ya Kenyatta jijini Nairobi, Kenya au (ii) tuma kwa barua pepe kwa: procurement@ict.go.ke na unukuu Kazi. Kichwa na Mkataba Na. katika safu ya somo. Kwa maelezo ya riba ambayo yatawekwa kwenye kisanduku cha zabuni, vifurushi vinapaswa kuandikwa kwa uwazi **Maendeleo ya Mkakati wa Kusafirisha Huduma za Kidijitali; Nambari ya Mkataba KE-ICTA-422440-CS-QCBS**

Anwani:

Afisa Mkuu Mtendaji
The Information and Communications Technology Authority,
S.L.P 27150, Kenyatta Avenue
00100, Nairobi, Kenya.
Tel.: (+254) 20 667 6999
E-mail: info@ict.go.ke / procurement@ict.go.ke
Attn: Deputy Director, Supply Chain Management

THE INFORMATION AND COMMUNICATIONS TECHNOLOGY AUTHORITY
Kenya Digital Economy Acceleration Project (KDEAP)
ICTA-Program Implementation Unit

MWALIKO WA KUONYESHA NIA (Huduma za Ushauri – Uteuzi wa Mashirika)

Nchi:	KENYA
Jina la Mradi:	MRADI WA KUONGEZA KASI YA UCHUMI WA KENYA DIJITALI (KDEAP)
Nambari ya Mradi:	P170941
Mkopo:	7289-KE and 7290-KE
Anwani ya Kazi:	UTAFITI WA TATHMINI YA UTOAJI WA HUDUMA YA MTANDAO, REKODI ZA MWONGOZO NA MAHITAJI YA UTAWALA
Kandarasi:	KE-ICTA-402012-CS-QCBS

- Serikali ya Kenya imepokea ufadhili kutoka kwa Benki ya Dunia kwa gharama ya Mradi wa Kuongeza Uchumi wa Kidijitali wa Kenya (KDEAP) na inakusudia kutumia sehemu ya mapato ya huduma za ushauri.
- Huduma za ushauri ("**Huduma**") zinajumuisha Utafiti wa Tathmini kwa Utoaji wa Huduma ya Mtandao, rekodi za Mwongozo na Mahitaji ya Utawala. Kazi hiyo inatarajiwa kuchukua miezi minne (4) ya kalenda kuanzia tarehe ya kuanza kwa mkataba.
- Masharti ya kina ya Marejeleo (TOR) ya mgawo yanaweza kupatikana katika tovuti ifuatayo: www.icta.go.ke na www.tenders.go.ke au yanaweza kupatikana katika anwani iliyotolewa hapa chini.
- Mamlaka ya Teknolojia ya Habari na Mawasiliano kupitia Kitengo cha Utekelezaji wa Mpango (PIU) sasa inaalka kampuni za ushauri zinazostahiki ("Washauri") ili kuonyesha nia yao ya kutoa Huduma. Washauri Wanaovutiwa wanapaswa kutoa habari inayoonyesha kuwa wana sifa zinazohitajika na uzoefu unaofaa kutekeleza Huduma. Viגעzo vya orodha fupi ni:
 - Biashara kuu na miaka ya biashara: Kampuni itasajiliwa/kuonyesha kama kampuni ya ushauri katika nyanja ya Ukuuzaji wa Huduma za Kielektroniki au nyanja inayohusiana kwa kipindi cha angalau miaka kumi (10).
 - Uzoefu husika:** Kampuni itadhihirisha kuwa imehusika katika kutekeleza kwa ufanisi na kukamilisha angalau miradi miwili (2) yenye hali sawa katika upeo na utata katika mazingira sawa ya uendeshaji katika miaka kumi (10) iliyopita, ambapo thamani ya kazi iliyoundwa au kusimamiwa ilikuwa angalau dola milioni 1 kwa kila kazi. Ni lazima kampuni itoe maelezo ya kazi, jina na anwani ya mteja, upeo, thamani, na kipindi kitolewa.
 - Uwezo wa kiufundi na usimamizi wa kampuni ya ushauri:** Kampuni itaonyesha kuwa ina uwezo wa kiufundi unaohitajika ikiwa ni pamoja na vifaa vinavyohusika, zana, programu n.k. na uwezo wa usimamizi wa kufanya kazi katika wasifu wa kampuni uliowasilishwa.

Wataalamu Muhimu hawatatathminiwa katika hatua ya mchujo.

- Tahadhari ya Washauri wanaovutiwa imetolewa kwenye Sehemu ya III, aya, 3.14, 3.16, na 3.17 ya "Kanuni za Ununuzi kwa Wakopaji wa IPF" za Benki ya Dunia Zilizochapishwa Mara ya Kwanza Julai 2016 na Kufanyiwa Marekebisho Toleo la Tano Septemba 2023 ("**Kanuni za Ununuzi**"), kuweka sera ya Benki ya Dunia juu ya mgongano wa maslahi.
- Washauri wanaweza kushirikiana na makampuni mengine ili kuboresha sifa zao lakini wanapaswa kuonyesha wazi kama chama kiko katika mfumo wa ubia na/au ushauri mdogo. Katika kesi ya ubia, washirika wote katika ubia watawajibika kwa pamoja na kwa kiasi kikubwa kwa mkataba mzima, ikiwa watachaguliwa.
- Kampuni ya Ushauri itachaguliwa kwa mujibu wa Mbinu ya Uteuzi wa Ubora na Gharama (QCBS) iliyowekwa kwenye Kanuni za Ununuzi.
- Taarifa zaidi zinaweza kupatikana katika anwani iliyo hapa chini katika saa za kazi zifuatazo 0900 na saa 1600 kuanzia Jumatatu hadi Ijumaa bila kujumuisha saa za chakula cha mchana (saa 1300 hadi 1400) Saa za Afrika Mashariki (EAT) na sikukuu za umma.
- Maonyesho ya Nia lazima yawasilishwe kwa njia ya maandishi kabla ya tarehe **31 Oktoba 2024 saa 1000hours EAT**. - kwa kutumia mojawapo ya mbinu zifuatazo: (i) kuweka kwenye sanduku la zabuni lililo kwenye Ghorofa ya 12, Telposta Towers, Barabara ya Kenyatta jijini Nairobi, Kenya au (ii) tuma kwa barua pepe kwa: procurement@ict.go.ke na unukuu Kazi. Kichwa na Mkataba Na. katika safu ya somo. Kwa maelezo ya riba ambayo yatawekwa kwenye kisanduku cha zabuni, vifurushi vinapaswa kuwekwa alama wazi ya **Utafiti wa Tathmini kwa Utoaji wa Huduma ya Kielektroniki, Rekodi za Mwongozo na Mahitaji ya Utawala; Nambari ya Mkataba KE-ICTA-402012-CS-QCBS**

Anwani:

Afisa Mkuu Mtendaji,
The Information and Communications Technology Authority,
S.L.P 27150, Kenyatta Avenue
00100, Nairobi, Kenya.
Tel.: (+254) 20 667 6999
E-mail: info@ict.go.ke / procurement@ict.go.ke
Attn: Deputy Director, Supply Chain Management

Usambazaji wa mlo wa samaki kuongeza tija kanda ya ziwa

Waziri wa Madini, Uchumi Baharini na Masuala ya Uvuvi Ali Hassan Joho (kushoto) akihitubia mkutano na wanahabari katika Jengo la Ujenzi, Nairobi. Kati ni Gavana wa Busia, Paul Otuoma.

NA SHARON ATIENO, KNA
Wizara ya Madini, Uchumi Baharini, na Masuala ya Uvuvi itaunga mkono mbinu mbalimbali za uvuvi katika Kanda ya Ziwa. Katibu wa Baraza la Mawaziri Hassan Joho alitangaza kwamba wizara itasambaza chakula cha samaki cha thamani ya Sh2.5 milioni katika Kaunti ya Busia, hatua iliyoniwa kuongeza uzalishaji wa samaki kupitia mradi wa vizimba vya samaki.

Akizungumza wakati wa kikao na wanahabari katika Public Works House in Nairobi, Waziri huyo alikariri kuwa wizara imekuwa ikijadili jinsi watu wanaweza kujihusisha na aina nyingine za uzalishaji wa samaki, hasa katika kanda ya ziwa. Mpango huu unashughulikia changamoto zinazowakabili wavuvi, zikiwemo ukosefu wa usalama, unyanasaji, na kupoteza maisha katika kina kirefu cha maji.

Joho alibainisha kuwa mikutano ilifanyika na sekta ya kibinafsi na washikadau, ikiwa ni pamoja na watafiti, watengenezaji wa malisho, na mashirika muhimu, kupanga njia ya kusonga mbele na kujadili mahitaji ya kuendeleza uwekezaji wa uvuvi uliofungwa.

Alisisitiza kuwa wakazi wa maeneo ya ziwa wamebadilisha

mbinu zao za kuhakikisha kuna samaki wa kutosha ili kuendeleza maisha yao kwa kuanzisha uvuvi wa mabwawa.

“Watafiti wamefahamisha Wizara kuhusu hitaji la ushirikiano, ambalo linazitaka taasisi za wizara kufanya kazi pamoja na mashirika ya kijamii (CBOs), vyama vya ushirika, na serikali za kaunti katika maeneo ya vijijini katika kubuni vizimba vinavyoweza kustahimili hali mbaya ya hewa na mwinuko ili kupunguza samaki hasara,” alisema, akiongeza kuwa upunguzaji huo unaweza kutekelezwa, kama vile kutoa mafunzo kwa wafugaji wa samaki.

“Usanifu unaopendekezwa wa ujenzi wa eneo la kusomea huko Bumbe unafanywa kwa mashauriano na serikali ya kaunti na washikadau, ilhali Sh550 milioni zimetengwa kwa mradi huo,” – Otuoma

Joho alibainisha kuwa mwelikekeo wa biashara hiyo endapo itaendelea ndani ya mwaka mmoja au miwili, nchi itakuwa na uwezo wa kuuza samaki nje ya nchi hivyo kutengeneza soko kubwa litakalochangia upatikanaji wa chakula, ajira na uzalishaji mali hali inayopendekeza kiuchumi. maendeleo na kupunguza gharama ya chakula.

Aliongeza kuwa mkutano huo pia ulilenga kuhamasisha sekta binafsi kuchangia ukuaji wa biashara, hivyo ilitoa chakula cha samaki chenye thamani ya Sh2.5 milioni huku Wizara ikitoa vidole milioni 1.5 kwa wananchi walioathirika baada ya kuelekwa namna ya kuweka vizimba hivyo.

Wakati uo huo, Waziri alitangaza punguzo la bei kwa watu walioathiriwa kwa lengo la kuwarejesha kwenye mstari, huku Gavana wa Kaunti ya Busia Paul Otuoma akijitolea sio tu kutoa rasilimali bali pia kufanya kazi na wizara kwa uratibu.

“Sanifu zilizopendekezwa za ujenzi wa eneo la kusomea huko Bumbe zinafanywa kwa mashauriano na serikali ya kaunti na washikadau, ilhali Sh550 milioni zimetengwa kwa ajili ya mradi huo,” alisema na kuongeza kuwa ujenzi unatarajiwa kuchukua miezi saba kuanzia Januari. 2025 na kutarajia kwamba kufikia Agosti ingekabidhiwa kaunti kwa manufaa ya wananchi.

Gavana Otuoma aliwashukuru washikadau hao kwa kukubali kushirikiana na kaunti ya Busia katika kupunguza maafa ya asili ambayo yamewakumba wakulima.

Alibainisha kuwa Uchumi wa Bluu ni mojawapo ya miradi kuu inayoongoza kwa serikali za kaunti na ile ya kitaifa, akiongeza kuwa changamoto zinazokabiliwa zinafaa kusuluhishwa, kupitia watafiti kutoa suluhu.

Kenya mbioni kuafiki utiifu wa udhibiti wa ukataji miti wa Jumuiya ya Ulaya

NA JOSEPH NG'ANG'A, (KNA)

Serikali imewahakikishia wakulima wa kahawa, wataendaji wa minyororo ya thamani, waendeshaji na wanunuzi kwamba Kenya iko mbioni kuafiki Udhibiti wa Ukataji Misitu wa Umoja wa Ulaya (EUDR). Waziri wa Kilimo na Maendeleo ya Mifugo (CS) Dkt Andrew Karanja alieleza kuwa Umoja wa Ulaya Bunge lilipitisha hatua za kisheria Mei 3, 2023, zinazolenga kupunguza ukataji miti unaoendeshwa na Umoja wa Ulaya na uharibifu wa misitu.

“EUDR inaamuru kwamba bidhaa fulani, ikiwa ni pamoja na kahawa, inayohusishwa na ukataji miti haipaswi kuwekwa au kusafirishwa kwenye soko la EU baada ya Desemba 30, 2024,” Dkt. Karanja alisema.

Alifichua kuwa EU inachangia asilimia 55 ya mauzo ya kahawa nchini Kenya, na kufanya utiifu wa kanuni hizi kuwa muhimu kwa mafanikio ya sekta ya kahawa ya Kenya.

“Memo ya Baraza la Mawaziri inatayarishwa kufahamisha Baraza la Mawaziri kuhusu maendeleo ya Kenya kuelekea utiifu wa EUDR,” alisema Dkt. Karanja, akiongeza kwamba Kamati ya Kiufundi ya Mashirika Mengi ya wataalam imeundwa kutathmini utayari wa Kenya na kuunda mfumo wa utiifu wa kina.

Waziri ilieleza kuwa majaribio ya ukweli yamefanywa ili kutathmini hali ya utiifu na ombi la serikali la usaidizi wa kiufundi wa Umoja wa Ulaya ili kuthibitisha ufuasi huo limei-

dhinishwa na Tume ya Ulaya.

“Ingawa kumekuwa na ripoti ambazo hazijathibitishwa zinazopendekeza kuongezwa kwa uwezekano wa tarehe ya mwisho ya kufuata EUDR hadi Desemba 2025, serikali inasalia thabiti katika kufuata ratiba yake ya sasa. Utiifu wa mapema ni muhimu ili kupata nafasi ya Kenya katika soko la Umoja wa Ulaya na kudumisha imani na washirika wetu wa kibiasara,” Dkt. Karanja alisema.

Alisisitiza kwamba wizara inasisitiza haja ya kufuata Sheria ya Kulinda Data ya 2019 na mashirika ambayo haya-jaidhinishwa hayaruhusiwi kabisa kukusanya, kuchangana, au kuhifadhi taarifa za wakulima kwa kisingizio cha kusaidia kufuata sheria.

“Wizara inafafanua kuwa Taarifa ya Diligence, kama inavyotakiwa na EUDR, itatolewa na mashirika ya serikali yenye uwezo. Wakati huo huo, data zote za wakulima zitasimamiwa kwa usalama chini ya Mfumo wa Taarifa za Kilimo Jumuiishi wa Kenya (KIAMIS) na Wizara ya Kilimo na Maendeleo ya Mifugo,” Dkt. Karanja alisema.

EC kupitia taarifa kwenye tovuti yao inaonyesha kuwa kutokana na maoni waliyopokea kutoka kwa washirika wa kimataifa kuhusu hali yao ya maandalizi, wamependekeza kuzipa pande husika muda wa ziada wa kujiandaa.

Taarifa hiyo inasema muda wa ziada utafanya sheria itumike tarehe 30 Desemba 2025 kwa makampuni makubwa.

Kenya Civil Aviation Authority

MKUTANO WA HADHARA

Ilani inatolewa kwa taarifa ya umma kwamba Mamla-ka ya Usafiri wa Anga ya Kenya (KCAA) itafanya mkutano wa hadhara ili kuzingatia mawasilisho na pingamizi kuhusiana na maombi ya leseni za huduma ya anga, ambayo maelezo yake yalichapishwa katika Notisi ya Gazeti la Kenya **No.12032 la Ijumaa, tarehe 20 Septemba, 2024.**

Mkutano huo utafanyika **Alhamisi, tarehe 17 Oktoba, 2024** kuanzia **saa 9.00 asubuhi kwa saa za Afrika Mashariki (+3GMT)** katika Ukumbi uliopo **Makao Makuu ya KCAA.**

Emile N. Aro
MKURUGENZI MKUU

**MINISTRY OF AGRICULTURE &
LIVESTOCK DEVELOPMENT**
STATE DEPARTMENT FOR AGRICULTURE

EXPRESSION OF INTEREST (EOI) FOR LAND COMMERCIALIZATION INITIATIVE KIAMBERE FARM (PHASE II)

TENDER NO. MOALD/SDA/LCI/EOI/02/2024-2025

1. BACKGROUND

The Government of Kenya through the Agricultural Sector Transformation and Growth Strategy (ASTGS 2019 – 2029) seeks to transform underutilized land into productive commercial agricultural land. The objective is to have underutilized public land leased and operated by the private sector for commercial agriculture projects through the LCI. The initiative is designed to address food insecurity by implementing interventions which enhance food production, increase farmers' incomes, create jobs, and promote value addition along key value chains.

2. OBJECTIVES OF THE LCI

- To make available underutilized public agricultural land for leasing to commercial agribusinesses
- To attract private investment, both local and foreign, to support commercial agribusiness on the available land.
- To contribute to national food production and reduce food deficits through increased agricultural production.
- To facilitate growth in national employment opportunities through new investor attraction and expansion of agricultural value chains

3. TERMS OF REFERENCE FOR INVESTORS UNDER THE LCI

The Government of Kenya seeks interested and qualified commercial agribusinesses and investors with demonstrated technical and financial capacity to undertake farming, (agri-)forestry and other agriculture-related activities on land sites identified under the LCI. Key enterprises, value chains and agricultural commodities targeted are food crops, industrial crops, fruits, livestock, fisheries, and (agro-) forestry. To qualify, agribusinesses and investors must demonstrate experience with implementing and operating large commercial agricultural and/or related projects and operations in other developing economies both within and without. These projects and operations should contribute to food security and local income opportunities including through participation of and employment opportunities for local communities. They should demonstrate experience with sustainable green technologies and efficient use of power and water.

4. SITE DESCRIPTION:

This EOI is for:

- a) **Kiambere – 2,000 acres.** The TARDA-owned site near the Kiambere Dam, part of the "7 forks" dam complex on the Tana River in Kenya, has been under ownership since the dam's construction began in 1984. From 1996 to 2005, a 350-acre irrigated farming project took place, including mangoes, bananas, citrus, tomatoes, onions, and various other crops. The Government of Kenya aims to select a private operator who can restart agricultural production and/or forestry activities

5. QUALIFICATION AND EVALUATION CRITERIA

Interested commercial agribusinesses and investors, alone or in consortiums, should express their interest by providing information/documents in support of their competence, ability and suitability as follows:

- a) Valid Tax compliance certificate from the Kenya Revenue Authority (KRA) or the tax authorities of their tax jurisdiction.
- b) Copy of Business Registration/Certificate of incorporation
- c) Valid trading license/Business permit
- d) CR12 for limited companies, detailing the list of Directors and shareholding & copies of Identification Cards (ID) for the listed Directors.
- e) Valid PIN Certificate with VAT obligation.
- f) 3 years certified audited accounts, 2021,2022 and 2023.
- g) Companies should provide evidence of experience in conducting relevant agricultural projects and operations of large, medium or small-scale and nature as envisaged by the LCI (during the last five years). Experience with a government-led agriculture initiative, like LCI, is not needed.
- h) Companies need to indicate whether the company is interested in part of the parcel(s) or the whole parcel, and provide an indication of the size of the parcel they are interested in. The smallest leasable parcel for the Kiambere Farm is 100 acres
- i) Provide list and qualifications of at least five (3) personnel with capacity to undertake the assignment.
- j) Describe the potential use of the parcel (in half a page) for food crops, industrial crops, fruits, livestock, fisheries, and (agro-) forestry.

Interested bidders should submit their response in one original and copy. This Request for EOI is also available in the Government of Kenya Tender Portal www.tenders.go.ke and in the Ministry's website www.kilimo.go.ke

Firms that wish to participate in the EOI should forward their particulars/contacts to the Head of Supply Chain Management Services, State Department for Agriculture, through email address: tenders@kilimo.go.ke to receive further clarifications or addendum where necessary.

6. EOI SUBMISSION

Expressions of Interest (EOIs) MUST be submitted both physically and via email. For physical submission of EOIs:

Completed Expression of Interest (EOI) documents are to be enclosed in plain sealed envelopes clearly marked **"EOI FOR LAND COMMERCIALIZATION INITIATIVE (LCI) KIAMBERE FARM PHASE II, TENDER NO. MOALD/SDA/LCI/EOI/02/2024-2025"**

The completed tender documents should be posted to reach the address shown below on or before **30th October, 2024 at 11:00 am** or placed in the Tender Box situated at the Main Reception, Kilimo House, Cathedral Road on or before the said date and time.

Expressions of Interest can be submitted to:

The Principal Secretary
State Department for Agriculture
Ministry of Agriculture and Livestock Development
Kilimo House, Cathedral Road,
P.O. BOX 30028-00100
NAIROBI Email: tenders@kilimo.go.ke , Website: <https://kilimo.go.ke/>

The tenders will be opened immediately thereafter, in the presence of the candidates or their designated representatives who choose to attend at Kilimo House, Cathedral Road, ASCU Boardroom Upper Floor.

For email submission of EOIs: Expressions of Interest can be submitted to tenders@kilimo.go.ke

All e-mail submissions must be titled as **"EOI FOR [Insert preferred site for leasing-LAND COMMERCIALIZATION INITIATIVE]"**

More Information Visit: <https://www.invest.go.ke/> for more information on the Land Commercialization Initiative and sites on offer. For inquiries, please contact us via: tenders@kilimo.go.ke

**MINISTRY OF AGRICULTURE &
LIVESTOCK DEVELOPMENT**
STATE DEPARTMENT FOR AGRICULTURE

EXPRESSION OF INTEREST (EOI) FOR LAND COMMERCIALIZATION INITIATIVE MASINGA FARM

TENDER NO. MOALD/SDA/LCI/EOI/01/2024-2025

1. BACKGROUND

The Government of Kenya through the Agricultural Sector Transformation and Growth Strategy (ASTGS 2019 – 2029) seeks to transform underutilized land into productive commercial agricultural land. The objective is to have underutilized public land leased and operated by the private sector for commercial agriculture projects through the LCI. The initiative is designed to address food insecurity by implementing interventions which enhance food production, increase farmers' incomes, create jobs, and promote value addition along key value chains.

2. OBJECTIVES OF THE LCI

- To make available underutilized public agricultural land for leasing to commercial agribusinesses
- To attract private investment, both local and foreign, to support commercial agribusiness on the available land.
- To contribute to national food production and reduce food deficits through increased agricultural production.
- To facilitate growth in national employment opportunities through new investor attraction and expansion of agricultural value chains

3. TERMS OF REFERENCE FOR INVESTORS UNDER THE LCI

The Government of Kenya seeks interested and qualified commercial agribusinesses and investors with demonstrated technical and financial capacity to undertake farming, (agri-)forestry and other agriculture-related activities on land sites identified under the LCI. Key enterprises, value chains and agricultural commodities targeted are food crops, industrial crops, fruits, livestock, fisheries, and (agro-) forestry. To qualify, agribusinesses and investors must demonstrate experience with implementing and operating large commercial agricultural and/or related projects and operations in other developing economies both within and without. These projects and operations should contribute to food security and local income opportunities including through participation of and employment opportunities for local communities. They should demonstrate experience with sustainable green technologies and efficient use of power and water.

4. SITE DESCRIPTION:

This EOI is for:

- a) **Masinga – 500 acres,** with the potential for expansion. The Masinga farm, under the ownership of the Tana and Athi River Development Authority (TARDA), is situated adjacent to the Masinga dam reservoir, which forms part of the 7 Forks hydroelectric power generation complex. The Government of Kenya seeks to engage a private operator capable of establishing an outgrower scheme, fostering local food production and processing, or initiating agricultural production and/or forestry activities. The farm had conducive soil quality and a favorable climate for cultivating various vegetables such as French beans, okra, and eggplants, with irrigation being a necessity to ensure optimal yields. Key features of the site include its proximity to the dam and reservoir, its adjacency to a significant power plant, the presence of vertisols (black cotton soils), and excellent access roads.

5. QUALIFICATION AND EVALUATION CRITERIA

Interested commercial agribusinesses and investors, alone or in consortiums, should express their interest by providing information/documents in support of their competence, ability and suitability as follows:

- a) Valid Tax compliance certificate from the Kenya Revenue Authority (KRA) or the tax authorities of their tax jurisdiction.
- b) Copy of Business Registration/Certificate of incorporation
- c) Valid trading license/Business permit
- d) CR12 for limited companies, detailing the list of Directors and shareholding & copies of Identification Cards (ID) for the listed Directors.
- e) Valid PIN Certificate with VAT obligation.
- f) 3 years certified audited accounts, 2021,2022 and 2023.
- g) Companies should provide evidence of experience in conducting relevant agricultural projects and operations of large, medium or small-scale and nature as envisaged by the LCI (during the last five years). Experience with a government-led agriculture initiative, like LCI, is not needed.
- h) Companies need to indicate whether the company is interested in part of the parcel(s) or the whole parcel, and provide an indication of the size of the parcel they are interested in. The smallest leasable parcel for the Bura plot is 100 acres
- i) Provide list and qualifications of at least five (3) personnel with capacity to undertake the assignment.
- j) Describe the potential use of the parcel (in half a page) for food crops, industrial crops, fruits, livestock, fisheries, and (agro-) forestry.

Interested bidders should submit their response in one original and copy. This Request for EOI is also available in the Government of Kenya Tender Portal www.tenders.go.ke and in the Ministry's website www.kilimo.go.ke

6. Firms that wish to participate in the EOI should forward their particulars/contacts to the Head of Supply Chain Management Services, State Department for Agriculture, through email address: tenders@kilimo.go.ke to receive further clarifications or addendum where necessary.

1. EOI SUBMISSION

Expressions of Interest (EOIs) MUST be submitted both physically and via email. For physical submission of EOIs: Completed Expression of Interest (EOI) documents are to be enclosed in plain sealed envelopes clearly marked **"EOI FOR LAND COMMERCIALIZATION INITIATIVE (LCI) MASINGA FARM, TENDER NO. MOALD/SDA/LCI/EOI/01/2024-2025"**

The completed tender documents should be posted to reach the address shown below on or before **30th October, 2024 at 11:00 am** or placed in the Tender Box situated at the Main Reception, Kilimo House, Cathedral Road on or before the said date and time.

Expressions of Interest can be submitted to:

The Principal Secretary
State Department for Agriculture
Ministry of Agriculture and Livestock Development
Kilimo House, Cathedral Road,
P.O. BOX 30028-00100
NAIROBI Email: tenders@kilimo.go.ke , Website: <https://kilimo.go.ke/>

The tenders will be opened immediately thereafter, in the presence of the candidates or their designated representatives who choose to attend at Kilimo House, Cathedral Road, ASCU Boardroom Upper Floor.

For email submission of EOIs: Expressions of Interest can be submitted to tenders@kilimo.go.ke

All e-mail submissions must be titled as **"EOI FOR [Insert preferred site for leasing-LAND COMMERCIALIZATION INITIATIVE]"**

More Information Visit: <https://www.invest.go.ke/> for more information on the Land Commercialization Initiative and sites on offer. For inquiries, please contact us via: tenders@kilimo.go.ke

Kenya na Uganda kuanzisha Kituo Kimoja cha Mpakani ili kuimarisha biashara

NA ANTHONY MELLY NA AGNETA CHEBET, KNA

Pendekezo limetolewa la kuanzishwa kwa kituo kimoja cha mpaka kwenye mpaka kati ya Kenya na Uganda katika Kaunti ya Pokot Magharibi ili kuimarisha zaidi biashara kati ya nchi hizo mbili.

Mkutano ulioitishwa katika eneo la Konyao katika Wadi ya Kapchok katika Kaunti ya Pokot Magharibi, unaojumuisha maafisa wa serikali kutoka Kenya na Balozi wa Kenya nchini Uganda, Joash Maangi, ulisisitiza ulazima wa kutekeleza vituo vya mpakani kwenye mpaka kati ya Pokot Magharibi na Uganda.

Maangi alidokeza kuwa mpango huo utaboresha pakubwa ufanisi wa shughuli za kuvuka mpaka, na hivyo kupunguza muda wa kusubiri na kurahisisha michakato ya forodha. Alisisitiza kwamba kuanzishwa kwa kituo kimoja cha mpaka kwenye mpaka wa Kenya katika Kaunti ya Pokot Magharibi na Uganda kunaweza kukuza uhusiano bora wa kibiashara na ushirikiano

wa kiuchumi kati ya nchi hizo mbili, huku pia kuwezesha usafirishaji wa bidhaa na watu binafsi kuvuka mpaka wao wa pamoja.

Balozi Maangi alisema kuwa serikali inaandaa ramani ya barabara ambayo inasaidia ukuaji, uendelevu, na ustawi wa jamii za mpakani ili kukuza mustakabali uliunganishwa na ustawi zaidi kwao. Aidha alibainisha haja ya kutanguliza biashara na uwekezaji ili kuimarisha maendeleo ya kiuchumi ya Kenya, akisisitiza umuhimu wa kuzingatia uhusiano wa kibiashara kati ya nchi.

Maangi pia alidokeza kuwa biashara kati ya Kenya na Uganda imekuwa ikiongezeka, kutokana na kuanzishwa kwa vituo vya mpaka kati ya nchi hizo mbili.

Uganda inauza nje kama kahawa, samaki, na bidhaa za kilimo hadi Kenya na kuagiza mashine, mafuta na bidhaa za viwandani kutoka Kenya.

Alisema Kenya inaimarisha hadhi yake katika soko la kimataifa, ili kuvutia uwekezaji wa kigeni, na kuunda uhusiano wa

kunufaishana na mataifa mengine.

Balozi huyo alisema ingawa usalama bado ni muhimu, moyo wa juhudi za serikali ni biashara kwa lengo la kukuza uchumi, kutengeneza nafasi za kazi na kukuza maendeleo endelevu.

“Serikali inalenga kufunga uchumi wa soko ambao utatengeneza ajira kwa watu katika kila kona ya Kenya,” Maangi alisema.

Katika matamshi yake Naibu Gavana wa Pokot Magharibi Robert Komolle alisisitiza ulazima wa serikali ya Kenya kuanzisha vituo vya mpakani.

Alidokeza kuwa hakuna vituo vya mpaka vya kituo kimoja katika mpaka kati ya Pokot Magharibi na Uganda upande wa Kenya, haswa katika Kaunti Ndogo ya Pokot Kaskazini.

Aliipongeza serikali ya Uganda kwa maendeleo yake katika kuimarisha miundombinu ya mipakani, ambayo inakuza usafirishaji bora wa bidhaa na watu kuvuka mipaka yake.

Naibu huyo alisema kuwa ni muhimu kuunda njia za kupita binadamu

Balozi wa Kenya nchini Uganda, Joash Maangi (kushoto), akiwa na maafisa wengine wajadili kuhusu kituo cha pamoja cha Alakas One-Stop Border Post

Balozi wa Kenya nchini Uganda, Joash Maangi.

mbalimbali vya mapato.

Utekelezaji wa vituo vya mpakani vya kituo kimoja hautaboresha tu hali ya maisha ya jamii za wafugaji lakini pia utakuza ukuaji wa jumla wa uchumi katika kanda, alisema.

Mnamo 2019 kulikuwa na mjadala huko Morotto nchini Uganda ambao ulihusu maendeleo ya miundombinu muhimu, haswa ujenzi wa barabara zinazounganisha Nakapipirit, Alakas, Konyao, na Kapenguria, Komolle alisema, akibainisha kuwa ujenzi wa barabara utaimarisha mawasiliano, kuboresha ufikiaji kwa masoko, na kusaidia zaidi shughuli za kiuchumi katika kanda.

Mwanachama wa Bunge

la Kaunti John Bosco Giratum wa Wadi ya Alale alieleza matumaini yake kuhusu kufufuliwa kwa uchumi wa Pokot Kaskazini, eneo ambalo kwa muda mrefu limekabiliwa na changamoto za maendeleo duni.

Alieleza matumaini yake kutokana na mipango ya maendeleo ambayo serikali inalenga kuiboresha katika kata hiyo ikiwa ni pamoja na miundombinu ili kuimarisha upatikanaji wa masoko.

Kamishna wa Kaunti ya Pokot Magharibi Abdullahi Khalif alikariri kujitolea kwa serikali kuhakikisha usalama katika eneo lote, akitaka mazingira ya amani ndani ya kaunti hiyo.

Serikali yajitolea kuunga hafla ya kila mwaka ya mbio za baiskeli

NA LINET WAFULA, (KNA)

Serikali imejitolea kusaaidia kikamilifu maendeleo ya baiskeli nchini Kenya, ikilenga kuinua vipaji vya wenyeji na kukuza ukuaji wa uchumi kupitia hafla za michezo.

Katibu wa Michezo Peter Tum alitangaza uamuzi huu wakati wa uzinduzi wa Mashindano ya Afrika ya 2024 ya CAC Roads Cycling, yaliyoandaliwa na Kenya kwa mara ya kwanza katika Uwanja wa Kipchoge Keino mjini Kapsabet. Hafla hiyo imevutia nchi 22, zikiwemo Eritrea na Afrika Kusini.

Kwa uenyaji huu, nchi inapiga hatua kubwa mbele katika uwanja wa baiskeli, kuwapa wanariadha wachanga njia mpya za mafanikio ya kifedha na kutambuliwa kimataifa.

Akizungumza katika hafla ya ufunguzi, Tum alisisitiza umuhimu wa serikali katika kuibua, kukuza, na kuchuma vipaji katika ngazi ya chini, kulingana na Ajenda yake ya Uchumi ya

Naibu Gavana wa Kaunti ya Nandi, Dkt Yulita Mitei (koti nyeupe) aanzisha mbio za ubingwa wa Afrika wa mbio za baiskeli za CAC Roads za 2024 zilizoandaliwa Kenya kwa mara ya kwanza Kipchoge Keino Stadium, Kapsabet.

Chini-juu.

“Ikiwa una kipaji ambacho kinaweza kuingizwa pesa, jitokeze na ukionyeshe, kisha ulipwe nacho,” Tum alisema.

Alifichua kuwa Kaunti ya Nandi itaandaa mashindano ya kila mwaka ya baiskeli ili kukuza wanariadha wachanga na kuwatayarisha

kwa mashindano ya kimataifa. Mashindano haya yatafadhiliwa na serikali, kwa msaada wa ziada kutoka kwa watu wema.

“Mashindano haya yatafanyika hapa kila mwaka, na ninahimiza chama cha waendeshi baiskeli mashinani kuanza kusajili waendeshi baiskeli kutoka Kaunti

za Nandi, Uasin Gishu, na Elgeyo Marakwet,” Tum alisema.

Mpango huo utawapa washiriki nafasi za mafunzo ili kufuzu kwa michuano ya kimataifa, ambapo zawadi ni kubwa zaidi.

Katika kuonyesha uungwaji mkono, Tum alijiunga na waende-

sha baiskeli kwa safari ya kilomita nne kabla ya kuripoti rasmi tukio hilo.

Alibainisha kuwa juhudi za serikali, pamoja na uungwaji mkono wa mashirikisho ya waendeshi baiskeli, zitasaidia kuwaweka waendeshi baiskeli wa Kenya kwenye jukwaa la kimataifa, ambapo wanaweza kupata

tuzo bora zaidi.

Naibu Kamishna wa Kaunti ya Nandi ya Kati Alfet Jilo pia alieleza kuunga mkono hafla hiyo, akisisitiza uwezekano wake wa kukuza utalii wa michezo na kukuza talanta mpya za michezo.

“Tunawahimiza vijana kujiunga na mchezo huu mpya na kutumia fursa zinazotolewa,” alisema.

Naibu Gavana wa Nandi Dkt Yulita Mitei alisema michuano hiyo sio tu itakuza urithi wa michezo wa Kenya bali pia itachoea uchumi wa humu nchini na kukuza utalii wa kimataifa.

Mashindano ya Afrika yanawakilisha fursa muhimu kwa waendeshi baiskeli wa Kiafrika kupata kutambuliwa na kushindana kwenye jukwaa la dunia. Dkt Mitei pia aliangazia sifa za kipekee za Kaunti ya Nandi, ikijumuisha hali yake ya hewa safi na mandhari nzuri, na kuifanya kuwa mahali pazuri kwa hafla za michezo za siku zijazo.

Njia mpya ya wanaotembea ya Sh2b kuimarisha usalama

NA BERNADETTE KHADULI, KNA

Serikali inaunda mtandao wa njia za chini ya barabara kwa watembeaji miguu za Greenpark Terminus kwenye makutano ya Barabara Kuu ya Uhuru-Haile Selassie jijini Nairobi ili kushughulikia mizozo ya watembea kwa miguu na kupunguza ucheleweshaji wa muda.

Mhandisi Jared Makori kutoka Mamlaka ya Kitaifa ya Barabara Kuu ya Kenya (KeNHA) alisema

kuwa mradi huo unaojMhawa kwa gharama ya Sh2,017,116,059 na kufadhiliwa na serikali kupitia Hazina ya Ushuru wa Urekebishaji Barabara, utaimarisha usalama wa watumiaji wote wa barabara na kutoa mazingira salama kwa shughuli za biashara.

“Kukamilika kwa asilimia 32 ya kazi za barabara za chini kunatarajiwa kuimarisha utendaji wa sekta ya kiuchumi na kuboresha utoaji wa huduma za ki-

jamii katika Wilaya ya Bishara ya Kati ya Nairobi,” alisema.

Aidha, Mha. Makori alifichua kuwa zaidi ya watembea kwa miguu 21,000 hutumia mzunguko wa makutano wa Barabara Kuu ya Uhuru-Haile Selassie kila siku, wakati idadi ya watembea kwa miguu wanaovuka barabara wakati wa saa za kilele ni jumla ya 8,500.

Manufaa mHaine ya njia hiyo ya chini ni pamoja na kupungua kwa muda

wa safari, jambo ambalo litapelekea huduma za usafiri kwa kasi na ufanisi zaidi, uboreshaji wa vifaa, uhamasishaji wa uchukuzi na maendeleo endelevu, na kutMhaeneza ajira wakati wa ujenzi.

Mha. Makori aliyasema hayo wakati wa kikao cha Kamati ya Kitaifa ya Uratibu na Usimamizi wa Utekelezaji wa Serikali ya Mkoa/Kata (NGD-RICMC) kilichofanyika katika Ukumbi wa Halmashauri wa Mkuu wa Mkoa huko

Nyayo House. Kamati hiyo baadaye ilitembelea eneo la chini ili kuangalia maendeleo ya mradi huo.

Mradi huo, ambao ujenzi wake unafanywa na Shirika la Barabara na Madaraja la China (Kenya), ulianza Machi 13, 2024, na unatarajiwa kukamilika Machi 13, 2025.

Mha. Makori alifahamisha kamati ya NGD-RICMC, inayoongozwa na Kamishna wa Mkoa wa Nairobi Katee Mwanza na kuhudhuriwa na

Kamishna wa Kaunti ya Nairobi David Wanyonyi, Mkurugenzi wa Huduma za Uwasilishaji wa Mikoa ya Nairobi na Mikoa ya Kati Bw. Jonah Orumoi, na wakuu wa idara, kwamba mradi huo uko karibu na Nairobi. Expressway, utakuwa na njia nne za chini zenye urefu wa jumla wa mita 176, zote bila ngazi. Mkuu wa eneo la Nairobi Bw Katee Mwanza aliwataka wakuu wa idara kuhakikisha miradi inakamika kwa wakati.

THE NATIONAL TREASURY & ECONOMIC PLANNING

PUBLIC NOTICE

DRAFT PUBLIC FINANCE MANAGEMENT (PUBLIC PROSECUTIONS FUND) REGULATIONS, 2024

The Office of the Director of Public Prosecutions (ODPP) was established under Article 157 of the Constitution of Kenya, 2010 and is given effect by the Office of the Director of Public Prosecutions Act, 2013. The mandate of the ODPP is to institute and undertake prosecution of criminal matters, in all courts other than court-martial, and all other aspects incidental thereto.

The ODPP has deployed several measures in the fight against graft and other transnational organized and complex crimes. The ODPP is not only determined to prosecute suspects but also to recover stolen funds and proceeds of crime for the benefit of the Kenyan people. The proceeds of crime that have been unlawfully acquired will be traced, recovered, confiscated, and restored through plea bargaining, diversion, deferred agreements, compensation, and restitution.

The ODPP has now proposed the establishment of a Fund to be called the Public Prosecutions Fund, which will receive these proceeds of crime and use them for supporting the criminal justice system in Kenya and in particular the objectives highlighted in the paragraph below.

Public Prosecutions Fund will have the objective of supporting and facilitating the tracing, forfeiture or recovery of assets, supporting and facilitating other government agencies collaborating or assisting the Office in tracing, forfeiture or recovery of assets, facilitating the preservation of assets in the custody of the investigating agency, supporting the development and operationalization of a centralized case management and information system among other related activities.

Accordingly, an Inter-Agency Taskforce composed of officers drawn from the Office of the Director of Public Prosecution, Office of the Attorney General & Department of Justice, Office of the Inspector General and the National Treasury has now finalized preparing the draft Public Finance Management (Public Prosecution Fund) Regulations, 2024.

The Public Finance Management (Public Prosecutions Fund) Regulations, 2024 have been posted to the National Treasury website <http://www.treasury.go.ke>.

Now, pursuant to Section 4 (a) and 5 (3) (a) and (b) of the Statutory Instruments Act, 2013, the National Treasury & Economic Planning invites members of the public to submit any comments, inputs or memoranda they may have on the said draft Public Finance Management (Public Prosecution Fund) Regulations, 2024 in the format provided on the website.

The comments, inputs or memoranda thereof from the general public may be forwarded to the Principal Secretary, National Treasury, P. O. Box 30007-00100, Nairobi or hand-delivered to the Office of the Principal Secretary, National Treasury Building, Nairobi, or emailed to ps@treasury.go.ke and copied to jona.wala@treasury.go.ke to be received by **22nd October, 2024 at 5.00 p.m.** The comments inputs or memoranda from the general public once received will be considered public record and may be shared with the legislative arm of the Government. Comments are most helpful if they indicate the specific regulation or group of regulations to which they relate, contain a clear rationale and where applicable provide a suggestion for alternative wording. Comments must be submitted in English (see format for Template for Comments). The Regulations may be modified in light of comments received before being published in the final form.

There shall be in-person meetings for public consultations on the above Public Finance Management (Public Prosecution Fund) Regulations, 2024 as per the schedule below: -

Stakeholder	Dates for meeting	Time for meeting
1. Office of the Director of Public Prosecutions	23rd October, 2024	10.00 am
2. Witness Protection Agency	23rd October, 2024	10.00 am
3. Asset Recovery Agency	23rd October, 2024	10.00 am
4. Office of the Inspector General	23rd October, 2024	10.00 am
5. Office of Attorney General and Department of Justice	23rd October, 2024	10.00 am
6. Members of the Public	23rd October, 2024	10.00 am

The invitation letters for the meetings shall be hand-delivered to the registered stakeholders before the date of the meeting. The venue of the meeting will be at **The National Treasury 5th floor AGDs Board room** as indicated in the invitation letter.

Hon. CPA John Mbadu Ng'ongo, EGH
CABINET SECRETARY/NATIONAL TREASURY AND ECONOMIC PLANNING

INVITATION TO TENDER

MWALIKO WA ZABUNI

NO	NAMBARI YA TENDA	MAELEZO	WASTAHIKI	TAREHE YA MWISHO
1	KG-PROP-002-2024	Zabuni ya Kukodisha Mali ya KenGen huko Lamu na Garissa <i>Kutakuwa na Ziara za Lazima za Eneo kama ilivyofanuliwa katika hati ya zabuni</i>	Wazi Kitaifa	Novemba 5, 2024 saa 10.00am

Kampuni zinazovutiwa zinaweza kupata maelezo zaidi kutoka kwa afisi ya Msimamizi Mkuu - Idara ya Ugavi, **Simu: (254) (020) 3666230**, Barua pepe: tenders@kengen.co.ke kwa siku za kawaida za kazi kuanzia tarehe ya tangazo. Wazabuni ambao hawawezi kupakua hati za zabuni kutoka kwa tovuti wanaweza kuzikusanya kutoka kwa Ofisi yoyote ya KenGen Supply Chain baada ya kulipa ada isiyoweza kurejeshwa ya **KShs.1, 000.00** zinazolipwa kupitia **Mpesa, Pay Bill nambari. 400200 na akaunti No. 01120069076000**, kisha ushiriki ujumbe wa MPesa kwa wafanyakazi wa ofisi ya KenGen Finance ili kupokea na kutoa risiti rasmi.

Hati hiyo pia inaweza kutazamwa na kupakuliwa kutoka kwa tovuti www.kengen.co.ke, kwenye Ununuzi wa kielektroniki <https://eprocurement.kengen.co.ke:50001/irj/portal> na kwenye tovuti ya PPIP <https://tenders.go.ke>

Wazabuni wanashauriwa kurejelea tovuti na ununuzi wa kielektroniki mara kwa mara kwa maelezo yoyote ya ziada /ufafanuzi/addenda. Nakala zilizopakuliwa ni BURE.

KUWASILISHA ZABUNI:

- Nyaraka za zabuni lazima ziwasilishwe mtandaoni kupitia tovuti ya KenGen E-Procurement inayopatikana kwenye tovuti ya KenGen (www.kengen.co.ke)
- Wazabuni wanaovutiwa na zabuni hii **LAZIMA** wahakikishe wamesajiliwa katika Tovuti ya Ununuzi wa Kielektroniki. Tafadhali hakikisha unazingatia yafuatayo;
 - Kwa wasambazaji wanaosajili kwa mara ya kwanza hakikisha kisanduku tiki cha **"Ununuzi wa Umma"** kimetiwa alama ili maelezo ya kuingia yatumwe kwa wasambazaji kiotomatiki.
 - Hati zote **Lazima** zipakiwe kwenye Mfumo wa SRM kupitia <https://eprocurement.kengen.co.ke:50001/irj/portal> inapatikana katika www.kengen.co.ke
 - Bei zitakazowekwa chini ya kipengee cha RFx zitakuwa sawa na bei katika ratiba ya bei.

Kumbuka: Wale Wazabuni ambao wamewasilisha zabuni zao na wanaotaka kuzirekebisha zaidi hawapaswi kubofya **Withdraw** bali **Edit** ili kuwawezesha kurekebisha majibu yao ya zabuni na kufanya mabadiliko yanayofaa.

Wazabuni wanaohitaji usaidizi wa aina yoyote kuhusu jinsi ya kutoa zabuni kupitia mfumo wanashauriwa kupakua mwongozo kutoka kwa tovuti au wanaweza kuwasiliana na eprocurement@kengen.co.ke

Dhamana za Zabuni:

Dhamana za Zabuni za Kielektroniki zinakubalika chini ya:

- Kiambatisho cha nakala iliyochanganuliwa kwenye hati ya zabuni.
 - Uwasilishaji wa usalama wa kielektroniki kwa anwani iliyoonyeshwa hapa chini katika bahasha iliyofungwa wazi yenye lebo wazi.
 - Usalama wa Mtandao kama huo unaweza kuthibitishwa kwa kutumia msimbo wa Majibu ya Haraka (QR).
 - Usalama wa E kama huu unaweza kuthibitishwa kupitia tovuti ya mtandaoni ya taasisi inayotoa.
- Pale ambapo dhamana isiyoyawasilishwa imewasilishwa, nakala halisi ya Dhamana Halisi ya Zabuni katika fomu na kiasi kilichotajwa lazima ziwasilishwe katika bahasha iliyofungwa na iliyoandikwa kwa uwazi nambari ya zabuni na maelezo ya zabuni kabla ya tarehe na Muda wa kufungwa kwa anwani ifuatayo:**

**Meneja Mkuu -Idara ya Ugavi,
Kenya Electricity Generating Company PLC,
Ghorofa ya 9, KenGen Pension Plaza II,
Barabara ya Kolobot, Parklands,
S.L.P 47936, 00100 NAIROBI**

Zabuni zitafunguliwa **mtandaoni** punde tu baada ya muda wa kufunga mbele ya wawakilishi wa wagombaji wanaochagua kuhudhuria KenGen Pension Plaza II, chumba cha ufunguzi wa Zabuni, ghorofa ya 6.

N/B: KenGen inazingatia viwango vya juu vya uadilifu katika shughuli zake za biashara. Ripoti tabia yoyote isiyoyafanuliwa kwa huduma iliyotolewa bila kutambuli-sha jina.

- 1) Piga Bila Malipo 0800722626
- 2) Faksi: 00800 007788
- 3) baruapepe: kengen@tip-offs.com
- 4) Tovuti: www.tip-offs.com

MENEJA MKUU, IDARA YA UNUNUZI

Kaunti yaanzisha miradi ya maendeleo ya Sh100 milioni katika mji wa Narok

NA ANN SALATON, KNA

Serikali ya Kaunti ya Narok imeidhinisha miradi ya thamani ya Sh100 milioni katika Wadi ya Narok Town, iliyotekelezwa katika mwaka wa kifedha wa 2022/2023. Miradi hiyo ni pamoja na ujenzi wa madarasa, miradi ya maji, zahanati, machinjio, masoko ya mifugo na ukarabati wa barabara katika maeneo mbalimbali ya kata hiyo.

Akizungumza wakati wa uzinduzi wa mradi wa maji na kituo cha Elimu ya Maendeleo ya Mtoto (ECDE) katika Shule ya Msingi ya Emayian, Gavana Patrick Ntutu alisema kuwa utekelezaji wa miradi hiyo ulianza muda mfupi baada ya kuingia madarakani mwaka 2022.

“Tulianza safari hii na aliyekuwa Mbunge wa Kaunti (MCA) marehemu Lucas Kudate, aliyefariki mwaka jana. Mpango huo ulianza na ushirikishwaji wa umma kutambua

vipaumbele vya maendeleo, ambavyo vilijumuishwa katika mpango wa maendeleo wa kaunti wa 2022-2027,” alisema.

Gavana Ntutu alibainisha kuwa vipaumbele muhimu vilivyoanzishwa na Kamati ya Maendeleo ya Mji wa Narok ni pamoja na kupanua miundo shuleni, kwani idadi ya watoto wanaoenda shule imeongezeka.

“Tumejenga madarasa katika Shule za Msingi za Empopongi, Oleleshwa na Emayian. Kituo cha ECDE kilianzishwa

Chanzo cha maji kimeunganishwa kwenye makazi ya wenyeji ili kuhakikisha upatikanaji wa maji safi kwa wakazi na mifugo-Ntutu

katika eneo la Nkama ili kushughulikia umbali mrefu ambao watoto hutembea ili kufikia shule za umma, kuwaweka katika hatari ya kukutana na wanyamapori, hali mbaya ya hewa, na unajisi,” alisema. Alikariri kuwa jengo la kisasa la usimamizi lenye ofisi kumi lilijengwa katika Shule ya Msingi Pulunga, na kuwapatia walimu eneo la kutosha la kufanyia kazi na vifaa vyenye viwango ili kutekeleza majukumu yao.

Katika Shule ya Msingi ya Oleleshwa na Nkairamram, gavana alisema serikali ya kaunti iliweka uzio kuzunguka shule hiyo ili kuimarisha usalama na usalama wa wanafunzi.

Katika miradi ya maji, serikali ya kata imeanzisha visima na visima vya maji katika maeneo mbalimbali ambayo ni pamoja na Shule ya Msingi Emayian, machinjio ya mji, Shule ya Sekondari Katakala na Kijiji cha Ololii. “Chanzo

Gavana wa Narok Patrick Ntutu azindua kisima cha maji katika shule ya msingi ya Emayian ndani ya wadi ya mji wa Narok.

Jengo mpya lililofunguliwa katika shule ya Msingi ya Pulunga ndani ya wadi ya kitongoji cha Narok

cha maji kimeunganishwa na nyumba za mitaa ili kuhakikisha upatikanaji wa maji safi kwa wakazi na mifugo,” alisema. Za-

hanati kuu mbili, Oleleshwa na Nairasirasa, zilijengwa kushughulikia masafa marefu ya wakazi waliokuwa wakisafiri ku-

tafuta huduma za afya.

Pia kumejengwa jengo la kisasa la vyoo katika soko la ODM lenye shughuli nyingi na soko la Ewaso Nyiro.

Gavana Ntutu alitoa wito kwa wakazi hao kushiriki katika vikao vya ushirikishwaji wa umma mara baada ya kuitishwa ili waweze kuweka kipaumbele kwa miradi waliyotaka itekelezwe.

“Miradi hii ilipewa kipaumbele na wananchi, tunawataka mjitolee tena tunapowaita kwa ajili ya ushiriki wa wananchi ili kutoa maoni yenu kuhusu miradi hiyo,” alisema.

KENYATTA UNIVERSITY TEACHING, REFERRAL & RESEARCH HOSPITAL (KUTRRH)

S.L.P 7674-00100 GPO NAIROBI SIMU: 1558
BARUAPEPE: info@kutrrh.go.ke

TENDA WAZI ZA KITAIFA

Kenyatta University Teaching, Referral and Research Hospital inakaribisha zabuni zilizofungwa kutoka kwa wazabuni wanaostahiki wanaovutiwa kulingana na maagizo yaliyotolewa hapa chini.

No	Marejeleo	Maelezo kuhusu Tenda	Kufungwa	Wastahki
1.	KUTRRH/TNDR/G/002/SB/2024-2025	Tender for the Supply and Delivery of Scan Boxes and Accessories	29/10/2024 saa 10.00am	Wazi
2.	KUTRRH/TND/G/003/SDRI/2024-2025	Tender for the Supply and Delivery of Rehabilitative Items	29/10/2024 saa 10.00am	Wazi
3.	KUTRRH/TNDR/G/004/SDCL/2024-2025	Tender for Supply and Delivery of Cath-Lab Consumables	29/10/2024 saa 10.00am	Wazi
4.	KUTRRH/TNDR/S/005/RMSUP/2024-2026	Tender for the Provision of Repair and Maintenance Services for Utility Pumps	29/10/2024 saa 10.00am	Wazi
5.	KUTRRH/TNDR/G/006/SDP/2024-2026	Tender for Supply and Delivery of Pharmaceuticals	29/10/2024 saa 10.00am	Wazi
6.	KUTRRH/TNDR/G/008/PLRS/2024-2026	Tender for Provision of Laboratory Referral Services	29/10/2024 saa 10.00am	Wazi
7.	KUTRRH/TNDR/G/009/SU/2024-2025	Tender for Supply and Delivery of Staff Uniforms (Reserved for Youth, Women and Persons with Disability)	29/10/2024 saa 10.00am	Imehifadhiwa
8.	KUTRRH/TNDR/G/010/GOS/2024-2026	Tender for Supply and delivery of General Office Stationery (Reserved for Youth, Women and Persons with Disability)	29/10/2024 saa 10.00am	Imehifadhiwa
9.	KUTRRH/TNDR/G/011/ICT/2024-2025	Tender for Supply and Delivery of Desktops (Reserved for Youth, Women and Persons with Disability)	29/10/2024 saa 10.00am	Imehifadhiwa

Waombaji wanaostahiki wanaovutiwa wanaweza kupata maelezo zaidi kutoka kwa tovuti yetu: www.kutrrh.go.ke. Zabuni zote Ni lazima ziwasilishwe Mnamo au kabla ya **TAREHE HUSIKA ILIYOANZISHWA HAPO JUU saa 10:00 asubuhi**.

Wazabuni wanaotafuta ufafanuzi **LAZIMA** wafanye hivyo kupitia barua pepe zilizotolewa - procurement@kutrrh.go.ke. Nyongeza yoyote itakayotolewa itatumwa kwa wazabuni wote na kutumwa kwenye tovuti (wazabuni wanaohimizwa kuendelea kutembelea tovuti www.kutrrh.go.ke mara kwa mara).

KUMBUKA: Kujipendekeza kutafanya ombi lako kutupiliwa mbali moja kwa moja

KEMSA

Tel No: 254 20 3922000, Fax No: 254 20 3922400
www.kemsa.co.ke Email: info@kemsa.co.ke
Commercial Street, Industrial Area
P.O. Box 47715-00100 GPO Nairobi, Kenya

KENYA MEDICAL SUPPLIES AUTHORITY (KEMSA)

NOTISI YA MWALIKO WA ZABUNI (IFT)

Kenya Medical Supplies Authority (KEMSA) inaika zabuni zilizofungwa kama ifuatavyo:

No.	Nambari ya Tenda.	Maelezo ya Tenda	Tarehe na saa ya Mwisho
1.	KEMSA/OIT04/2024-2026	Supply of Health Products (Parenteral Formulations I) - Open To All	Novemba 4, 2024 10:00am
2.	KEMSA/ONT10/2024-2026	Supply of Health Technologies (Wound Dressings & Tubes) - Reserved Disadvantaged Groups	Novemba 5, 2024 10:00am
3.	KEMSA/OIT05/2024-2026	Supply of Health Products (Liquid Dosage Forms, Inhalation Products and Topical formulations) - Open To All	Novemba 6, 2024 10:00am
4.	KEMSA/OIT06/2024-2026	Supply of Health Products (Parenteral Formulations II) - Open To All	Novemba 7, 2024 10:00am
5.	KEMSA/OIT07/2024-2026	Supply of Health Products (Solid Dosage Forms III) - Open To All	Novemba 8, 2024 10:00am
6.	KEMSA/GOK-MOH/OIT02/2024-2025	Supply of Family Planning Commodities - Open To All	Novemba 8, 2024 10:00am
7.	KEMSA/ONT09/2024-2026	Supply of Health Technologies (Airway Guedel, Alcohol Preinjection Swabs & Autoclaving Tape) - Reserved Disadvantaged Groups	Novemba 12, 2024 10:00am
8.	KEMSA/ONT11/2024-2026	Supply of Health Technologies (Zinc Oxide Strapping, Bed Sheets, Blankets Cellular & Tubes) - Reserved Disadvantaged Groups	Novemba 13, 2024 10:00am
9.	KEMSA/OIT03/2024-2026	Supply of Dental Items - Open To All	Novemba 14, 2024 10:00am

Nyaraka za zabuni zinazoelezea mahitaji ya zabuni zilizo hapo juu zinaweza kupatikana kutoka Tovuti ya KEMSA: <http://www.kemsa.co.ke/tenders> na PPIP Portal: <https://tenders.go.ke>.

KEMSA: YOUR PARTNER IN HEALTHCARE

KAM yazindua utafiti wa manunuzi kukuza upatikanaji bidhaa zinazosindikwa nchini

NA MANU MUMBA NA CYNTHIA WANJIRU, (KNA)

Muungano wa Wazalishaji wa Kenya (KAM) umezindua utafiti wa ununuzi ili kukuza upatikanaji wa soko kwa bidhaa zinazosindikwa nchini na kujenga uchumi thabiti. KAM iliagiza utafiti huo kutimiza jukumu lake kuu la utetezi wa sera na kukuza biashara.

Katibu wa Viwanda Dk. Juma Mukhwana alieleza kuwa sekta ya viwanda ni sekta muhimu ya kiuchumi, inayochangia takribani asilimia 7.6 ya Pato la Taifa (GDP) nchini. Katika hotuba iliyosomwa kwa niaba yake na Katibu wa Ustawishaji Viwanda katika Idara ya Viwanda, Prof. Erastus Gatebe,

Mukhwana alifichua kuwa sekta ya utengenezaji hu-changia angalau asilimia 18 ya jumla ya ushuru nchini Kenya kila mwaka.

“Licha ya mchango huu katika uchumi, sekta hiyo inakabiliwa na changamoto kama vile ushindani wa bidhaa zinazoagizwa kutoka nje na utupaji haramu wa bidhaa sokoni,” Katibu alilalamika. Hata hivyo, alidokeza kuwa serikali imetekeleza mageuzi ili kusaidia mipango kama vile mfumo wa manunuzi. Baadhi ya mageuzi haya, kulingana na Katibu, ni pamoja na sera ya maudhui ya ndani, ambayo inakuza ushiriki wa ajenda ya kitaifa na kuongeza ushindani wa kimataifa wa makampuni ya Kenya katika ngazi ya

kaunti na kitaifa.

“Serikali pia imetunga kanuni ya ununuzi wa umma ambayo inaimarisha udhibiti na mfumo wa kitaasisi wa ununuzi wa umma,” Dkt. Mukhwana aliongeza.

Kwa upande wa upatikanaji wa fursa za manunuzi ya umma, Katibu alifichua kuwa serikali imetenga asilimia 30 ya fursa kwa wanawake na watu wenye uwezo tofauti.

Wakati huo huo alisema vipengele vya jukumu kuu la bidhaa zinazozalishwa ndani ya utafiti huunda mazingira bora ya uwekezaji na upanuzi wa uchumi. “Kwa upande mwingine, sekta ya utengenezaji itaaidika kutokana na kuongezeka kwa

Katibu wa Sekta ya Viwanda Prof. Erastus Gatebe akisoma hotuba ya Katibu wa Viwanda, Dkt. Juma Mukhwana wakati wa uzinduzi wa utafiti wa manunuzi uliofanywa na Chama cha Wazalishaji wa Kenya jijini Nairobi.

upatikanaji wa bidhaa zinazozalishwa nchini na hivyo kuongeza ukuaji wa uchumi na kijamii wa nchi,” Dk. Mukhwana alibainisha. PS aliipongeza KAM kwa kuendeleza utafiti huo kwani utasaidia kutatua changamoto mbalimbali katika sekta ya viwanda na kuwahakikishia wadau dhamira

ya serikali ya kusaidia sekta hiyo.

Kaimu Mkurugenzi Mtendaji wa KAM Tobias Alando alifichua kuwa utafiti huo utaunda jukwaa la mashirikiano na watunga sera kuhusu masuala yanayohusu ununuzi.

Alando alitangaza kuwa KAM ina mpango ka-

bambe wa kuajiri watu milioni moja hadi tatu ifikapo 2030 katika jitihada za kukuza Pato la Taifa la nchi.

“Njia pekee tunaweza kutengeneza ajira zaidi ni kupitia tasnia zinazofanya kazi. Hii ni kupitia kuuza bidhaa zinazozalishwa nchini kwa soko la nje,” alisisitiza.

Takwimu mpya sasa zaonyesha miundomsingi ya nishati inayoongezeka na gharama kupungua Kenya

NA DAVID KORIR NA VIVIENE SIMWA

Serikali imeongeza miunganisho ya umeme majumbani kwa zaidi ya watumiaji 774,000, kutoka nyumba milioni 8.9 mwaka 2022 hadi milioni 9.7 mwaka 2024. Uzalishaji wa umeme pia umeongezeka kwa zaidi ya megawati 240, kutoka megawati 3,076 mwaka 2022 hadi 3,243, sawa na megawati 4, sawa na megawati 4. ongezeko la asilimia.

Wakati huo huo, njia za usambazaji umeme zimepanuka kwa zaidi ya kilomita 2,600 katika kipindi cha miaka miwili iliyopita, na kuakisi ukuaji wa asilimia 3.2. Vile vile, nchi imepungua kwa kiasi kikubwa gharama za kupungua mafuta ya petroli zinazotua katika bandari ya Mombasa, kutoka kiwango cha juu cha Sh3.5 bilioni (dola milioni 27) zilizolipwa mwaka wa 2021/2022 hadi Sh1.2 bilioni (dola milioni 8.9) mwaka wa 2023/2024. Kupungua huku kumechangiwa na kuiimarishwa kwa uwezo wa kusimamia mchakato.

Gharama za meli ni gharama zinazolipwa kwa wamiliki wa meli za kukodi kwa kushindwa kupakia au kusafirisha meli ndani ya muda uliowekwa. Kupungua kwa taratibu kwa gharama za

Waziri wa Kawi na Petroli Bw Opiyo Wandayi.

kupungua gharama katika Mwaka wa Fedha wa 2022/2023 kuliwekwa kwenye Sh2.4 bilioni (takriban \$18.34 milioni).

Hili limekuwa faida kubwa kwa nchi, kwani linamaanisha uokoaji wa gharama kwa bei ya mwisho ya bidhaa za petroli. Habari hii ilifichuliwa wakati wa kikao cha pamoja na wanahabari kati ya Katibu wa Baraza

la Mawaziri la Nishati na Petroli, Bw. Opiyo Wandayi, na Naibu Mkuu wa Wafanyakazi anayesimamia Utendakazi na Uwasilishaji, Bw. Eliud Owalo. Wawili hao walishiriki habari hiyo baada ya mazungumzo na uadhimishaji wa Mkataba wa Utendaji wa Wizara (PC) kwa Mwaka wa Fedha wa 2024-2025 uliofanyika katika ukumbi wa KAWI,

Nairobi South C.

Walibainisha kuwa hatua kubwa zimepigwa katika sekta ya miundombinu ambamo Idara zote za Nishati na Jimbo la Petroli zimeunganishwa. Katika kipindi kinachoangaziwa, nchi iliongeza kiwango cha mtiririko wa Line Five

ya Kampuni ya Kenya Pipeline kwa asilimia 37 kutoka 950 m3/saa iliyo-sajiliwa hapo awali hadi 1,300 m3/h.

Katika mwaka huu wa fedha, Wizara ya Nishati na Petroli inalenga kuiimarisha miongozo ya sera na sheria ili kuimarisha maendeleo ya shughuli za nishati na petroli ili kuharakisha kukamilisha miradi na kufanikisha Ajenda ya Serikali ya Mabadiliko ya Kiuchumi ya Chini Juu.

Wakati Wizara inalenga kuimarisha Uzalishaji wa Nishati ambao ni safi, endelevu na wa bei nafuu, pia inalenga kuufanya uwe wa ushindani, wa kumimika na salama.

Zaidi ya hayo, kuna mipango ya kutoa usambazaji wa umeme wa kutegemewa na bora na kuongeza kuridhika kwa wateja, na ukuaji wa mapato ya mauzo, kupitia mpango wake mkuu wa miaka 20 wa uzalishaji wa umeme na usambazaji wa umeme ambao umeandaliwa miongoni mwa afua zingine. Katika nyanja ya Petroli, wizara iliazimia kuimarisha utafutaji na uwekezaji katika kambi za

mafuta kwa ajili ya kuendeleza rasilimali za petroli.

Katika kipengele hiki, Wizara ya Mambo ya Nje itakuza uwezo wa mafuta ya petroli kupitia ushiriki katika Maonyesho ya Mkutano wa Petroli wa Afrika Mashariki wa 2025; kuongeza kiwango cha mtiririko wa Shirika la Petroli la Kenya kwa saa katika Mstari wa Tano kwa asilimia 37 kutoka 950 m3/saa mwaka wa 2022 hadi 1,300 M3/saa mwaka wa 2024.

Ahadi zingine ni pamoja na kuunda upya na kuchapisha Ramani ya Kambi ya Petroli, kuhakikisha usalama wa usambazaji na usambazaji wa mafuta ya petroli yenye bei ya ushindani na kuendeleza miundombinu mpya ya gesi safi ya kupikia katika taasisi 60 za elimu ya umma ili kuhamasisha matumizi ya gesi kimiminika (LPG) majumbani. na taasisi za masomo.

Shughuli hii itajumuisha ujenzi wa miundombinu ya gesi safi ya kupikia katika taasisi 40 za elimu ya umma, kukamilika kwa uendelezaji wa miundombinu ya LPG katika majaribio ya vyo 20 vilivyoanza mwaka wa fedha 2023/2024 na usambazaji wa mitungi 60,000 ya gesi ya kilo sita na vifaa vingine kaya na Shirika la Kitaifa la Mafuta la Kenya (NOCK).

9.7m

Serikali imeongeza usambazaji umeme majumbani kwa zaidi ya watumiaji 774,000, kutoka nyumba 8.9m mwaka 2022 hadi 9.7m mnamo 2024.

Miradi ya nyumba za bei nafuu kuchochea ukuaji wa MSMEs na sekta ya Juakali nchini Kenya

Mafundi wa Juakali wanaounda vifaa vya mpango wa makazi nafuu

NA ROBERT OJWANG' KNA

Serikali imesitiza dhamira yake ya kusaidia ukuaji wa Biashara Ndogo, Ndogo na za Kati (MSMEs) na sekta ya Juakali kupitia miradi yake ya ujenzi wa nyumba za gharama nafuu inayoendelea, inayolenga kutoa makazi yenye hadhi na kutoa fursa za ajira kwa vijana.

Katibu wa Baraza la Mawaziri wa Ardhi, Kazi za Umma, Nyumba na Maendeleo ya Miji, Alice Wahome, alisisitiza kwamba utekelezaji wa ugatuzi wa nyumba za bei nafuu kote nchini umechochea ukuaji wa sekta ya MSME.

Alibainisha kuwa tangu kuzinduliwa kwa mpango huo, takriban nyumba 130,000 ziko katika hatua mbalimbali za ujenzi.

Wahome alisisitiza kuwa maendeleo haya yametoea manufaa makubwa, hasa kwa vijana, kwa kuunda nafasi za kazi, kuongeza ujuzi na kukuza uwezesaji wa kiuchumi.

“Miradi ya Nyumba za Nafuu kote nchini imetanguliza ununuzi wa bidhaa na huduma kutoka kwa MSMEs na sekta ya Juakali, ambayo inajumuisha vijana,” CS Wahome alisema wakati wa Siku ya Makazi Duniani 2024 katika Kaunti ya Kisumu.

Alieleza kuwa wajasiriamali vijana wamepewa kandarasi ya kutoa huduma kama vile ujenzi na usambazaji wa milango ya chuma, madirisha, balustradi, pazia na usanifu wa ardhi.

Wahome alisisitiza zaidi hitaji la kuhusisha vijana katika maendeleo ya miji ili kukuza uanzishwaji wa miji ya kijani, yenye tija, jumuishi, na ustahimilivu ambayo hutoa ubunifu na fursa kwa Wak- enya wote.

Kauli mbiu ya maadhimisho ya mwaka huu, “Kushirikisha Vijana ili Kujenga mustakabali Bora wa Mijini,” inawiana na maono ya serikali ya kuinua ubunifu na uwezo wa vijana huku kukiwa na ukuaji wa haraka wa miji.

Wahome alikiri kwamba, kama miji mingine mingi ulimwengu, maeneo ya mijini ya Kenya yanakabiliwa na changamoto zinazohitaji suluhu za kiubunifu zi-

nazoongozwa na vijana.

“Suala la makazi yasiyokuwa fasmi, ambayo yanakosa makazi bora, linaonyesha haja ya ushiriki mkubwa wa vijana katika mipango miji na maendeleo. Pamoja na kiwango cha juu cha uhamiaji kutoka vijijini hadi mijini miongoni mwa vijana wanaotafuta matarajio bora, kuna haja kubwa ya kuchukua mikakati ya kibunifu ambayo itazalisha ajira na kumarisha miundombinu,” alisema.

Waziri huyo alipongeza waanzishaji mbalimbali wanaoongozwa na vijana, hasa katika makazi yasiyo rasmi, kwa kuongoza mipango ya ubunifu katika usimamizi wa taka, kilimo cha mijini, na afya ya jamii, ambayo alieleza kuwa muhimu kwa maendeleo endelevu ya mijini.

“Juhudi kama hizo za msingi zina- thibitisha jukumu la mageuzi ambalo ushiriki wa vijana unaweza kuchukua katika kuunda mustakabali endelevu wa mijini,” alisema.

Waziri Wahome alikariri kujitolea kwa serikali kukuza ushirikiano ambao unakuza sauti za vijana katika utawala wa mijini.

“Tunatengeneza majukwaa kwa kizazi kipya cha wapangaji miji vijana, wajasiriamali, na viongozi wa jamii ili kuwa msingi wa utungaji sera. Tunatazamia miji ambayo vijana si wakaaji pekee bali waundaji wenza wa maeneo ya mijini ambayo yanaakisi matarajio na mahitaji yao,” alisema.

Pia alitangaza kuwa Mpango wa serikali uliozinduliwa hivi karibuni wa ClimateWorX, unalenga kujenga ustahimilivu wa hali ya hewa huku ukisaidia uwezesaji wa kiuchumi miongoni mwa vijana wasio na ajira katika maeneo ya mijini na nchi nzima.

Wakati wa awamu ya awali ya mpango huo, zaidi ya vijana 20,000 katika Kaunti ya Nairobi wamechumbiwa kurejesha kilomita 45 za Bonde la Mto Nairobi. Mpango huo unatazamiwa kupanuka hadi katika Miji ya Kisumu, Mombasa, Eldoret na Nakuru kabla ya kusambazwa kote nchini.

MWALIKO WA ZABUNI

IDARA YA UNUNUZI Rural Electrification and Renewable Energy Corporation
S.L.P 34585 - 00100 Nairobi.

Rural Electrification and Renewable Energy Corporation inakaribisha zabuni zilizofungwa kwa tenda zifuatazo JINA LA MKATABA NA MAELEZO kama ifuatavyo;

RFX No.	Maelezo ya Tenda	Dhamana	Tarehe ya Kufungu
1000001204	Supply of Concrete Stay-blocks Locally Manufactured	Required, Amounts in the TDS	01.11.2024 @10.00am.
1000001205	Supply of Double Cut Outs & Fuses Youth Category Only	Tender Securing Declaration Form	07.11.2024 @10.00am.
1000001202	Supply of Pole Signs & Accessories Persons with Disability Category Only	Tender Securing Declaration Form	06.11.2024 @10.00am.
1000001201	Supply of Overhead Line Fittings & Accessories Women Category Only	Tender Securing Declaration Form	06.11.2024 @10.00am.
1000001200	Crossarms, Stayrods, and Bolts & Nuts Women and Youth Category Only	Tender Securing Declaration Form	30.10.2024 @10.00am.
1000001199	Supply of Crossarms, Stayrods and Bolts & Nuts Locally Manufactured	Required, Amounts in the TDS	31.10.2024 @10.00am.
1000001198	Supply of Conductors, Staywires and Binding Persons with Disability Category Only	Tender Securing Declaration Form	01.11.2024 @10.00am.
1000001197	Supply of Conductors and Staywires Women Category Only	Tender Securing Declaration Form	31.10.2024 @10.00am.
1000001196	Supply of Conductors and Staywires Youth Category Only	Tender Securing Declaration Form	31.10.2024 @10.00am.
1000001195	Supply of Conductors, Cables, Staywires Ex-Stock	Required, Amounts in the TDS	01.11.2024 @10.00am.
1000001194	Supply of Light Duty Concrete Poles Fittings Locally Manufactured	Required, Amounts in the TDS	05.11.2024 @10.00am.
1000001193	Supply of Shackle LV, Stay & PIN Insulators Youth Category Only	Tender Securing Declaration Form	07.11.2024 @10.00am.
1000001192	Supply of PIN 11Kv & 33Kv Insulators Locally Manufactured	Required, Amounts in the TDS	07.11.2024 @10.00am.
1000001191	Supply of Treated Wooden Poles Persons with Disability Category Only	Tender Securing Declaration Form	05.11.2024 @10.00am.
1000001190	Supply of Treated Wooden Poles Women Category Only	Tender Securing Declaration Form	04.11.2024 @10.00am.
1000001189	Supply of Treated Wooden Poles Youth Category Only	Tender Securing Declaration Form	04.11.2024 @10.00am.
1000001188	Supply of Treated Wooden Poles Ex-Stock	Required, Amounts in the TDS	05.11.2024 @10.00am.
1000001187	Supply of Concrete Poles Locally Manufactured	Required, Amounts in the TDS	30.10.2024 @10.00am.

- Zabuni itafanyika kwa njia ya wazi ya ushindani (Kitaifa) kwa kutumia waraka sanifu wa zabuni.
- Wazabuni wataruhusiwa kutoa zabuni kwa kura moja au zaidi.
- Wazabuni wenye sifa na nia wanaweza kupata taarifa zaidi na kukagua Hati za Zabuni saa 8.00 asubuhi - 12.45pm hadi 1.45pm-4.00pm Jumatatu hadi [Jumaa] kwa anwani iliyoonyeshwa hapa chini.
- Seti kamili ya hati za zabuni inaweza kutazamwa na kupakuliwa na wazabuni wanaovutiwa bila malipo kwa njia ya kielektroniki kutoka kwa Tovuti www.rerec.co.ke chini ya Oktoba, 2024 hati za zabuni, kupitia tovuti ya manunuzi ya kielektroniki kwa kutumia <https://suppliers.rea.co.ke:44300/irj/portal> na kwenye Tovuti ya Taarifa ya Ununuzi ya Umma <https://tenders.go.ke>. Nyaraka za zabuni zilizopatikana kwa njia ya kielektroniki zitakuwa **bila malipo**.
- Nyaraka za zabuni zinaweza kutazamwa na kupakuliwa bila malipo kutoka kwa tovuti www.rerec.co.ke Wazabuni wanaopakua hati za zabuni lazima wapeleke taarifa zao mara moja kwa tenders@rerec.co.ke ili kuwzesha ufa- fanuzi au nyongeza yoyote zaidi.
- Zabuni zote lazima ziambatane na dhamana ya benki ya kiasi kama iliyoainishwa kwenye TDS au Fomu za Tamko la kupata zabuni kama iliyoainishwa katika TDS. Usalama halisi wa zabuni lazima uwasilishwe kwenye kisanduku cha zabuni kabla ya tarehe na wakati wa kufunga ulioonyeshwa kwenye jedwali hapo juu.
- Mzabuni atarabibu kurasa zote za hati za zabuni zilizowasilishwa kwa kufuatana.
- Zabuni zilizokamilishwa lazima ziwasilishwe kwenye tovuti ya SRM; <https://suppliers.rea.co.ke:44300/irj/portal> na hati zilizochanganuliwa zilizopakwiwa kwenye folda ya ushirikiano mnamo au kabla ya kufungwa/kufungua tarehe na saa kama iliyoonyeshwa hapo juu. Mwingozo wa uwasilishaji wa zabuni ulioandikwa (Rejelea la zabuni ya haraka) unaweza kupatikana katika tovuti ya REREC <https://www.rerec.co.ke/Supplier-Bidding-Quick-reference-guide.pdf>.
- Zabuni za Kielektroniki pekee ndizo zitaruhusiwa.
- Nyongeza yoyote ya zabuni hii itapakiwa kwenye tovuti ya Shirika www.rerec.co.ke chini ya hati mahususi za zabuni.
- Zabuni zitafunguliwa mara baada ya tarehe ya mwisho na muda ulioainishwa hapo juu au tarehe ya mwisho na muda uliotajwa baadaye. Zabuni zitafunguliwa hadharani mbele ya wawakilishi walioteuliwa wa Wazabuni ambao watachagua kuhudhuria katika anwani iliyo hapa chini.
- Zabuni zilizochelewa zitakataliwa.
- Anwani zilizorejelewa hapo juu ni:

Anwani kwa ajili ya kupata taarifa juu ya nyaraka za zabuni
Kwa Courier ya mkono, dhamana ya Zabuni Halisi inayowasilishwa kwa Sanduku la zabuni (Kawi Complex, Block C, Ground floor, Off Popo Road). Meneja Mawasiliano, Usimamizi wa Msururu wa Ugavi, nambari ya simu: 0709193000 na anwani ya barua pepe: tenders@rerec.co.ke

Anwani ya Uwasilishaji wa Zabuni: Mtandaoni pekee kupitia <https://suppliers.rea.co.ke:44300/irj/portal> Anwani ya Ufunguzi wa Zabuni. Kawi Complex, Block C, Ground floor, Online system
Cheo: Afisa Mkuu Mtendaji

A. Anwani ya Kuwasilisha Zabuni.

- Shirika la Umeme Vijijini na Nishati Jadidifu
- Anwani ya Posta: 34585 - 00100 Nairobi
- Anwani ya eneo la Uwasilishaji wa Courier kwa mkono; South C, Office Popo Road, Kawi Complex, Block C, Ground floor; anwani ya barua pepe: tenders@rerec.co.ke na info@rerec.co.ke

B. Anwani ya Ufunguzi wa Zabuni.

- Shirika la Umeme Vijijini na Nishati Jadidifu
- Anwani ya mahali ulipo: Kawi Complex, Block C, Ghorofa ya chini.

Dkt. ROSE N. MKALAMA

Mpango mpya wa Nakuru wa kuimarisha MSMEs kupitia mafunzo ya ujasiriamali

NA ESTHER MWANGI NA MEGGY NJOKI, KNA

Kaunti ya Nakuru inashirikiana na mashirika matatu ya maendeleo ya Ulaya kuwawezesha vijana na wanawake kwa ujuzi wa vitendo na mafunzo ya ujasiriamali.

Mpango wa ushauri katika sekta ya MSME ni njia ya ukuaji wa uchumi, usalama wa chakula, na kupunguza umaskini, alisema Stephen Muiruri, Waziri wa Kaunti (CECM) anayesimamia Biashara, Utalii, na Vyama vya Ushirika.

Alieleza kuwa mpango huo ambao utatekelezwa katika kaunti zote ndogo 11 ni ushirikiano kati ya Serikali ya Kaunti ya Nakuru, Shirika la Maendeleo la Uholanzi (SNV-Kenya), Shirika la Ushirikiano wa Maendeleo ya Kimataifa la Slovakia (SlovakAid) na Shirika la Ushirikiano wa Kimataifa la Ujerumani (GIZ).

CECM alibainisha kuwa mpango wa kukuza ujuzi na uundaji wa ajira, unaoenga angalau vijana na wanawake 2,000, pia unalenga kuchochea ukuaji wa Biashara Ndogo, Ndogo na za Kati (MSMEs) na kunda utajiri kwa kutoa ujuzi wa kiufundi na fursa za mafunzo.

Mbali na mafunzo, Bw. Muiruri alisema kuwa mpango huo pia

utarahisisha upatikanaji wa masoko na fedha kwa wajasiriamali wachanga, kuchochea miunganisho ya ugavi, kuunda suluhu za kidijitali, na kuimarisha uzingatiaji wa viwango.

Alisisitiza kuwa kupitia afua zinazolengwa kama vile kuwajengea uwezo, usaidizi wa kiufundi, na bidhaa za kifedha zilizobinafsishwa, wajasiriamali watakuwa katika nafasi nzuri ya kununua zana na vifaa vinavyohitajika ili kuvuka kwa mafanikio magumu ya mazingira ya kisasa ya biashara. CECM ailifurahia kuwa mpango huo ungetumika kama hatua muhimu ya kujumuisha biashara, uwezesaji wa kiuchumi, na uundaji wa ajira endelevu kwa wanawake na vijana katika sekta ya MSME ndani ya Kaunti ya Nakuru.

A k i b a i n i - Mpango huu unaibuka kama njia ya kimkakati, kuendeleza biashara mbele na kufungua uwezo wa kaunti ambao haujatumiwa, - Muiruri

sha kuwa juhudi hizo shirikishi zitaweka vyema sekta ya MSME kama njia ya ukuaji wa uchumi, usalama wa chakula, na kupunguza umaskini huko Nakuru, Muiruri alisema kaunti itatoa kimakusudi ujuzi wa vitendo na ushauri wa mafunzo ya ujasiriamali kupitia ushirikiano na wakuu wa sekta mbalimbali pamoja na kupanua wigo. Mtaji wa kuanzia ili kufanikisha mpango huo.

“Mpango huu unaitabaka kama njia ya kimkakati, inayosonga mbele biashara na kufungua uwezo wa kaunti ambao haujatumiwa,” waziri aliongeza.

Mwakilishi wa GIZ Luis Bosch alisema ushirikiano huo utakuza mazingira wezeshi ili kuchochea ukuaji wa uchumi shirikishi na sawa wa uanzishaji wa biashara katika Kaunti ya Nakuru, pamoja na kuchochea nafasi za kazi zenye heshima na kutimiza kwa vijana, kukuza biashara ya ndani ya kaunti, na kuchangia katika ukuaji wa uchumi na kupunguza umaskini.

Mwakilishi wa SlovakAid Suzana Wisconsina alisema mpango huo utasaidia katika kubuni kwa dhati vyombo vinavyolengwa ili kuwanganisha vijana katika nyanja zote za mabadiliko ya kiuchumi na kuongeza kuwa Wakala utazin-

gatia mitazamo ya kiufundi pamoja na mipango ya kubadilishana mitaala kama njia ya kukuza uelewa wa kimataifa kati ya wajasiriamali vijana. na wenzao kutoka nchi mbalimbali.

Kwa kukuza utamaduni wa ujasiriamali na kuwapa watu ujuzi wa kustawi katika soko shindani, Wisconsina alieleza kuwa

mpango huo unaweka msingi wa ustahimilivu wa uchumi wa muda mrefu na ustawi miongoni mwa vijana.

Kulingana na Ofisi ya Kitaifa ya Takwimu ya Kenya, kuna zaidi ya Wafanyabiashara milioni 7.4 wanaojiri takriban watu milioni 14.9, na kuchangia takriban asilimia 40 ya Pato la Taifa.

Stephen Muiruri, Waziri wa Kaunti (CECM)

KENYA RURAL ROADS AUTHORITY

UHAMASISHAJI NA MAFUNZO YA VIJANA, WANAWAKE NA WATU WANAOSHISHI NA ULEMAMU (WATU) KWA 30% UPATIKANAJI WA AGPO-UPATIKANAJI WA FURSA YA MANUNUZI YA SERIKALI

ni Shirika la Serikali ndani ya Idara ya Miundombinu ya Serikali chini ya Wizara ya Uchukuzi, Miundombinu, Nyumba na Maendeleo ya Miji na iliyoanzishwa kupitia Sheria ya Barabara ya Kenya, 2007.

Kwa mujibu wa mkataba wetu wa utendakazi ulioidhinishwa wa F/Y 2024-2025, KeRRA inakusudia kuandaa warsha za uhamasishaji na mafunzo kwa Vijana, Wanawake na Watu Wanaoishi na Ulemamu (Walemamu) Kwa 30% AGPO-Upatikanaji wa Fursa za Ununuzi za Serikali. Zoezi hili limepangwa kufanyika katika kumbi Sita (6) kote nchini Kenya kuanzia tarehe **11 Novemba, 2024, 8AM-12.00 Adhuhuri** katika kumbi na tarehe zilizoonyesha hapa chini:

No	MAHALI	MAENE0	MAFUNZO KWA MAKUNDI MAALUMU-WANAKANARASI		
			TAREHE	SAA	
1	Embu (Kenya School of Government)	1) Embu 2) Meru 3) Isiolo 4) Tharaka-Nithi	5) Marsabit 6) Kirinyaga 7) Laikipia	Novemba 11,, 2024	8AM-12.00 NOON
2	Nakuru (Merica Hotel along Kenyatta Avenue - Nakuru Town)	1) Nyandarua 2) Nakuru 3) Narok 4) Samburu	5) Kericho 6) Bomet	Novemba 14, 2024	8 A M - 1 2 . 0 0 MCHANA
3	Kisumu (Tom Mboya Labour College)	1) Kisumu 2) Kisii 3) Siaya 4) Homabay 5) Nyamira	6) Migori 7) Busia 8) Kakamega 9) Vihiga	Novemba 19, 2024	8 A M - 1 2 . 0 0 MCHANA
4	Eldoret (Rift Valley Technical Training Institute)	1) Trans-Nzoia 2) Uasin-Gishu 3) Baringo 4) Elgeyo-Marakwet 5) Nandi	6) Turkana 7) Bungoma 8) West-Pokot	Novemba 21 2024	8 A M - 1 2 . 0 0 MCHANA
5	Nairobi (Amphitheatre, Barabara Plaza, Airport South Roads, Opp. KCAA, JKIA)	1) Nairobi 2) Kiambu 3) Muranga 4) Makeni 5) Kajiado	6) Nyeri 7) Wajir 8) Mandera 8) Machakos	Novemba 26, 2024	8 A M - 1 2 . 0 0 MCHANA
6	Mombasa (Mombasa Beach Hotel)	1) Kilifi 2) Mombasa 3) Kwale 4) Lamu 5) Garissa	6) Tana-River 7) Kitui 8) Taita-Taveta	Novemba 28, 2024	8 A M - 1 2 . 0 0 MCHANA

Zoezi hili linalenga kuongeza uelewa, kujenga uwezo, kuongeza uwazi na kukuza upatikanaji wa fursa za manunuzi kwa Makundi Maalum ya Vijana, Wanawake na Watu wanaoishi na Ulemamu.

Mwaliko huu unatolewa kwa Wasambazaji, Wakandarasi, Washauri na watoa Huduma wote Wanaovutiwa na wanaostahiki chini ya kitengo cha **“Vikundi Maalum”** cha Vijana, Wanawake na Watu wanaoishi na Ulemamu.

NAIBU MKURUGENZI-IDARA YA UNUNUZI KWA NIABA YA MKURUGENZI MKUU

Youths in a training session.

NCIC yazindua Vilabu vya Amani ili kukuzua amani na mshikamano shuleni

NA DAVIS LANGAT, KNA
Tume ya Kitaifa ya Uwiano na Utangamano (NCIC) imeanza mpango wa kutia moyo wa utangamano na kujenga amani miongoni mwa wanafunzi shuleni.

Kamishna wa NCIC Philip Okundi alisema kuwa tume hiyo inashirikisha shule ili kuunda vikao vinavyoitwa Amani Clubs ili kukuzua ujenzi wa amani na utatuzi wa migogoro.

Eng. Okundi alitaja kuwa mpango huo utahusisha wanafunzi katika kaunti zote, wakilenga kutia moyo wa utangamano mapema maishani.

Alieleza kuwa Klabu za Amani zilikuwepo shuleni lakini zimefifia. "Ni wakati wa kufufua vilabu hivi katika taasisi," aliongeza.

Kamishna huyo wa NCIC alizungumza katika Mji wa Homa Bay alipokutana na maafisa wa elimu na usalama kujadili mbinu za kuanzisha kongamano hilo.

Alibainisha kuwa kufikia sasa, shule katika kaunti 32 tayari zimekumbatia mpango huo na zinashiriki kikamilifu katika vilabu hivyo.

Eng. Okundi alisema kuwa ufufuaji wa Vilabu vya Amani unatarajiwa kushughulikia maswala kama vile maandamano ya Gen Z.

Kwa mujibu wa Eng. Hata hivyo, maandamano hayo yangeweza kupunguza kupitia mazungumzo shirikishi.

Wanafunzi wanapaswa kuwezesha kutatua migogoro na tofauti kwa utaratibu na kwa njia isiyo ya vurugu ndani ya shule na jamii kubwa," - Nyambu.

Naibu Mkurugenzi wa NCIC anayesimamia uhamasishaji wa umma Kilian Nyambu alitaja vilabu vya Amani kama jukwaa ambapo wanafunzi watafinyangwa kuwa raia wanaowajibika.

"Wanafunzi wanapaswa kuunganishwa na kuwezesha kusuluhisha mizozo na tofauti kwa njia ya utaratibu na isiyo ya vurugu ndani ya shule na jamii kubwa," Bw Nyambu alisema.

Alisema wanafunzi wanapaswa kuelewa kuwa pamoja na kwamba kuna migogoro katika maisha, daima kuna njia ya kutatua migogoro bila kutumia vurugu.

Mkurugenzi wa Elimu Kaunti ya Homa Bay Eunice Khaemba alisema vilabu vitatoa jukwaa kwa wanafunzi kuhaji masuala yanayowahusu.

Alieleza kuwa matatizo mengi yanayoibuliwa na wanafunzi yanaweza kufuatiwa hadi nyumbani, akisema kuwa wanafunzi wengi hawapati fursa ya kushiriki katika mazungumzo kuhusu masuala yanayowahusu. "Baadhi ya watoto wetu wamejiua kwa kukosa mabaraza ya kujieleza," Bi Khaemba

Kamishna wa NCIC, Mha Philip Okundi akiongea mjini Homa Bay

Alisema klabu hiyo itatatua masuala mengi yanayoibuliwa na vijana wa kizazi kipya. Naibu Kamishna wa Kaunti ya Homa Bay Charles Mwayaya alisema kile ambacho wanafunzi watajadili katika vilabu

kinafaa kuigwa majumbani na vijijini. Alieleza kuwa klabu hiyo itahimiza watu kuendelea amani kwani ujumbe huo huo utapitishwa na wasimamizi wa serikali ya kitaifa wakati wa mabaraza ya umma.

Alieleza kuwa klabu hiyo itahimiza watu kuendelea amani kwani ujumbe huo huo utapitishwa na wasimamizi wa serikali ya kitaifa wakati wa mabaraza ya umma.

Alieleza kuwa klabu hiyo itahimiza watu kuendelea amani kwani ujumbe huo huo utapitishwa na wasimamizi wa serikali ya kitaifa wakati wa mabaraza ya umma.

Jinsi mipango ya kusambaza maji safi inavyoboresha maisha ya wakazi Kilifi

NA JACKSON MSANZU, (KNA)

Katikati ya Kijiji cha Garashi katika Kaunti ya Kilifi, miradi ya maji imeibua maisha mapya kwa wanawake ambao wakati fulani walikabili mzingo mkubwa wa mabadiliko ya hali ya hewa.

Kwa miaka mingi, wanawake walitembea umbali mrefu chini ya jua kali ili kuchota maji machache, machafu kutoka kwa sufuria za maji za pamoja, wakiishi pamoja na wanyama wa kufugwa na wa mwitu.

Utaratibu huu wa kila siku, unaochosha uliwaacha katika hatari ya kukabiliwa na changamoto nyingi za kiafya na kijamii. Hata hivyo, mabadiliko yalikuja wakati Shirika la Misaada la Kiislamu lilipoanzisha miradi ya maji ambayo tangu wakati huo imebadilisha maisha ya zaidi ya wanawake 10,000.

Miradi hii, ambayo ni pamoja na ujenzi wa visima, uwekaji wa matanki ya maji, na pampu zina-zotumia nishati ya jua, imeweza jamii kupata maji safi kwa urahisi, kufungua njia mpya za maendeleo na kuwafanya wanawake kuwa nguzo

kuu ya mafanikio ya familia zao. Janet Chanjera, mnufaika na kiongozi wa vikundi vya wanawake vya kujisaidia katika eneo la Garashi, alisimulia mapambano ambayo wanawake na wasichana walikabili kabla ya miradi hii kutekelezwa. Alieleza kuwa wanawake na wasichana walikuwa kundi la watu wasiojiweza katika kijiji hicho. Ukosefu wa maji uliwaweka kwenye matatizo mengi ikiwa ni pamoja na kucha shule miongoni mwa wasichana, ambapo wengi waliingia kwenye mimba za utotoni huku wanaume wakitumia vibaya mazingira magumu yao.

"Watoto wetu, hasa wasichana, hawakuweza kuhudhuria shule kwa sababu hapakuwa na maji nyumbani hivyo iliwalizimu kwenda kutafuta maji," Chanjera alieleza.

"Wakiwa njiani kuchota maji, wanaume walikuwa wakijifanya wanawasaidia lakini walichukua fursa hiyo na kusababisha mimba za utotoni. Sasa, kutokana na miradi hii, wasichana wako shuleni, na mimba za watoto zimepungua kwa kiasi kikubwa," aliongeza. Utoaji wa maji safi pia

umeboresha usafi na kutokomeza magonjwa yotokanayo na maji, kwa kiasi kikubwa kuinua viwango vya afya katika kijiji hicho. "Watoto wetu mara nyingi waliugua magonjwa kama kipindupindu," Chanjera alisema. "Ukienda kwenye zahanati ya Garashi, ungeona watoto wakitapika kwa kunywa maji machafu. Lakini sasa, kwa upatikanaji wa maji safi, magonjwa hayo yamepungua kwa kiasi kikubwa," alisema.

Zaidi ya kushughulikia mahitaji ya maji ya nyumbani, Shirika la Misaada la Kiislamu pia lilichimba kisima kwa ajili ya umwagiliaji, na kuwawezesha wanawake kushiriki katika uzalishaji wa chakula katika eneo ambalo kwa muda mrefu limekuwa likikabiliwa na uhaba wa mvua.

Upatikanaji huu mpya wa maji umeunda fursa za kiuchumi, kutoka kwa kilimo kidogo hadi uanzishaji wa biashara ndogo ndogo.

Utunzaji bustani wa jikoni, haswa, umestawi, na kuruhusu familia kulima mboga kwa ajili ya matumizi na uuzaji, na hivyo kuboresha lishe na kuzalisha mapato.

MINISTRY OF AGRICULTURE & LIVESTOCK DEVELOPMENT

TAARIFA WA VYOMBO VYA HABARI

MAEEZO MAPYA KUHUSU UZINGATAJI WA KANUNI ZA UKATAJI MITI ZA UMOJA WA ULAYA (EUDR) NA KENYA

Bunge la Umoja wa Ulaya lilipitisha hatua za kisheria Mei 3, 2023, zinazolenga kupunguza ukataji miti unaoendeshwa na Umoja wa Ulaya na uharibifu wa misitu. Sheria ya Udhhibiti wa Uharibifu wa Misitu ya Umoja wa Ulaya (EUDR) inaamuru kwamba bidhaa fulani, ikiwa ni pamoja na kahawa, zinazohusishwa na ukataji miti hazipaswi kuwekwa kwenye soko la Umoja wa Ulaya baada ya Desemba 30, 2024. Umoja wa Ulaya unachangia asilimia 55 ya mauzo ya kahawa nchini Kenya, na hivyo kufuata sheria. Kanuni hizi muhimu kwa mafanikio ya sekta ndogo ya kahawa ya Kenya.

Kwa kuzingatia hili, Serikali ya Kenya inawahakikisha wakulima wote wa kahawa, watendaji wa minyororo ya thamani, waendeshaji, na wanunuzi kwamba Kenya iko mbioni kutimiza makataa ya kufuata EUDR kupitia hatua zifuatazo:

- Kumbukumbu ya Baraza la Mawaziri:** Memo ya baraza la mawaziri inatayarishwa ili kufahamisha baraza la mawaziri kuhusu maendeleo ya Kenya kuelekea kufuata EUDR.
- Kamati ya Kiufundi ya Mashirika mengi:** Kamati ya wataalam imeundwa kutathmini utayari wa Kenya na kuunda mfumo wa utiifu wa kina.
- Majaribio ya Ukweli:** yamefanywa ili kutathmini hali ya sasa ya utiifu.
- Usaidizi wa Kiufundi wa Umoja wa Ulaya:** umeombwa na kuidhinishwa na Tume ya Ulaya (EU) ili kuthibitisha ufuasi.

Ingawa kumekuwa na ripoti ambazo hazijathibitishwa zinazopendekeza kuongezwa kwa muda wa makataa ya kufuata EUDR hadi Desemba 2025, Serikali inasalia thabiti katika kufuata ratiba yake ya sasa. Utiifu wa mapema ni muhimu ili kupata nafasi ya Kenya katika soko la Umoja wa Ulaya na kudumisha imani na washirika wetu wa kibashara.

Zaidi ya hayo, Wizara inasisitiza haja ya kufuata Sheria ya Kulinda Data ya 2019. Mashirika ambayo hayajaidhinishwa hayaruhusiwi kabisa kukusanya, kuchambua, au kuhifadhi taarifa za mkulima kwa kisingizio cha kusaidia katika utiifu. Wizara inafafanua kuwa Taarifa ya Diligence, kama inavyotakiwa na EUDR, itatolewa na mashirika ya serikali yenye uwezo. Wakati huo huo, data zote za wakulima zitasisimamiwa kwa usalama chini ya Mfumo wa Taarifa za Kilimo Jumuishi wa Kenya (KIAMIS) na Wizara ya Kilimo na Maendeleo ya Mifugo.

Dkt Andrew Karanja, PhD.
WAZIRI

Jinsi ufugaji wa samaki unavyopiga jeki maendeleo ya kiuchumi kaunti ya Migori

NA GEOFFREY MAKOKHA
NA GEORGE AGIMBA, KNA

Ufugaji wa samaki katika Kaunti ya Migori na eneo kubwa la Nyanza umekuwa shughuli kuu ya kujitafutia riziki inayochangia maendeleo ya kijamii na kiuchumi ya eneo hilo. Hata hivyo, wana-jamii wanaoishi kando ya mwambao wa ziwa wameanza kujihusisha na uvuvi mkali, ambao kwa muda mrefu umekuwa ukilenga maeneo yanayozunguka Ziwa Victoria pekee.

Kuanzishwa kwa mabwawa ya samaki nchini katika miaka ya 1960, kupitia kampeni ya ufugaji vijijini iliyopewa jina la "Kula Samaki Zaidi," kulichochea ongezeko la taratibu la kupitishwa kwa ufugaji wa samaki miongoni mwa wakazi wa bara la Nyanza na nchi kwa ujumla.

Katika Kaunti ya Migori pekee, shughuli za uvuvi zimekuwa zikifanywa kwa kiasi kikubwa katika Kaunti Ndogo ya Nyatike, eneo pekee linalopakana na Ziwa Victoria kuelekea kusini. Upatikanaji mdogo wa ziwa katika kaunti hiyo umewalazimu wengi wanaotaka kuwa wafugaji wa samaki kukumbatia ufugaji wa samaki wa mabwawa.

Peter Sambusa, mkazi wa Kaunti Ndogo ya Kuria Magharibi, anasema kuwa ufugaji wa samaki umemletea utajiri mkubwa tangu aanze ubia huo miaka mitano iliyopita. Ingawa alianza ufugaji wa sam-

Samora Mwamba, mfugaji samaki kutoka Suna Magharibi akiwa kwenye moja ya mabwawa yake ya samaki. Mwamba ambaye ana mabwawa manane anasema kuwa mabwawa hayo yana uwezo wa kuzalisha kilo 500 za samaki kila baada ya miezi sita hadi minane.

aki mwishoni mwa miaka ya 1990, hatua kutoka kwa serikali ya kitaifa na kaunti, kwa ushirikiano na washirika wa maendeleo kama vile Mpango wa Maendeleo ya Biashara ya Kilimo (ABDP), zilimwezesha kuimarisha uzalishaji wake wa samaki mwaka wa 2019.

Shamba lake la ufugaji wa samaki lina mabwawa sita yaliyo na kati ya watoto 9,000 na 13,000, wakiwemo samaki wa tope na tilapia, ambao huvunwa kila baada ya miezi sita hadi minane. Sambusa inazalisha hadi

Sh120,000 kwa mavuno. Mapato kutoka kwenye mabwawa yake yamemtia moyo kujihusisha na shughuli nyingine za kujiongeza kipato, kama vile ufugaji nyuki, ufugaji wa mboga mboga na ufugaji wa kuku.

"Ufugaji wa samaki umenipa mapato mengi sana hivi kwamba sasa ninaweza kuhamasishwa kwa biashara zingine ili kutumia kikamilifu uwezo wa shamba langu," Sambusa alisema wakati wa mahojiano katika shamba lake. Alisema mwanzoni, ufugaji wa samaki kwake

Peter Sambusa, mfugaji wa samaki Kaunti Ndogo ya Kuria Magharibi. Shamba lake lina mabwawa sita yaliyo na kati ya samaki 9,000 hadi 13,000

ulikuwa wa kujifurahisha tu, ili kujishughulisha, alipokuwa akitumia kipande chake cha ardhi chenye kinamasi kilichokuwa karibu na mkondo wa maji. Alitiwa

moyo na usaidizi kutoka kwa serikali ya kitaifa, kaunti na washirika wa maendeleo ili kuongeza juhudi zake katika ufugaji wa samaki. Sambusa aliongeza

kuwa wafugaji wa samaki mkoani humo wamewezeshwa kiuchumi na serikali za ngazi zote mbili kupitia ABDP ambayo inavipatia vikundi vya wafugaji vifaa kama mashine za kutengeneza malisho, nyavu na kamba za mabwawa ili kuboresha mabwawa yao. Mkulima huyo alishukuru msaada kutoka kwa washirika ambao hutoa kwa ajili yao uboreshaji wa vidole, uhusiano wa soko na mafunzo ya ufugaji wa samaki, ambayo yamekuza uzalishaji wa samaki katika eneo hilo.

Teknolojia ya hali ya juu na iliyoboreshwa ya ufugaji wa samaki ili kufanya mabwawa ya samaki kuwa ya kisasa, mabwawa ya maji, mabwawa, na ufugaji wa vizimba vya samaki, ni baadhi ya njia za ufugaji wa kimapinduzi zinazoendelea kuvutia wakazi kujitosa katika ufugaji wa samaki.

Kulingana na Sambusa, masoko yaliyoimarika kutoka kwa wenyeji, mabadiliko ya tabia ya kula na hamu ya samaki kutoka jamii ya Kuria, na uanzishwaji wa kampuni ya Rio Fish Market Limited, kumetoa jukwaa la masoko kwa wafugaji wa samaki.

Fredrick Otieno, mkazi wa Kaunti Ndogo ya Rongo, anasema kuwa kuanzishwa kwa mabwawa ya samaki katika shamba lake kumemwezesha kuongeza mapato yake kutokana na mauzo ya samaki.

Otieno, ambaye ana bwawa moja la samaki lenye ukubwa wa mita 300 za mraba alifichua nia yake ya kuongeza mabwawa ili kuvuna zaidi kutokana na mradi huo wa kuahidi.

Vituo vipya vya uzazi kupunguza viwango vya vifo vya watoto

NA EMMANUEL MASHA,
(KNA)

Serikali ya Kaunti ya Kilifi imeanza ujenzi wa mbawa za uzazi, kamili na vyumba vya upasuaji, katika vituo vyake vya afya. Gavana Gideon Mung'aro alizindua kitengo cha uzazi chenye vitanda 22 ambacho pia kitakuwa na vyumba viwili vya upasuaji katika Hospitali ya Kaunti Ndogo ya Malindi. Mradi huu unatarajiwa kugharimu Sh100 milioni, uliokopeshwa kwa serikali ya kaunti na Serikali ya Italia kupitia Ushirikiano wa Maendeleo wa Italia.

Mung'aro alisema kuwa uongozi wake unajenga kumbi mbili za maonyesho katika kila hospitali na kituo cha afya: moja

kwa ajili ya wanawake wajawazito na nyingine kwa ajili ya wagonjwa wa kawaida, kwa lengo la kupunguza vifo vya kina mama na watoto katika kaunti hiyo.

"Tunapoteza akina mama wengi kwa sababu, wanapofika hospitalini kuhitaji upasuaji wa dhara, wanalazimika kupanga foleni na wagonjwa wengine," alisema.

Kulingana na Utafiti wa Afya ya Demografia ya Kenya (KDHS) wa 2022, takriban akina mama wajawazito 532 hufariki kutokana na matatizo yanayohusiana na ujauzito kwa kila watoto 100,000 wanaojifungua katika Kaunti ya Kilifi. Kiwango hiki ni cha juu kidogo kuliko wastani wa kitaifa wa vifo vya uzazi 530 kwa

kila vizazi hai 100,000 na kinazidi kwa mbali wastani wa kimataifa wa 223 kwa kila vizazi hai 100,000.

Mambo mengi yamehusishwa na hali hii ya kusikitisha katika kaunti ya pwani, huku mimba za utotoni, upatikanaji mdogo wa huduma bora za afya ya uzazi na watoto wachanga pamoja na kutokwa na damu nyingi baada ya kuzaa. Gavana huyo wakati uo huo alitangaza kuwa chumba cha wagonjwa mahututi (ICU) cha vitanda vinane kinachojengwa kwa Sh50 milioni karibu na eneo la kitengo cha uzazi kilichopendekezwa kitanzishwa hivi karibuni. Kituo hicho kinajengwa na Mamlaka ya Maendeleo ya Pwani kupitia Mpango

Gavana wa Kilifi Gideon Mung'aro na Naibu Balozi wa Italia nchini Kenya Lorenza Gambacorta wazindua ujenzi wa hospitali ya kujifungua.

Shirikishi wa Maendeleo ya Kijamii na Afya wa Malindi, unaofadhiliwa pia na Serikali ya Italia kupitia mkopo.

Kuhusu mabadiliko ya mtafaruku kutoka kwa Hazina ya Kitaifa ya

Bima ya Afya (NHIF) hadi Mamlaka mpya ya Afya ya Kijamii, Bw Mung'aro alisema kuwa utawala wake umeamua kwamba hakuna mgonjwa atakayeathiriwa na changamoto hizo.

"Ni kweli changamoto zipo nyingi, lakini tumeamua mgonjwa hataathirika kwa namna yoyote ile. Ikiwa umesajiliwa, utatibiwa na kwenda nyumbani. Tutashughulikia yaliyosalia na serikali ya kitaifa baadaye," akasema. Bw Mung'aro alisifu uhusiano mzuri kati ya serikali na mwenzake wa Italia, ambao alisema umewezeshwa kaunti yake kupata mkopo huo.

Naibu Balozi wa Italia nchini Kenya Lorenza Gambacorta alisema serikali yake inaunga mkono mpango wa serikali ya Kenya wa kutoa huduma bora za afya hasa kwa wanawake na watoto, ambapo wanawake hawatalazimika kusubiri vituo vya kawaida vya maonyesho.

Vijana wa Kenya wajifunza mengi mashindano ya WorldSkills Ufaransa

NA JAMES MOMANYI (PCO)

Vijana wanane wa Kenya walishiriki katika Shindano la Ujuzi Ulimwenguni lililofanyika Eurexpo mjini Lyon, Ufaransa, kuonyesha kujitolea kwa taifa katika mafunzo ya ufundi stadi na ukuzaji ujuzi. Tukio hili lilivutia washindani 1,400 kutoka zaidi ya nchi 60, likiangazia ujuzi bora wa kiufundi na ufundi katika taaluma mbalimbali.

Ujuzi wa Ulimwengu mara nyingi hujulikana kama “Olimpiki ya Ujuzi” na hutumika kama jukwaa muhimu kwa wataalamu wachanga kuonyesha utaalum wao katika nyanja kama vile ujenzi, teknolojia ya habari, ukarimu na uhandisi. Kwa sasa kuna nchi wanachama 89, 12 kati yao zinatoka Afrika. Nchi wanachama wa Afrika ni Kenya, Afrika Kusini, Namibia, Zambia, DR Congo, Nigeria, Ethiopia, Misri, Morocco, Tunisia, Ghana, na Uganda.

WorldSkills International imepangwa zaidi katika mashirika ya kikanda ya bara kama vile WorldSkills Africa, WorldSkills Asia, WorldSkills Americas, na WorldSkills Europe. Kenya iliwakilishwa na washindani wanane walio-shiriki katika nyanja saba za ustadi. Walijumuisha Claude Chemoiwa na Albert Ngigi katika Mechatronics; Mathew Kigen katika kulehemu; Robert Maina katika Cooking; Victoria Miriti katika Huduma ya Mgahawa; Michele Nanjala katika Teknolojia ya Maji; Rosemary Kagwe katika CNC Turning; na Lamex Odanga katika Mechanical CAD. Medali nne zilitolewa katika kila ujuzi: Dhahabu,

Fedha, Shaba, na Medali ya Uboru.

Ingawa hakuna mshindani aliyeshinda medali katika maeneo saba ya ustadi, vijana, pamoja na wataalam wa ustadi na maafisa, walipata masomo muhimu ambayo yataongoza na kuandaa nchi kwa mashindano yajayo. Kuongoza kwa shindano hilo, washindani wa Kenya walipitia mafunzo na maandalizi makali yaliyoratibiwa na WorldSkills Kenya. These efforts included mentorship programs, workshops, and simulations aimed at refining the participants' skills and building their confidence.

Juhudi hizi zilijumuisha programu za ushauri, warsha, na mifano inayolenga kuboresha ujuzi wa washiriki na kujenga imani yao.

Mkurugenzi Mtendaji wa WorldSkills Kenya, Dkt. Kipkirui Langat, ambaye pia ni Mkurugenzi Mkuu wa Mamlaka ya TVET, aliona kwamba ingawa hakuna nchi yoyote ya Afrika iliyoingia kwenye orodha ya medali, kuna manufaa yanayohusiana na kushiriki katika shindano hilo.

“Ujumbe wangu kwa vijana wenzangu ni kukumbatia kila fursa ya kushiriki katika mashindano kama WorldSkills. Hazijaribu tu ujuzi na maarifa yako lakini pia hujenga kujiamini na kufungua milango kwa fursa za kazi za siku zijazo. Usiogope kujipinga,” – Chemoiwa

“Tunajivunia sana wanachama wa Timu ya WorldSkills Kenya 2024, washindani, wataalam wa ujuzi, na maafisa kwa bidii na uvumilivu wao, ambao umefikia kilele kwa kushiriki kwao katika Shindano la 47 la Ujuzi wa Dunia. Vijana wetu wenye talanta wanawakiliha wafanyikazi wetu

wa siku zijazo wenye ujuzi wa biashara na teknolojia. Tunajua kwamba ujuzi na tajriba iliopata timu yetu mjini Lyon itaweka nchi katika nafasi nzuri zaidi tunaposhiriki mashindano yajayo,” Dkt. Langat alisema.

Maoni haya yaliungwa mkono na baadhi ya washindani na wataalam wa ujuzi waliohudhuria hafla hiyo. Kulingana na Claude Chemoiwa, ambaye alishindana katika Mechatronics, ushiriki wake katika Shindano la Ujuzi Ulimwenguni ulikuwa uzoefu wa ajabu.

“Ilitoa fursa ya kipekee ya kuonyesha ujuzi wangu katika Mechatronics na kujifunza kutoka kwa washindani wenye vipaji kutoka duniani kote. Utendaji wetu, pamoja na mwenzangu Albert Ngigi, ulikuwa wa kupongezwa kwa sababu tulipata pointi 659 ikilinganishwa na 746 zilizofungwa na mshindani mkuu.

“Kwa kulinganisha, tulikuwa na vifaa vichache vya kufanya mazoezi navyo na miezi michache tu ya kujijandaa, ikilinganishwa na wengine ambao walikuwa na uzoefu wa miaka mitatu hadi minne. Kwa kuzingatia mazingira haya, ninaamini tulifanya vyema na tulionyesha ujuzi wetu kwa kadri ya ufahamu na uwezo wetu,” Chemoiwa alisema.

“Ujumbe wangu kwa vijana wenzangu ni kukumbatia kila fursa ya kushiriki katika mashindano kama WorldSkills. Hazijaribu tu ujuzi na maarifa yako lakini pia hujenga kujiamini na kufungua milango kwa fursa za kazi za siku zijazo. Usiogope kujipinga,” aliongeza.

Jamii zahimizwa kukumbatia suluhu zinazotegemea asili kuhifadhi mifumo ikolojia ya majini

NA SADIK HASSAN, KNA

Wavuvi na jamii zinazoishi kando ya ukanda wa pwani wamehimizwa kukumbatia suluhu za asili kwa ajili ya uhifadhi wa rasilimali za majini huku kukiwa na unyonyaji mkubwa wa uvuvi.

Katibu wa Uvuvi wa Uchumi wa Bluu Rodrick Kundu alisema kuwa changamoto katika mifumo ikolojia ya majini zinatokana hasa na vyanzo vya maji, hasa kuhusu uchafuzi wa mazingira na athari mbaya za mabadiliko ya hali ya hewa. Alibainisha kuwa changamoto hizo zimedhoofisha tija ya rasilimali za uvuvi, na kuathiri maisha ya mamiloni ya watu katika bara zima.

“Maisha ya mtu wa kawaida yanapotishiwa, pia linakuwa suala la usalama wa taifa. Idadi ya watu barani Afrika inaongezeka, na vijana wengi wanaomaliza shule au vyuo hujikuta bila chaguzi. Matokeo yake, wanageukia maziwa na maeneo oevu mengine kwa sababu za kiuchumi,” Bw. Kundu alisema.

Alisisitiza kuwa hali hii imezidisha unyonyaji wa kupindukia wa rasilimali za maji. Hata hivyo, alitaja kuwa Kenya imekumbatia dhana ya ukujaji wa uchumi baharini.

Bw Kundu alikuwa akizungumza mjini Mombasa wakati wa hafla ya kufunga mradi wa Uhi-fadhi wa Bioanuwei wa Majini katika Uchumi wa Bluu wa Afrika ulioandaliwa na Shirika la Umoja wa Afrika la Umoja wa Afrika la Rasilimali za Wanyama (AU-IBAR) ambapo alisema mradi huo umekabiliwa na changamoto ikiwemo Covid-19 na hitaji la kuongezwa bila gharama kwa malengo yaliyobaki kufikiwa.

Mradi huu umesaidia Kenya katika kuendeleza mipango yake kuu na kuimarisha mifumo ya udhibiti wa utalii endelevu wa baharini wa pwani, uchimbaji madini, na utafutaji wa mafuta na gesi ili kupunguza athari kwa viumbe hai vya majini.

Pia iliunga mkono uundwaji wa Mkataba wa Makubaliano kwa Kenya na Tanzania kwa ajili ya usimamizi wa pamoja wa eneo la uhifadhi wa baharini linalovuka mipaka katika Bahari ya Hindi linaloshirikiwa kati ya nchi hizo mbili.

Nchi hiyo pia ilipata msaada wa kuandaa mikakati iliyowianishwa kwa Kenya, Uganda na Tanzania kwa usimamizi wa Ziwa Victoria linalovuka mipaka.

“Pia tumekuwa na ujenzi wa uwezo, hasa katika masuala ya ufumbuzi wa asili katika mazingira ya mikoko katika maeneo ya pwani hasa katika sehemu ya kusini mwa Kenya. Sasa tunapata jamii zinazofurahia matunda ya usaidizi huu,” akasema Bw Kundu.

Alibainisha kuwa jamii zimekumbatia mpango huo wa kuhifadhi mazingira ili wanufaike na kile kinachotokana na rasilimali hizo.

“Tuna vijana wengi sasa ambao wamehama kutoka kwa uvuvi ambao uko hatarini. Sasa wako katika mazingira ya mikoko wakifanya utalii wa mazingira, kupata mapato kupitia mikopo ya kaboni na pia kusaidia faida kutokana na mikopo ya kaboni ili kuboresha miundombinu katika vijiji,” alisema.

Nchi, alifichua, inapandisha daraja mradi huo katika ukanda wote wa pwani hadi mpaka na Somalia.

Aliwataka vijana kutumia fursa hiyo ili kupunguza shinikizo kwa wavuvi kwa kuwa wavuvi wengi wanakosa vifaa vinavyoweza kuwapeleka kwenye kina kirefu cha maji.

“Utakuta kando ya ufuo uvuvi unatumiwa kupita kiasi na samaki wanaovuliwa wanapungua,” alisema.

Serikali ilitambua Uchumi wa Bluu kama sekta ambayo inaweza kuchangia Ajenda ya Maendeleo ya Kitaifa kama inavyoonyeshwa katika hati zake za maono.

Waziri Miano azindua mpango mahususi kushughulikia shida za wanyamapori

NA MABEL KEYA – SHIKUKU (KNA) NA LISPER MACHOKA (PCO)

Wizara ya Utalii na Wanyamapori inaboresha tafiti na mafunzo ya wanyamapori ili kuhakikisha sera zinaongozwa na tafiti za kisayansi na hivyo kusababisha usimamizi bora wa sekta hiyo.

Waziri Rebecca Wanjiku Miano, alisema kuwa Mpango Mkakati Uliorekebisha wa Wanyamapori 2023-2027 unawakilisha hatua muhimu ambayo itasaidia kushughulikia masuala katika sekta ya wanyamapori.

“Kwa utafiti unao-faa, tutaweza kupanga mapema, haswa katika kukadiria ukuaji wa siku zijazo wa spishi zetu za wanyamapori, haswa spishi adimu, na kubaini sababu za kutoweka kwao wakati wa kutafuta sulu-hisho,” Miano alisema.

Alitoa matamshi haya katika Taasisi ya Utafiti na Mafunzo ya Wanyamapori (WRTI) mjini Naivasha wakati wa uzinduzi wa Mpango Mkakati uliorekebisha (2023-2027).

Mpango huo unalenga kuimarisha matumizi ya utafiti wa kisayansi ili kukuza uhifadhi endelevu wa wanyamapori na kus-

hughulikia changamoto nyingi zinazoikabili sekta hiyo, ikiwa ni pamoja na ukame, mafuriko, na kupungua kwa idadi ya wanyamapori.

Waziri huyo alibainisha kuwa uzinduzi huu unafuatia kuanzishwa kwa mpango wa Huduma ya Wanyamapori nchini (KWS) hivi majuzi. Alisisitiza kuwa Wizara imejipanga kutekeleza mipango yote miwili na kwamba kujenga uwezo kwa sekta hiyo kutapewa kipaumbele ili kukidhi ajenda yake ya uhifadhi wa wanyamapori.

“Kufikia hili, tumeanzisha mafunzo na mtaala mpya wa kipindi cha 2024 hadi 2033, unolenga kuboresha mpango mkakati kwa kutoa taarifa bora, mawazo, na ajenda, miongoni mwa manufaa mengine,” Miano alisema.

Pia aliona kuwa moja ya malengo katika

Ajenda hii inalenga kuangazia upya utafiti wa wanyamapori nchini ili kuhakikisha kuwa inakidhi mahitaji ya nchi,”
– Miano

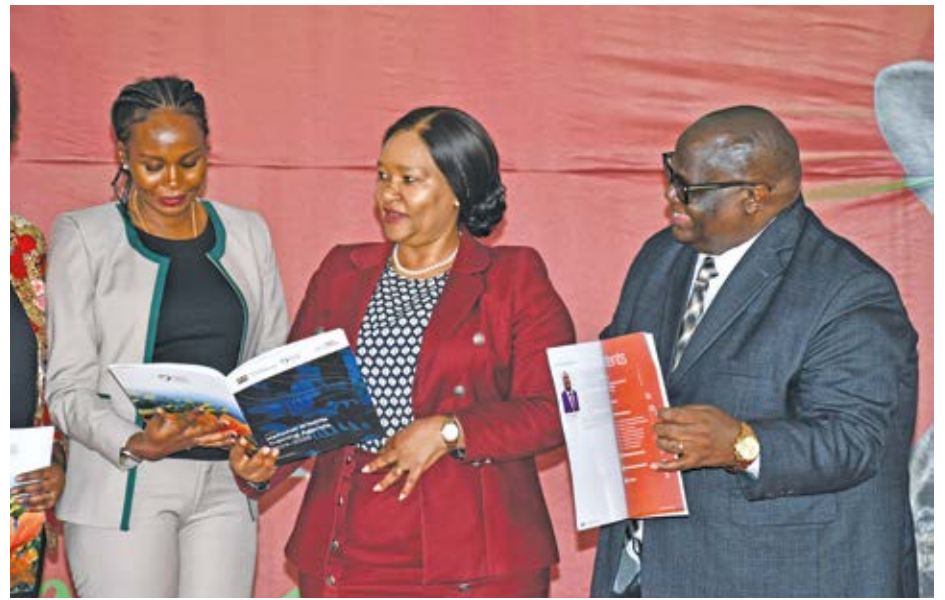
mpango mkakati uliopi-tiwa ni kutoa uongozi na uratibu katika utafiti wa wanyamapori na utoaji wa data na taarifa za kisayansi. Chini ya lengo hili, mikakati ya wazi inayolenga kuziba uhusiano wa usimamizi wa sayansi na sera imewekwa.

Alisema, hizi ni pamoja na uchanganuzi wa mara kwa mara na utayarishaji wa muhtasari wa sera na ripoti za usimamizi ili kuhakikisha wanyamapori na makazi yao yanahifadhiwa na kudhibitiwa kupitia michakato ya maamuzi yenye msingi wa ushahidi kama inavyotarajiwa katika Mkakati wa Kitaifa wa Wanyamapori 2030.

“Ajenda hii inalenga kuangazia upya utafiti wa wanyamapori nchini ili kuhakikisha kuwa inakidhi mahitaji ya nchi,” CS alibainisha.

Alipongeza mpango mkakati huo hasa, akisema umefikiria vyema mikakati inayolenga kutoa takwimu na taarifa za kisayansi katika kutatua changamoto zinazojitokeza katika sekta ya wanyamapori kama vile taasisi hiyo kutafuta ushirikiano ili kuimarisha utafiti wa mabadiliko ya tabianchi na fursa za ufaadhili wa kaboni.

Zaidi ya hayo, mpango mkakati uliorekebisha

Cabinet Secretary (CS) Ms. Rebecca Wanjiku Miano (centre), with the Principal Secretary (PS) in the State Department of Wildlife Ms. Silvia Museiya Kihoro (left)

Waziri Miano (kushoto) akabidhiwa zawadi na Mwenyekiti wa Bodi ya WRTI) Dkt David Nkedianye (alijekuwa Gavana wa Kajjado).

utategeneza zana na mbinu za kitaalamu za kusaaidia katika mashtaka ya uhalifu wa wanyamapori, kuanzisha hali ya spishi vamizi na mbinu za udhibiti, kuanzisha mipango ya kurejesha makazi ya wanyamapori yaliyoharibiwa, utafiti wa kijamii na kiuchumi na mwelekeo wa kibinadamu juu ya usimamizi wa rasilimali

za wanyamapori, kutambua na kufanya majaribio mikakati ya kukabiliana na hali asilia juu ya kuishi kwa binadamu na wanyamapori, na kuanzisha vichochezi vya uvunaji wa nyama porini miongoni mwa nyinginezo.

Waziri huyo aliongeza kuwa mkakati huo utaiwezesha Kenya kushikilia ahadi yake kwa itifaki na

mikataba ya kimataifa ya wanyamapori, na kumimarisha uongozi wetu katika juhudi za uhifadhi wa kimataifa, kwani mikakati ya wazi imejumuishwa katika Mpango Mkakati uliopiitiwa upya wa kutekeleza ajenda hiyo.

Miano aliihakikishia Taasisi ya WRTI msaada wa kutosha wa Wizara yake pamoja na washirika wake katika mchakato wa utekelezaji na kuwataka wadau wa maendeleo kuingana na serikali katika kukabiliana na pengo la fedha.

Katibu wa Idara ya Wanyamapori Bi. Silvia Museiya Kihoro kwa upande wake alibainisha kuwa kuna hali ya kutia wasiwasi ambapo nchi inapoteza wanyamapori wadogo kama vile swala aina ya Roan katika Hifadhi ya Taifa ya Ruma na kutaka juhudi za makusudi zifanyike ili kurudisha nyuma mwenendo huu.

Mradi wa SIDA walenga kuimarisha ujuzi wa wanawake katika sekta ya Uchumi Baharini

NA SADIK HASSAN, KNA

Nchi wanachama wa Umoja wa Afrika (AU) zimeshauriwa kuhakikisha kuwa wanawake wanatekeleza jukumu muhimu katika sekta ya Uchumi wa Bluu kupitia kuimarisha ujuzi.

Zintle Lushaba, Mkurugenzi wa Mipango ya Maendeleo ya Mabuyi nchini Afrika Kusini, alisema kuwa kuhifadhi viumbe hai wa majini ni muhimu katika kushughulikia masuala ya usawa wa kijinsia, kwani tofauti za kijinsia zimeendelea kwa muda mrefu barani Afrika.

“Wanawake mara nyingi hu-puuzwa au kutengwa katika programu fulani za maendeleo zinazowainua. Usawa wa kijinsia katika viumbe hai wa majini ni muhimu kwa sababu wanawake wana maarifa asilia katika sekta hii, ambayo ni muhimu kwa uwezesaji wao na

kufikia malengo ya maendeleo endelevu,” Lushaba alisisitiza.

Aliyasema haya wakati wa mkutano wa tatu wa kamati ya ufundi na uongozi wa Ofisi ya Umoja wa Afrika ya Umoja wa Afrika ya Rasilimali za Wanyama (AU-IBAR) kuhusu Uhi-fadhi wa Bioanuwai ya Majini katika mradi wa Uchumi wa Bluu wa Afrika, unaofadhiliwa na Shirika la Maendeleo la Kimataifa la Sweden (SIDA.) huko Mombasa.

Mradi huo unalenga kuongeza ulinzi wa bayoanuwai ya baharini na kuhimiza matumizi yanayowajibika ya rasilimali za bayoanuwai barani Afrika.

Tangu kuanzishwa kwake mwaka 2021, mradi umepiga hatua kubwa katika kuwainua wanawake. Uchambuzi wa kijinsia wa sheria zilizopo, uchambuzi wa msingi wa hali,

Katibu wa Uchumi Baharini na Uvuvi Rodrick Kundu akikutubwa wakati wa mkutano wa 3 wa kamati ya usimamizi wa mradi wa kuhifadhi viumbe hai wa majini barani Afrika Blue Economy, Mombasa.

na mipango ya kuinua ujuzi kwa wanawake imefanywa.

“Wanawake wengi katika nchi zetu hawana ujuzi katika sekta hii. Kwa hivyo ni muhimu kwamba wapewe fursa za ku-

pata ujuzi ili waweze kutekeleza majukumu muhimu zaidi na kujipatia riziki kutokana na sekta hii,” Lushaba alisema.

Aidha alitoa wito wa maendeleo ya miundombinu katika

sekta hiyo na kuongeza uelewa ili kuongeza ushiriki wa vijana.

Mtaalamu wa Mikakati ya Sera ya Jinsia ya AU-IBAR Stephanie Achieng alibainisha kuwa mradi huo umesaidia nchi 55 wanachama wa AU.

Alisema kuwa mradi pia unasaidia Mipango ya Maeneo ya Baharini (MSPs), kukabiliana na mabadiliko ya tabianchi na Ushirikishwaji wa Jinsia katika nchi wanachama wa AU. Malengo yote ya mradi yanahusishwa na Mkakati wa Uchumi wa Bluu wa Afrika ulioandaliwa mwaka wa 2019 na AU na Ajenda ya 2063 ya AU.

“Tunasaidia nchi wanachama wa AU kuingiza na kuunganisha masuala ya kijinsia katika uhifadhi wa viumbe hai wa majini na usimamizi wa mazingira,” Achieng alisema.

Uchumi Baharini, alibainisha ni mfumo mpya, hasa barani Afrika na haueleweki vizuri. Ina sekta mbalimbali za mada kama vile uvuvi, utalii, madini, mafuta na unyonyaji wa bahari kuu kati ya zingine.

Mpango mpya wa Nakuru kukuza MSMEs kupitia mafunzo ya ujuzi

Vijana wakipokea mafunzo

NA ESTHER MWANGI NA MEGGY NJOKI, (KNA)

Kaunti ya Nakuru inashirikiana na mashirika matatu ya maendeleo ya Ulaya kuwawezesha vijana na wanawake kwa ujuzi wa vitendo na mafunzo ya ujasiriamali.

Mpango wa ushauri katika sekta ya MSME ni njia ya ukuaji wa uchumi, usalama wa chakula, na kupunguza umaskini, alisema Stephen Muiruri, Waziri wa Kaunti wa Biashara, Utalii, na Vyama vya Ushirika.

Alieleza kuwa mpango huo ambao utatekelezwa katika kaunti zote ndogo 11 ni ushirikiano kati ya Serikali ya Kaunti ya Nakuru, Shirika la Maendeleo la Uholanzi (SNV-Kenya), Shirika la Ushirikiano wa Maendeleo ya Kimataifa la Slovakia (SlovakAid) na Shirika la Ushirikiano wa Kimataifa la Ujerumani (GIZ).

CECM alibainisha kuwa mpango wa kukuza ujuzi na uundaji wa ajira, un-

aolenga angalau vijana na wanawake 2,000, pia unalenga kuchochea ukuaji wa Biashara Ndogo, Ndogo na za Kati (MSMEs) na kuunda utajiri kwa kutoa ujuzi wa kiufundi na fursa za mafunzo.

Mbali na mafunzo, Bw. Muiruri alisema kuwa mpango huo pia utarahisisha upatikanaji wa masoko na fedha kwa wajasiriamali wachanga, kuchochea miunganisho ya ugavi, kuunda suluhu za kidijitali, na kuimarisha uzingatiji wa viwango.

Alisisitiza kuwa kupitia afua zinazolengwa kama vile kuwajengea uwezo, usaidizi wa kiufundi, na bidhaa za kifedha zilizo binafishwa, wajasiriamali watakuwa katika nafasi nzuri ya kununua zana na vifaa vinavyohitajika ili kuvuka kwa mafanikio magumu ya mazingira ya kisasa ya biashara. CECM alieleza kufuraha kuwa mpango huo ungetumika kama hatua muhimu ya kujumuisha biashara, uwezeshaji wa kiuchumi, na uundaji wa ajira endelevu kwa wanawake

na vijana katika sekta ya MSME ndani ya Kaunti ya Nakuru.

Akibainisha kuwa juhudi hizo shirikishi zitaweka vyema sekta ya MSME kama njia ya ukuaji wa uchumi, usalama wa chakula, na kupunguza umaskini huko Nakuru, Muiruri alisema kaunti itatoa kimakusudi ujuzi wa vitendo na ushauri wa mafunzo ya ujasiriamali kupitia ushirikiano na wakuu wa sekta mbalimbali pamoja na kupanua wigo. mtaji wa kuanzia ili kufanikisha mpango huo.

“Mpango huu unai-buka kama njia ya kimkakati, inayosonga mbele biashara na kufungua uwezo wa kaunti ambao haujatumiwa,” CECM aliongeza.

Mwakilishi wa GIZ Luis Bosch alisema ushirikiano huo utakuza mazingira wezeshi ili kuchochea ukuaji wa uchumi shirikishi na sawa wa uanzishaji wa biashara katika Kaunti ya Nakuru, pamoja na kuchochea nafasi za kazi zenye heshima na kutimiza kwa vijana, kukuza biashara ya ndani ya kaunti,

na kuchangia katika ukuaji wa uchumi na kupunguza umaskini.

Mwakilishi wa SlovakAid Suzana Wisconsina alisema mpango huo utasaidia katika kubuni kwa dhati vyombo vinavyolengwa ili kuunganisha vijana katika nyanja zote za mabadiliko ya kiuchumi na kuongeza kuwa Wakala utazingatia mitazamo ya kiufundi pamoja na mipango ya kubadilishana mitaala kama njia ya kukuza ulewa wa kimataifa kati ya wajasiriamali vijana. na wenzao kutoka nchi mbalimbali.

Kwa kukuza utamaduni wa ujasiriamali na kuwapa watu ujuzi wa kustawi katika soko shindani, Wisconsina alieleza kuwa mpango huo unaweka msingi wa ustahimilivu wa uchumi wa muda mrefu na ustawi miongoni mwa vijana.

Kulingana na Ofisi ya Kitaifa ya Takwimu ya Kenya, kuna zaidi ya Wafanyabiashara milioni 7.4 wanaojari takriban watu milioni 14.9, na kuchangia takriban asilimia 40 ya Pato la Taifa.

Serikali kuunganisha ukuzaji wa amani na maendeleo kaskazini mwa Kenya

NA IRENE GALGALO (PCO)

Serikali inalenga kukuza amani na kutumia uwezo mkubwa wa kiuchumi wa eneo la Kaskazini mwa Kenya. Inalenga kujumuisha ujenzi wa amani katika ufadhili wa miradi ya maendeleo Kaskazini mwa Kenya ili kuleta utulivu katika eneo hilo.

Akiizungumza wakati wa kongamano la meza ya pande zote kuhusu “Fursa za Uwekezaji wa Amani-Chanya Kaskazini mwa Kenya,” Katibu Mkuu wa Ugatuzi, Teresa Mbaika, alisema kuwa majadiliano yalijikita katika uwekezaji na jinsi unavyoweza kutumika kuimarisha amani katika mpaka wa kaskazini.

“Serikali imejitolea kujumuisha mipango ya amani katika ajenda yake ya maendeleo. Tunafanya hivi kwa kuhakikisha kwamba kila hatua kuelekea ukuaji wa uchumi inaambatana na juhudi za makusudi za kudemisha na kuimarisha utulivu,” alisema PS Mbaika.

Alitoa wito wa kuunganishwa kwa fursa za uwekezaji na juhudi za kujenga amani ili kuunda manufaa ya pande zote kwa wawekezaji na jumuiya za mitaa. Kaskazini mwa Kenya iko tayari kwa uwekezaji katika kilimo, nishati mbadala, na miundombinu.

“Sekta hizi sio tu zinaonyesha uwezekano mkubwa wa faida za kifedha lakini pia zinachangia utulivu wa kijamii na amani,” PS Mbaika alieleza, aki-toa wito wa uwekezaji ambao unatambuliza ushirikishaji wa ndani na maendeleo yanayoendeshwa na jamii.

PS Mbaika pia alitaja kuwa serikali itasaini mkataba wa makubaliano (MoU) na Interpeace, waandaaji wa kongamano hilo, ili kuunda mfumo wa uwekezaji wa “amani” na kuongoza juhudi za ushirikiano, kushughulikia migogoro, na kukuza maendeleo endelevu.

“Kwa kuunganisha

nguvu, tutashughulikia mienendo tata ya migogoro, kukuza maendeleo endelevu, na kuunganisha ujenzi wa amani katika mikakati yetu ya uwekezaji.

“Serikali iko hapa kushirikiana na kuwezesha miunganisho na kuhakikisha kwamba maono yetu ya pamoja ya Kaskazini mwa Kenya yanayostawi yanatimia,” PS alithibitisha.

PS Mbaika aliwataka washikadau wote kushirikiana na kuendeleza amani ili kusaidia kubadilisha Kaskazini mwa Kenya.

Amina Mohammed, anayewakilisha Bodi ya Utawala wa Maingiliano, alisema kuwa mipango kama vile “Fedha kwa Amani” na Interpeace imekuwa na jukumu muhimu katika kuimarisha uwezo wa jumuiya za mitaa ili kudhibiti migogoro na kukuza uwiano wa kijamii.

Juhudi hizi, alisema, zimeunda upya uhusiano wa jamii, kupunguza vurugu, na kukuza uaminifu miongoni mwa wadau mbalimbali.

“Tunapoelekea kwenye mikakati ya uwekezaji jumuishi, dhana ya Fedha ya Amani inakuwa muhimu. Kwa kuunganisha juhudi za amani katika mifumo yetu ya uwekezaji, tunaweza kupunguza hatari, kuongeza mapato na kuchangia pakubwa kwa amani na ustawi wa Kaskazini mwa Kenya,” alisema.

Naibu Balozi wa Ujerumani Michael C. Pietsch nchini alisema Ujerumani inashirikiana na Interpeace ili kuunda Mfumo wa Athari wa Fedha wa Amani na Viwango vya Fedha za Amani. Aliwataka washirika wote kutafuta suluhu za kiubunifu za ufadhili kwa ajili ya amani na kuimarisha sekta binafsi.

Wakati wa hafla hiyo, matokeo ya upembuzi yakinifu wa hatua ya awali uliofanywa na timu ya Fedha kwa Amani ya Interpeace kuhusu ‘Entry-Points for Peace Positive Investments in Northern Kenya’s Frontier Markets’ yaliwasilishwa.

Shirika la maji lapanga visima vinavyotumia nishati ya jua kusamabaza maji shuleni, jamii

NA MOSES WEKESA, KNA

Shirika la Maendeleo ya Maji Ziwa Victoria linakadiria kutumia angalau Sh34 bilioni kila mwaka kutekeleza miradi mikubwa ya maji katika Kaunti za Kakamega, Bungoma, Busia, Vihiga, Nandi na Trans Nzoia.

Haya yalibainika wakati wa uzinduzi wa Mpango Mkakati wa Wakala wa 2023/2027, ulioongozwa na Mhandisi Eric Muuga, Waziri wa Maji, Usafi wa Mazingira na Umwagiliaji, ambaye aliandamana na Gavana wa Kaunti ya Kakamega Fernandes Barasa.

Shirika linalenga kutekeleza mipango ya maji ya mvuto ili kupunguza matumizi ya umeme kwa ajili ya kusukuma maji, kuwezesha kampuni za usambazaji maji kupunguza ushuru.

Shirika limeainisha programu za usambazaji maji katika shule, vituo vya afya na maeneo ya mijini. Katika maeneo ya mijini, shirika litatoa maji ya kunywa kwa kaya, pamoja na kuanzisha vifaa vya kutibu taka katika mkoa huo.

Katika shule ambazo hazitaunganishwa kwenye skimu kuu za maji, Wakala utaanzisha visima vyenye mifumo ya kusukuma maji ya jua, ambayo pia itasaidia jamii zinazozunguka.

“Mada hizi za kim-

Teknolojia za Pampu za Maji za Sola

kakati sio maneno tu bali ni dhamira thabiti ya kushughulikia changamoto kubwa zinazokabili jamii tunazohudumia. Tumejitolea kuhakikisha kwamba kila kaya, taasisi na viwanda vilivyo chini ya mamlaka yetu vinapata maji safi na usafi wa mazingira unaostahili, muhimu kwa afya, utu na maendeleo ya kiuchumi,” Waziri alibainisha.

Alisema shirika limeonyesha uwezo wa kutekeleza miradi ya

kubadilisha maisha ambayo ni pamoja na maji kwa shule kama vile Kwanza Girls huko Trans Nzoia, Mukumu Girls huko Kakamega, St. Augustine, Lukuna Girls huko Bungoma, ambayo imebadilisha mazingira ya kujifunzia kwa kutoa huduma ya uhakika kwa maji safi.

Alisema miradi inayoendelea ya shirika hilo kama vile Mradi wa Maji wa Kapsengere na Kimatkei katika Kaunti ya

Nandi, Mradi wa Maji wa Kapkateny na Kimalewa katika Kaunti ya Bungoma, ni dhahirisho wazi la juhudi zisizo na kikomo za kukidhi mahitaji ya jamii.

“Katika Kaunti ya Kakamega, Mradi wa Maji wa Bukaya na uunganishaji wa Kakamega Last Mile unaongwa mkono na Benki ya Maendeleo ya Afrika na Serikali ya Kenya unasonga mbele na tuna imani katika mafanikio yao,” Waziri ali-

bainisha. Alisema shirika hilo limepanga kutekeleza Mradi wa Ugavi wa Maji wa Bwawa la Kebeu katika Milima ya Nandi, Mradi wa Bwawa la Kipkurel, na miradi mbalimbali ya usambazaji wa maji na maji taka katika Kaunti za Kakamega, Bungoma, Vihiga, Busia na Nandi.

“Hii ni miradi ambayo imeundwa ili kuimarisha uhifadhi wetu wa miundombinu ya kuhifadhi maji na usafi wa mazingira ili kuhakikisha kwamba

hakuna anayeachwa nyuma. Kila tone la maji, kila mradi tunaofanya una athari ya moja kwa moja kwa afya, ustawi na ukuaji wa uchumi wa jamii zetu, hii ndiyo nguvu yetu ya kuendesha na ndiyo sababu lazima tuendeleo kutekeleza mipango huu kwa ubora, uadilifu na uwazi,” alidokeza.

Kwa upande wake, Gavana Fernandes Barasa alisema kupitia ushirikiano na shirika hilo, Kaunti ya Kakamega itatekeleza miradi ya maji ili kufikia Dira ya Kenya 2030 ya upatikanaji wa maji kwa asilimia 100.

Katibu Idara ya Maji na Usafi wa Mazingira Julius Korir aliuliza kaunti kuunda mipango kuu ya maji.

Alisema Wizara ina Mpango Kabambe wa Taifa wa Majisafi na Usafi wa Mazingira (NAWASEP) ambao unaoongoza programu zake na umeshushwa kwenye mashirika. “Ninataka kuthibitisha kwamba mpango mkakati ambao tumeona unalingana na matarajio na malengo yote ya nchi, hasa yale yenye ahadi tulizotoa chini ya Malengo ya Maendeleo Endelevu (SDGs), Ajenda ya Afrika 2063, Dira ya Kitaifa ya Kenya 2030 na mpango wa sasa wa utawala,” alibainisha.

Afisa Mkuu Mtendaji wa Shirika la Maendeleo ya Maji ya Ziwa Victoria Kaskazini Joel Wamalwa alisema shirika hilo kupitia mpango mkakati huo limechagua miradi ambayo itaimarisha miundombinu endelevu.

KALRO kufanya zoezi la kuchukua sampuli za udongo kote nchini

NA GRACE NAISHOO, KNA

Mashirika ya Utafiti wa Kilimo na Mifugo nchini Kenya (KALRO) yanafanya zoezi la majaribio la kitaifa kuhusu sampuli za udongo, ili kusaidia serikali kuja na mfumo wa kidijitali wa taarifa za rutuba ya udongo (SFIS).

Mfumo wa habari ni zana ya utangulizi ya kidijitali ambayo itasaidia kupanga taarifa mpya na zilizopo za udongo kwa watumiaji watara-jiwa, kupitia tovuti ya mtandaoni ili waweze kufanya maamuzi yenye ujuzi zaidi kuhusu mbinu za kilimo na mazingira.

Lengo la zoezi hilo ni kuiongoza serikali ya kitaifa, mashirika ya utafiti, washauri wa kilimo na wakulima kuelewa hali ya udongo, rutuba na viwango vyake vya virutubisho.

Katika Kaunti ya Kiambu, takriban sampuli

Idara ya Kilimo Kiambu, ikishiriki katika zoezi la majaribio la kitaifa la uchukua sampuli za udongo na Shirika la utafiti wa Kilimo na mifugo nchini (KALRO),

204 zilichukuliwa kutoka Wadi za Kiganjo na Kiamwani huko Gatundu Kusini kwa zoezi la kuchora ramani ya udongo katika shughuli iliyoandaliwa na Idara ya Kilimo, kwa kus-

hirikiana na KALRO.

Kulingana na Wilfred Mwenda, Waziri wa Kilimo wa Kaunti, zoezi linaloendelea litatoa taarifa muhimu kusaidia wakulima wadogo ili

kuongeza tija na kufanya kazi kwa kuzingatia kanuni za kilimo endelevu zaidi.

“Taarifa zitakazosanywa hapa leo zitaelikeza sio tu serikali bali

hata wakulima wetu juu ya pembejeo zinazofaa za zinazofaa kwa maeneo husika na hivyo kuongeza tija na faida kwa kuboresha usalama wa chakula na lishe,” alisema Mwenda.

Alibainisha kuwa shughuli ya kuchora ramani ya udongo itapelekwa katika maeneo mengine ya kaunti pamoja na Kituo cha KALRO Muguga huko Kikuyu.

Mkurugenzi wa Kilimo wa Kaunti Ndogo David Lelgut akizungumza na KNA alisema teknolojia ya kisasa ya kidijitali itaruhusu taarifa za kisasa kuhusu sifa tofauti za udongo na mahitaji ya virutubisho, ambayo ni muhimu kwa kilimo bora na endelevu kurekodiwa, kupatikana na hutumika kwa ajili ya kurutubisha uwiano.

Kutekeleza shughuli hii ya kupima udongo kote katika kaunti kutaweze-

sha wakulima na serikali kubaini mbolea sahihi ya kusambaza na kiasi cha kutumika katika kila eneo kulingana na matokeo ya uchunguzi wetu,” Lelgut alisema.

Aliongeza kuwa udongo wenye afya na rutuba una mchango mkubwa katika kujenga uwezo wa kustahimili athari za mabadiliko ya tabianchi na kubadilisha mifumo ya chakula katika eneo hilo.

Zoezi hilo linalojumuishwa uchukuaji sampuli za udongo shambani, uchambuzi thabiti wa sampuli za udongo kwenye maabara, mifumo ya kidijitali ya taarifa za udongo, upimaji wa shamba la kurutubisha, na mapendekezo ya usimamizi endelevu wa udongo kwa zana za teknolojia ya kisasa inaruhusu wakulima wadogo kupata udongo wa hali ya juu. habari na data mtandaoni.

Kenya, Ethiopia kuimarisha biashara mpakani kupitia miundombinu

NA JOSEPH NG'ANG'A,
(KNA)

Kenya na Ethiopia zinatengeneza miundombinu ya usafiri na usafirishaji na kuunda taratibu zilizo-rahisishwa ili kupunguza gharama za biashara ya kuvuka mpaka. Nchi hizo mbili zinaondoa vikwazo vya ndani ili kuimarisha biashara.

Katibu wa Idara ya Biashara ya Kitaifa (PS) Alfred K'Ombudo alisema kituo cha Moyale One Stop Border Post (OSBP) ni muhimu katika kufanikisha biashara ya kuvuka mpaka kati ya nchi hizo mbili.

"Mnamo Mei 16, 2023, Kenya na Soko la Pamoja la Mashariki na Kusini mwa Afrika (COMESA) zilitia saini makubaliano ya wajumbe wa shirika la Moyale One Stop Border Post, ambalo lina-tazamiwa kuendelea hadi Desemba 2024," alisema K'Ombudo.

Katibu alieleza kuwa mafanikio makubwa yamepatikana katika kituo cha mpakani katika miundombinu na ICT,

Katibu wa Biashara na Viwanda, Alfred K' Ombudo aki-zungumza katika Ofisi zake za Telposta towers. Picha: Norah Bochere.

ikiwa ni pamoja na kuweka vifaa vya upimaji, kugawa na kuweka vifaa vya maabara ya matibu, kutoa huduma za umma, kutekeleza milango mahiri ya forodha, na majaribio ya Mfumo wa Kielektroniki wa Cheti cha Asili.

"Vikao vya mafunzo pia vimeandaliwa kwa maafisa wetu wa mpaka, vikishughulikia mae-neo muhimu kama vile Mfumo wa Dirisha Moja la kielektroniki, utatuzi wa viziuzi visivyo vya ushuru, na hatua za usafi na usafi wa mazingira.

Hata tumemshirikisha mtaalamu wa muda mfupi wa ndani ili kuhakikisha uratibu wa mafanikio wa mradi huu wenye mambo mengi," K'Ombudo alisema.

Katibu alieleza kuwa wameshirikisha jamii katika usanifu na utekelezaji wa mradi chini ya ufadhili wa Kitengo cha Usimamizi wa Mipaka kinachopata wanachama kutoka kwa utawala wa mitaa, wafanyabiashara wadogo wa mipakani na wakala wa mipakani.

Akizungumza alipo-

karibisha ujumbe wa kibiashara wa kukagua hali ya utekelezaji wa miradi chini ya Mpango wa Mfuko wa Maendeleo ya Ulaya wa COMESA (EDF) nchini Kenya, K'Ombudo alisema kuwa serikali inalenga kuongeza ushiriki wa sekta binafsi katika minyororo ya thamani ya kikanda na kimataifa, akizingatia zaidi kuboresha mazingira ya uwekezaji na biashara kupitia Mpango wa Ushindani wa Biashara wa Mkoa na Upatikanaji wa Masoko, (RECAMP).

"Athari za Mpango wa Hazina ya Maendeleo ya Ulaya (EDF II) za COMESA katika biashara ya mipakani ya Kenya zimekuwa za ajabu. Nina-jivunia kuripoti kwamba licha ya kuwa nchi mwanachama wa mwisho wa COMESA kutia saini mkataba wa wajumbe wa kamati ndogo, tumevuka matarajio na tunakaribia kukamilika kwa mipango iliyofanywa kwa wakati wa rekodi," alisema K'Ombudo.

Katibu alisisitiza kuwa kupitia ushirikiano huo, Kenya imekuwa mnu-

faika wa programu nyengine ikiwa ni pamoja na Mradi wa Jukwaa la Afrika Mashariki la Watendaji Wasiokuwa wa Kiserikali katika Uvuvi na Ufugaji wa samaki (EARFISH), na Udhibiti wa Biashara Uliorahisishwa chini ya Mpango wa Biashara Wadogo wa Mipakani.

Alisema kuwa serikali inatarajia kuwa maendeleo haya yataleta uzoefu wa kibiashara wa kuvuka mpaka katika mpaka wa Kenya na Ethiopia, hasa kwa wafanyabiashara wadogo.

"Lengo letu kuu ni kuzalisha fursa zaidi za mapato kwa Wakenya, hasa vijana na wanawake wetu, kwa kuzingatia Ajenda ya Mabadiliko ya Kiuchumi ya Chini-Up," PS alisema.

Alifanua kuwa mauzo ya Kenya kwa Ethiopia ni pamoja na mafuta ya mawese, chuma na chuma, bidhaa za chakula kama vile chachu na maandalizi mengine ya chakula huku Ethiopia inauza Kenya ni pamoja na ngozi, bidhaa za vipodozi miongoni mwa nyenginezo.

KMTC yaanzisha kituo cha mitihani kwa wahudumu wa afya wanaotafuta kazi nje ya nchi

NA CHRIS MAHANDARA,
KNA

Chuo cha Mafunzo ya Tiba cha Kenya (KMTC) kimeshirikiana na washikadau wengine kuanzisha kituo cha mitihani kwa wahudumu wa afya wanaotafuta kazi nje ya nchi.

Hiki ni kituo cha pili cha aina hiyo barani Afrika, kufuatia kile cha kwanza kuanzishwa nchini Afrika Kusini, na kitapunguza gharama zinazotumiwa na madaktari wakati wa kufanya uchunguzi wa lazima.

Afisa Mkuu Mtendaji (Mtendaji Mkuu) wa KMTC Dkt. Kelly Oluoch alisema kuwa maendeleo haya, ambayo ni sehemu ya mpango mkakati wa 2023-2027 wa taasisi hiyo, ni afueni kubwa kwa wahudumu wa afya wanaotafuta kazi nje ya nchi.

Aliongeza kuwa kituo cha mitihani kitafungua fursa nchini Marekani (Marekani), Kanada, Australia, na New Zealand, ambako wafanyakazi wa afya waliofunzwa na KMTC wanahitajika sana.

"Kituo hiki kitawawezesha wahitimu wetu na wahudumu wengine wa afya kufanya mitihani hapa nchini, na hivyo kupunguza gharama zinazohusiana na kusafiri kwenda Afrika Kusini kwa madhumuni hayo hayo," alisema. Dkt Oluoch pia alibainisha kuwa KMTC imekagua mtaala wake ili kuwata-yarisha vyema wanafunzi kwa fursa nje ya nchi, kwani serikali inalenga kukabiliana na ongezeko la ukosefu wa ajira nchini.

Alisema mpango huo umeifanya taasisi hiyo yenye kampasi 86 na wanafunzi 66,296 kuanzisha lugha za kigeni ikiwa ni sehemu ya programu

yake ya mafunzo.

"Tumeanzisha lugha za Kifaransa, Kijerumani, Kiarabu na Kiamhari katika mtaala wetu ili kurahisisha kwa wanafunzi wetu ambao wana nia ya kufanya kazi nje ya nchi," alisema.

Akizungumza mjini Kisumu wakati wa hafla ya kutoa tuzo kwa chuo hicho, Dkt Oluoch alisema KMTC imeimarisha programu za mafunzo ili kukidhi mahitaji ya wafanyakazi wa afya walio na uwezo nchini na kimataifa. "Tunatambua ukweli kwamba wahitimu wetu wanahitajika sana. Kwa kuwa tunazalisha vya kutosha kwa uchumi wa ndani na soko la kimataifa, lengo letu ni kuwa taasisi yenye ushindani wa kimataifa katika kutoa mafunzo kwa rasilimali watu kwa ajili ya afya," alisema.

Ili kufanikisha hilo, taasisi hiyo alisema ime-

Mwenyekiti wa Bodi ya KMTC Joseah Cheruiyot (kulia) na Afisa Mkuu Mtendaji (CEO) (kushoto aliyevalia sare) wakihutubia wanahabari mjini Kisumu.

anzisha huduma za utafiti, ubunifu na ushauri ili kushughulikia mahitaji ya sekta hiyo. Mamlaka hiyo iliyopanuliwa, alisema, itaifanya taasisi hiyo kujiinua katika teknolojia ili kutoa ufumbuzi wa changamoto mbalimbali zinazoikabili sekta ya afya.

"Tayari tumeshirikiana na Wizara ya Afya kusajili Wakenya katika Kaunti za Kisumu na Homa Bay kwa Mamlaka ya Afya ya

Kijamii ili kuhakikisha usambazaji wa haraka," akasema.

Dkt Oluoch alisema taasisi hiyo inapenda kutumia teknolojia ili kupanua fursa za mafunzo na kutoa suluhisho kwa changamoto za sekta ya afya. "Kwa kuongezeka kwa idadi ya wanafunzi, tunaweza kukosa rasilimali zote za kutosheleza mahitaji yetu. Ndio maana tunatumia nafasi ya kidijitali kuimarisha ufikiaji

wa programu zetu," alisema.

Mwenyekiti wa Bodi ya KMTC Joseah Cheruiyot alipongeza serikali kwa kutenga rasilimali kwa taasisi hiyo ili kutekeleza mipango hiyo.

Kupitia usaidizi, chuo hicho kilisema kimesajili wanafunzi 607 ya ziada mwaka huu wa fedha na kuongeza kuwa lengo lilikuwa katika kuimarisha ubora wa programu ili kukidhi mahitaji ya soko.

Wizara ya Nishati yaripoti ukuaji wa uwezo na ongezeko la wateja wake

NA SHARON ATIENO, (KNA

Wizara ya Nishati na Petrolime imeeleza mafanikio makubwa yanayowiana na Ajenda ya Serikali ya Mabadiliko ya Kiuchumi (BETA).

Wizara inasisitiza kuwa mafanikio haya yanaonyesha ari yake katika ukuaji wa uchumi, uboreshaji wa mnyororo wa thamani, na kuimarishwa kwa mazingira ya utengenezaji ambayo yanakuza uvumbuzi na maendeleo endelevu.

Wizara ya Nishati ya Taifa ilifichua kuwa mafanikio muhimu yanayowiana na ajenda ya Serikali ni pamoja na ongezeko la uzalishaji wa umeme kwa asilimia 5.44, kutoka megawati 3,076 mwaka 2022 hadi megawati 3,243 mwaka 2024; kuongezeka kwa njia za kusambaza umeme kwa asilimia 22, kutoka kilomita 7,846 mwaka 2022 hadi kilomita 9,577 mwaka 2024; na kuongezeka kwa njia za usambazaji umeme kwa asilimia 3.2, kutoka 82,210 mwaka 2022 hadi 84,853 mwaka 2024.

Katika kipindi hicho hicho, idadi ya wateja wa KPLC iliongezeka kwa asilimia 8.7, kutoka 8,919,584

Waziri wa Kawi na Petrolime Opiyo Wandayi

mwaka wa 2022 hadi 9,693,954 mwaka wa 2024.

Kwa upande mwingine, mafanikio ya Idara ya Petrolime ni pamoja na kuimarishwa kwa uwezo, kama inavyoonyeshwa na kupunguzwa kwa gharama za uondoaji mafuta kutoka dola 2,227,411.7 za KPC mwaka wa 2022 hadi dola 496,382.5 za KPC mwaka wa 2024, pamoja na ongezeko la kiwango cha mtiririko wa mafuta kwa Shirika la Petrolime la Kenya katika Mstari wa 5 kwa asilimia 37, iliongezeka kutoka 950 m³/h mwaka wa 2022 hadi 1,300 m³/h mwaka wa 2024. Katibu wa Baraza la

Mawaziri wa Wizara hiyo, Opiyo Wandayi, alikuwa mwenyeji wa Ofisi ya Naibu Mkuu wa Utumishi (DCoS, Menejimenti ya Utendaji na Utoaji), ikiongozwa na Eliud Owalo, kuanzisha zoezi la uhakiki wa ahadi za mikataba ya utendaji ya wizara kwa mwaka wa fedha 2024/2025.

Ahadi nyingine muhimu zinazoendana na ajenda ya serikali ni pamoja na kuimarisha sera, sheria na mfumo wa kitaasisi kwa ajili ya kuendeleza nishati na kuongeza kasi ya kukamilisha mradi.

Wizara imetathmini Sera ya Taifa ya Nishati ya mwaka

2018, na imeboresha mseto wa uzalishaji wa nishati safi, endelevu, nafuu, ushindani, uhakika na usalama.

Kutokana na hali hiyo, Wizara imejenga mitambo minne ya kitaasisi ya biogas, kujenga mitambo 207 ya ndani ya bayogesi, kukamilisha mitambo 45 ya ndani ya bayogesi iliyoanza katika mwaka wa fedha wa 2022/23 na kufanya tafiti za kijitokiniki katika maeneo ya jotoardhi.

Ahadi za ziada ni pamoja na kuongeza muunganisho wa wateja ili kusaidia upatikanaji wa umeme kwa wote na kuboresha uaminifu na ubora wa usambazaji wa umeme. Hii ni ili kuongeza kuridhika kwa wateja na ukuaji wa mapato ya mauzo, kuwezesha mwelekeo wa ustawi wa nchi ambapo wizara imefanya uthibitisho wa kiufundi wa miradi ya kuzalisha umeme, usambazaji na usambazaji wa umeme inayotekelezwa, kuendeleza uzalishaji wa umeme na mpango mkuu wa usambazaji (2025-2045).

Imetayarisha na kuwasilisha kwa Baraza la Mawaziri ili kuidhinisha memo kuhusu umiliki wa mali ya Mradi wa Last Mile Connectivity.

KWA UFUPI

Msako wa NACADA Nzoia wanasa mgema sugu wa pombe ya chang'aa

Mamlaka ya Kitaifa ya Kampeni Dhidi ya Unywaji Pombe na Dawa za Kulevya (NACADA) imeweka mkakati wa pande nyingi wa kukabiliana na uuzaji na utumiaji wa dawa za kulevya na pombe haramu huko Trans Nzoia. Wakati wa zoezi hilo, wafanyikazi wa NACADA na maafisa wa serikali ya kitaifa waliwakamata watu wawili wakiwa na lita 70 za pombe. Kushiriki katika Kitale ASK katika Kaunti ya Trans Nzoia, NACADA ilifanya hivi kwa kufanya onyesho la barabarani na shughuli za utekelezaji ndani ya kaunti. Msimamo wa Mamlaka kwenye onyesho hilo ulimkaribisha Kamishna wa Kaunti ya Trans Nzoia na watu wengine mashuhuri, kuashiria malipo yaliyowekwa kwenye kampeni dhidi ya unywaji pombe na dawa za kulevya. Timu ya utekelezaji ya NACADA ilichukua hatua kufuatia malalamiko kuhusu mtengenezaji wa chang'aa ndani ya mji wa daraja la Moi.

Katika eneo tofauti karibu na Shule ya Msingi ya Nabiswa, washukiwa wengine wawili walikatwa wakiwa na lita 25 za pombe haramu. Washukiwa wote walifikishwa katika Kituo cha Polisi cha Moi's Bridge na kushughulikiwa na kufikishwa katika Mahakama ya Sheria ya Eldoret ili kujibu maombi yao. Wiki hiyo hiyo, maafisa wa utekelezaji wa NACADA waliongoza timu kutoka kwa Maafisa wa Utawala wa Serikali ya Kitaifa (NGAO) na Huduma ya Kitaifa ya Polisi kuvamia mtengenezaji wa chang'aa ndani ya Matiti huko Trans Nzoia Magharibi na kumkamata mtengenezaji wa pombe. Walinyakua lita 185 za kinywaji cha kuleweshwa na kuharibu lita 1600 za pombe nyingine haramu ijulikanayo kama Kangara. Uvamizi uliofuata katika makazi manne ndani ya eneo lililotambuliwa kama maeneo ya kutengenezea pombe ulipata lita nyingine 1,200 za Kangara.

Na Ripota wa MyGov

Tembo 50 wapata makazi mapya katika Aberdares kwa uhamisho

Shirika la Huduma ya Wanyamapori nchini (KWS) limeanza kuwahamisha ndovu kutoka Mbuga ya Kitaifa ya Mwea katika Kaunti ya Embu hadi Mbuga ya Kitaifa ya Aberdares. Waziri wa Utalii na Wanyamapori (CS) Rebecca Miano alisema kuwa lengo ni kuwahamisha tembo 50 ili kupunguza msongamano wa hifadhi hiyo. Akizindua zoezi hilo, Miano alibainisha kuwa idadi ya tembo hao imeongezeka na kufikia 156, na kuzidi uwezo wa hifadhi ya takriban 50. Alieleza kuwa msongamano wa watu ulizidisha eneo la hifadhi, na kusababisha tembo wengine kupotea katika mashamba ya jirani kutafuta malisho. "Hatua hii imelazimishwa na hitaji la kupunguza msongamano wa hifadhi ili kushughulikia visa vinavyoongezeka vya migogoro ya binadamu na wanyamapori katika eneo hili," alisema. Wakazi wa eneo hilo walijitokeza kwa wingi kushuhudia tamasha adimu la kuwaongoza ndovu hao

kutoka kwa helikopta hadi kwenye "sanduku la kuamkia" kwa usafiri wa mwisho hadi kwenye makazi yao mapya. Wakati huo huo, aliripoti kuwa mipango inaendelea kuwafidia wahasiriwa wa migogoro ya binadamu na wanyamapori. "Kwa sasa tunakusanya data kutoka kwa wathairiwa ili kuwezesha fidia haraka iwezekanavyo," Miano alisema. Gavana wa Kaunti ya Embu Cecily Mbarire alipongeza mpango huo na kusema kuwa wakazi wameteseka kwa muda mrefu kutokana na uharibifu wa mazao na hofu ya mashambulizi yanayokaribia. Mbarire alitoa wito kwa Wizara kusaidia kaunti hiyo kufufua hifadhi hiyo ambayo imekaa kwa miongo kadhaa licha ya kuwa wanyamapori wengine kama twiga, nyati, pundamilia na swala. "Tungependa hifadhi hiyo iwekwe chini ya KWS ili itusaidie kufufua na kuitangaza kama kivutio cha kitalii kinachopendelewa," alisema. Na Samuel Waititu, KNA

Migori yazindua taulo inayoweza kurudiwa kuwawezesha wasichana wa shule maskini

NA GEOFFREY MAKOKHA

Afisi ya Mwakilishi wa Wanawake Migori, kwa ushirikiano na Shirika la Ushirikiano na Uratibu la Uturuki (TIKA), imezindua kiwanda cha kutengeneza taulo zinazoweza kutumika tena katika mji wa Migori.

Akizungumza wakati wa uzinduzi wa mtambo huo, Mwakilishi wa Wanawake Fatuma Muhammed alisema kuwa lengo ni kuwasaidia watoto wanaoishi katika mazingira magumu kupata taulo za kujisitiri kwa urahisi.

Alibainisha kuwa kiwanda hicho pia kitazalishasare za shule kwa watoto wanaoishi katika mazingira magumu katika kata hiyo.

Mbunge huyo alitaja kuwa serikali ya kitaifa imekuwa ikiendesha mpango

wa kusambaza taulo hizo kwa wasichana wanaokwenda shule lakini akadai kuwa, tangu uchaguzi wa 2022, serikali imekuwa na uwezo wa kutoa taulo hizo mara moja tu katika kaunti yake, kadiri alivyo. kufahamu.

Fatuma alikiri kuwa wasichana wengi wanaoishi katika mazingira magumu wamekuwa wakiteseka kimyakimya kutokana na ukosefu wa bidhaa hiyo muhimu, na kusisitiza kuwa kuanzishwa kwa kiwanda cha kutengeneza bidhaa zinazoweza kutumika kutatua changamoto hiyo na kurejesha utu wao. Pia alifichua kuwa taulo zinazoweza kutumika tena zinaweza kudumu hadi miaka sita kama zikitunzwa ipasavyo, na

Fatuma Muhammed

kuongeza kuwa wazazi na walezi wa wasichana walio katika mazingira magumu wataweza kupunguza gharama za kununua za kutupa. Tayari kiwanda hicho kimeajiri watu 60 hasa wanawake, walemavu na vijana kutoka kaunti ya Migori ili kuwawezesha kiuchumi. Fatuma ali-

ishukuru TIKA kwa kuunga mkono Kaunti ya Migori kuhakikisha kuwa wasichana walio katika mazingira magumu wanaoenda shule wanastarehe na kuweza kuboresha viwango vyao vya elimu.

Mratibu wa TIKA Yasmin Cansuz alisema kuwa ushirikiano na ofisi ya Mwakilishi wa Wanawake wa Migori kimsingi ulikuwa kwa ajili ya ulinzi wa kijamii wa wasichana wanaoenda shule walio katika mazingira magumu katika suala la utu wao. Alibainisha kuwa kiwanda hicho kitawasaidia wasichana walio katika mazingira magumu kuenyelea na elimu bila kuwa na wasiwasi kuhusu mahitaji yao ya kimsingi ya taulo za kujisitiri na sare.